

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33-34 (1592-1593) RUGPJUTIS-AUGUST 21 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Su vėjais?

Su besibaigiančiomis vasaros atostogomis baigiasi ir jaunimo kelionės, stovyklos, darbai imonėse... Prieš akis vėl pasirodo nauji mokslo metai. Vieniems jie reiškia normalų tęsinį pradedo mokslo, kitiems — problemą: tęsti studijas ar jas nutraukti ir eiti su vėjais? Tai nėra tuščias, retorinis klausimas — daugeliui jis yra net hamletinis, reikalaujantis įtempto svarstymo. Tiems, kuriems mokslas sekasi, tokia problema retai teiškyla, bet tiems, kurie jaučia, kad mokslas yra sunki našta, išnyra nelengvai sprendžiamas klausimas, būtent, kas toliau — studijuoti ar ne? Tokiais atvejais pirmoje eilėje turėtų lemti asmens gabumai. Jei iš tikrųjų studentas ar studentė nepajėgia normaliai tęsti akademinių studijų, turėtų pasitarti su profesiniais pedagogais ir pajieškoti sau tinkamo kelio ateitin. Galimas dalykas, tokiuose asmenyse glūdi kitokio pobūdžio talentai, būtent, praktiniai, kuriems reikia tiksliai pritaikytos aplinkos. Ją suradus, išsprendžia daugelis asmeninių problemų ir prasideda normalus pasirošimas gyvenimui. Praktinio gyvenimo žmonės, nepasiekę akademinių augstumo, gali tapti žymiais žmonėmis ne tik profesinėje srityje, bet ir visuomeninėje, kur nemažiau reikalingos praktiškos galvos ir rankos.

PAGRINDINE mūsų jaunimo linija vis dėlto turėtų būti siekimas akademinio mokslo. Kurie turi pakankamai gabumų, neturėtų pasilikti žemose pakopose — jie turėtų siekti akademinių viršūnių, nes didieji sprendimai gyvenime yra daromi vis dėlto augštojo mokslo žmonių. Jie daro įtakos žmonijai per universitetus, ministerijas, spaudą, radiją, televiziją, didžiąsias bendroves... Įvairiose gyvenimo viršūnėse sėdi vis dėlto augštojo mokslo žmonės. Dėlto ir mūsų jaunimui laisvajame pasaulyje svarbu kopti kiek galint augščiau akademiniams keliais, veržtis į universitetus bei kitas mokslo įstaigas, į žurnalistiką, į televiziją, į ministerijas bei visas kitas įtakingas sritis, kuriose galima ne tik išvystyti savo talentus, bet ir pasitarnauti Lietuvos laisvinimui. Tokių pavyzdžių jau turime. Jie, tiesa, nėra gausūs, bet reikšmingi ir kartu parodo, kad intensyviai žengiant akademiniu keliu galima daug pasiekti. Mūsų jaunime yra nemažai ryžto, nors ir ne tiek, kiek jo turėjo iš Lietuvos atvykusi karta. Pastaroji buvo, galima sakyti, ledlaužių generacija, nes lauzė keliu sau ir savo vaikams su nepaprastu ryžtu. Jų palikuonys turėtų tęsti tokio ryžto tradicijas, sėmiamiesi įkvėpimo iš vyresniosios kartos pavyzdžių. Jaunimo gabumai, lydimi tvirto ryžto, atveria kelius ir augstąsias gyvenimo viršūnes.

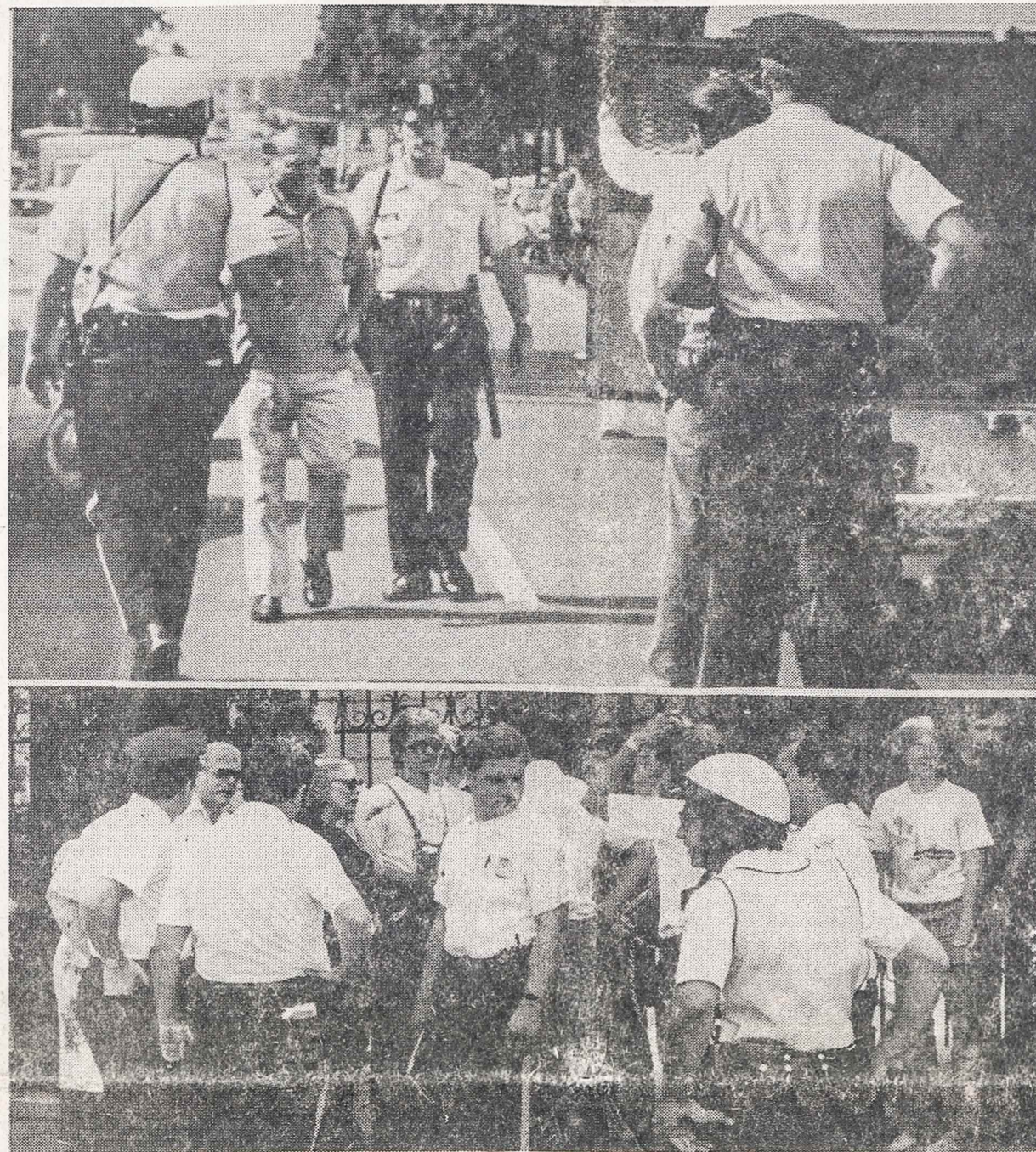
SURADUS praktinį gyvenimo kelią arba akademinį, prasideda normalus jaunuoio ar jaunuolės brendimas bei kelias į užtikrintą ateitį. Sunkesnę problemą sudaro tie atvejai, kuriuose apsisprendžiama eiti su vėjais. Tada prasideda blaškymasis, kuris niekur neveda. Jis tik sumažina žmogų, padaro panašų į kamštį, kuris yra nuolat blaškomas neramių vandens bangų. Išsiveržti iš tokio blaškymosi, surasti normalų gyvenimo kelią nėra lengva: pats jaunuolis nepajėgia, vadovaujantios rankos nepripažįsta ir laukia kažkokio atsiktiktinumo, galinčio jį išgelbėti. Jau nemažai tokio jaunimo, patekusio į blaškymosi sūkurius, nujėję klystkeliais. Buvo užėjusi savotiška banga mestų mokslą, trunkantį po pasaulį, prisidėti prie bytnių būrelių, švaistyti tėvų lėšas ir įjėskoti kažko įdomaus, lengvo, naujo. Bet po kelerių metų, po daugelio liūdnu atvejų ta banga pradėjo atslūgti ir netekti savo žavesio. Šiandieną jos nebegirdėti, bet pavienius atvejus netrūksta. Ir dabar atsiranda jaunuolių, kurie nueina su vėjais. Tai apgalvėtosios išimties, išsprendusios iš lietuviško jaunimo organizacinių rūmų. Gera bent tai, kad tos išimties nėra gausios. Lietuviškoji jaunimo veikla dar pajėgia daug kam įkvėpti prasmingus kelius. Dėlto svarbu irkiuoti jaunuosius nuo pat mažens į lietuviško jaunimo gretas, kuriose galėtų formuotis tinkamai orientuotas ateities žmogus.

Atbėgo Lietuvos kovotojas Šakalys

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Neseniai dar buvo skelbiama nepatinkanti žinia, kad vilnietis Vladas Šakalys, vienas iš 45-kių baltiečių, pasirašiusių pernai žinomą dokumentą, esąs suimtas. Iš tikrųjų jis nelaukė, kada bus suimtas, slapta atvyko Švedijon ir čia pasirašė politinės globos. Šakalio dramatišką pabėgimą šiomis dienomis aprašė Stockholmo dienraštis "Expressen" (VII. 2.).

Iš Sov. Sąjungos į Švediją Šakalys atkeliavo per 20 dienų, sukančiotas uodų, kamuojamas alkio ir sutrikinėjusiomis kojomis. Naktį iš liepos 18-sios į 19-ją 38-rių metų optikas perplaukė sraunias Kukulos žiotis iš Suomijos į Švediją. Rugpjūčio 1 jis buvo paleistas iš Liuleo kalėjimo ir galėjo pirmą kartą pasivaikščioti kaip laisvas žmogus. Bet švedų laikraščio korespondentui jis teigė, kad tada jis jau trečią kartą pasijuto laisvas. Pirmą kartą jis toks pasijuto, kai po neįtikin-

Lietuvių jaunimo iniciatyva buvo surengta žaibinio pobūdžio demonstracija Vašingtone prie Sovietų Sąjungos ambasados. Jos dalyviai protestavo prieš Lietuvos ir Afganistano okupaciją bei reikalavo grąžinti laisvę. Viršuje — suimamas SIMAS KUDIRKA, apačioje — policija, apsupusi demonstrantus

Lietuva - 1940, Afganistanas - 1980

S. Kudirka su kitais buvo suimtas JAV sostinėje • Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Lietuvių Jaunimo Sąjunga liepos 18 d. prieš sovietų atstovybės Vašingtone surengė demonstraciją, kurią aprašė sostinės amerikiečių dienraščiai ir paminėjo kaip turėjęs televizijos kanalą.

Įtakingas dienraštis "Washington Post" liepos 20 d. laidoje rašė: "18 prieš sovietus demonstravusių vakar buvo suimti, kai jie trumpam sulaukė judėjimo ir bandė prisirakinti prie sovietų ambasados vartų, protestuodami prieš Maskvos olimpiadą. Jų taktika buvo greita: 9.55 v. ryto jie staiga dviem eilėmis sustatė automobilius gatvėje priešais sovietų ambasadą ir užblokavo judėjimą. Po 20 min. policija automobilius pašalino. Visi protestuotojai buvo apkaltinti pažeidę federacinę įstatymą, neleidžiantį demonstrantams prieiti prie bet kurios užsienio atstovybės arčiau nei 500 pėdų".

Toliau dienraštis pažymi, kad jauni lietuviai pareiškė protestą prieš sovietų invaziją Afganistaną ir Lietuvos okupaciją II D. karo metu. Demonstrantai tarpe buvęs senatoriaus R. Schweikerio štabo narys (L. Kojelis), katalikų kunigas (K. Pugetičius), inžinierius, keli mokytojai, studentai ir Simas Kudirka, 1970 m. bandęs nušauti nuo

Priartėjęs Suomijos pasienio miestą Torneo, V. Šakalys nedrįso eiti per tiltą, bet nužygavo 12 km toliau į šiaurę pagal įlanką. Tada perplaukė sraunias Kukulos upės žiotis. Pirmas suimtas žmogus buvo jaunuolis, kurį Šakalys paklausė angliškai, ar čia jau Švedija. Gavęs teigiamą atsakymą, jis antrą kartą pasijutęs laisvas.

Lietuvoje Šakalys paliko žmoną ir aštuonių mėnesių sūnų. Tomis dienomis, kai turėjo atsiskirti su šeima, sūnui išaugo (Nukelta į 10-tą psl.)

sovietinio laivo ir sukėlęs tarptautinę audrą.

Dienraščio reporterė Judith Valente daugumas demonstrantų pareiškė, kad jie turi Lietuvos giminių, kurie nuo rusų persekiojimo nukentėjo. Toliau reporterė rašo: "Protestuotojai iškėlė geltoną, žalią, raudoną Lietuvos vėliavą su juodu kaspinu ir plakata su įrašu "Lietuva — 1940, Afganistanas — 1980". Vėliava ir plakatas buvo iškelti priešais sovietų atstovybę. Skersai 16 gatvės, kurioje yra sovietų atstovybė, buvo didelis iškabinamas plakatas su įrašu "Free Lithuania Now".

"Rusai turi žinoti, kad dauguma vidurinės klasės amerikiečių piktinasi sovietų elgesiu su žydais, ukrainiečiais, lietuviais, o šiuo metu ir su afganistaniečiais" — pareiškė reporterė Linas Kojelis, dirbantis JAV senatoriaus Schweikerio štabe.

"Aš pažįstu gyvenimą tenai", šaukė Simas Kudirka, prieš policijai jį suimant. "Kodėl reporteriai neatveria akių Amerikai?"

Atpasakojus Kudirkos istoriją ir pažymėjus, kad jis specialiai iš Niujorko atvyko į Vašingtoną protestuoti prieš sovietų ambasados, reporterė toliau pastebėjo: "Kaikurie protestuotojai buvo apsijuose grandinėmis ir bandė prisirakinti prie ambasados vartų, bet juos sulaukė uniformuoti slapstosios policijos pareigūnai".

Reportažą reporterė Judith Valente baigia šiais žodžiais: "Sovietų ambasados pareigūnai sode vaikščiojo pirmyn ir atgal, sudarydami vaizdą, kad jie demonstracijas ignoruoja. Protestuotojai taikiai ir gerai nusiteikę pasidavė policijai. Kai policijos pareigūnas paklausė jauną merginą, ar ji yra viena iš protestuotojų, ji atsakė: "Taip, esu. Nepamirškite ir manęs". baigia reportažą dienraš-

čio "Washington Post" reporterė.

Apie šį įvykį po kelių valandų teko pirmiausia sužinoti iš Lietuvos atstovo Vašingtone dr. S. Bačkio. Po to jau prabilo radijas, spauda, televizija. Įdomu tai, kad demonstraciją organizavo jaunimas. Už kiekvieną demonstraciją metu suimtajį pareikalauta \$1000 užstatu, bet ne pinigais, o parašu.

ELTOS biuletenis 1980 m. liepos 19 d. laidoje paskelbė šią žinią:

Liepos 18 d. apie 10 v. r. 7 automobiliai staiga sustojo dviem eilėmis prieš sovietų ambasadą Vašingtone. Iš jų iššoko jaunuoliai iškėlė plakatus ir keli prisirakino rėžėjais prie sovietų pasiuntinybės geležinių vartų. Buvo iškelta juodu šydu pridengta Lietuvos vėliava ir plakate įrašyta: "Lithuania 1940 — Afganistan 1980". Kitame, skersai gatvės ištemptame plakate, buvo užrašyta: "Free Lithuania Now". Tuojau atsirado policija, demonstrantus suėmė ir nuvežė į dabokle. Paleido 6 v. v. ir po kiek laiko bus teismas už nusikaltimą įstatymui, draudžiančiam demonstruoti arčiau kaip 500 pėdų nuo užsienio pasiuntinybių. Buvo suimti 12 vyrų ir 6 moterys. Jų tarpe buvo Simas Kudirka, kun. K. Pugetičius ir kiti jauni žmonės.

Demonstracijas suruošė jaunimas, protestuodamas prieš Lietuvos ir Afganistano užgrobumus, taip pat prieš prasidedančią olimpiadą Maskvoje. Demonstracija praėjo taikiai, judrioje gatvėje ją matė daug žmonių, susisiekimas buvo kuriam laikui sustabdytas. Trumpai demonstraciją parodė televizija, apie ją pranešė radijas ir ilgą straipsnį su dviem nuotraukomis paskelbė "Washington Post" liepos 19 d.

Pasaulio įvykiai

STREIKŲ BANGA KOMUNISTINĖJE LENKIOJE SUKELE mėsos ir kitų maisto gaminių pabranginimas liepos 1 d. Pagrindiniu streikuotojų centru tapo Lenino vardo laivų statykla Gdanske, turinti 16.000 darbininkų. Jie reikalauja padidinti mėnesinius atlyginimus apie \$70, pagausinti mėsos tiekiamą, uždaryti kompartijos kontroliuojamas profesines sąjungas ir leisti patiems darbininkams steigti darbo unijas. Panašūs streikai dėl maisto gaminių pabranginimo 1970 m. pabaigoje baigėsi kompartijos vado W. Gomulkos nuvertimu, jo pakeitimu E. Giereku. Pastarąjį dabartiniai streikai užklupo atostogaujanti Krynje. Premjeras E. Babiuchas televizijoje padarytu pranešimu atsisakė sumažinti mėsos kainas iki 1981 m. pabaigos ir taipgi atmetė reikalavimą padidinti jos tiekiamą krautuvėms. Problema Lenkijai sudaro \$20 milijonų skola užsieniui, dėl kurios buvo atšauktos kainos sumažiniosios valdinės pašalpos maisto gaminiams. Nerimą kelia galimas Sovietų Sąjungos išsikišimas. TASSo agentūra jau paskelbė Varšuvos Sąjungos kariuomenės manevrus R. Vokietijoje ir Baltijos pakrantėse. Juose dalyvaus 40.000 karių iš šiai organizacijai priklausančių šalių, išskyrus Rumuniją, kuri į mane susitikimo delegaciją. Streikų metu buvo prisiminta istorinė 60 metų sukaktis, kai už nepriklausomybę kovojusi Lenkija 1920 m. sutriuškino sovietų kariuomenę. Ją savo pameksle Čenstakavoje 150.000 maldininkų priminė kardinolas S. Wyszyński kaip anuometinį laisvės siekį pavojiaus valandomis. Varšuvos karių kapinėse atviresnį žodį tarė disidentas W. Ziembinski, griežtai pasmerkdamas Jaltos sutartį, kuria buvo parduota Lenkijos nepriklausomybė. Prie žuvusių nepriklausomybės karo dalyvių kapų buvo susirinkę 2.000 varšuviečių.

nepaisydamos partijai daromos žalos. Remiantis paskutiniomis viešosios nuomonės tyrimo duomenimis, J. Carterio laukia beveik neišvengiamas pralaimėjimas — respublikininkų kandidatas R. Reaganas už jį yra populiariausias net 20%. Savo pres-tizui sustiprinti prez. J. Carteris gali imtis drastiškų priemonių. Žurnalisto J. Andersono pranešimu, jis planuoja spalio pabaigoje invaziją į Iraną JAV diplomatams išlaisvinti. Ši spe-liojimą paneigė Baltųjų Rūmų pareigūnai.

Kas susidegino?

Olimpinių žaidynių uždarymo išvakarėse Maskvos Raudonojoje aikštėje susidegino lig šiol nežinomos žmogus. Šį įvykį matė gausūs užsieniečiai, o Airijos sportininkų treneris P. Griffinas netgi jį bandė nufotografuoti, bet buvo partrenktas ant žemės KGB agento. Per kelias minutes milijonininkai pašalino lavoną ir panaikino visas susideginimo žymes. Laisvajame pasaulyje susideginusio asmens vardą, pavarde, tautybę, gyvybės aukos priežastis būtų išaiškinusi ir paskelbusi spauda. Sovietų Sąjungoje ši tragedija taip ir liko paslaptimi. Žinoma tik, kad savižudis turėjo šiaudinę skrybėlę.

Laimėjo Carteris

Demokratų partijos suvažiavime kandidatu į prezidentus buvo patvirtintas J. Carteris. Senatoriaus E. Kennedžio pastangos pakeisti suvažiavimo taisyklę ir leisti laisvą balsavimą už bet kurią kandidatą susilaukė pralaimėjimo. Buvo paliktas pirmųjų rinkimų išpareigojimas, užtikrinęs pergalę prez. J. Carteriui. E. Kennedis atšaukė savo kandidatūrą, bet už jį vis dėlto balsavo net 1.095 suvažiavimo dalyviai, už J. Carterį — 1.944. Šie duomenys rodo aiškų demokratų partijos susiskaldymą, nors vėliau buvo priimta rezoliucija, skelbianti vienbalsį pasisakymą už J. Carterio kandidatūrą. Į rinkiminius pažadus buvo įtrauktas E. Kennedžio reikalavimas laimėjimo atveju paskirti \$12 milijonų viešiesiems darbams. Jam pilnai nepritarė su infliacija kovojantis prez. J. Carteris. Suvažiavimas užbaigtas E. Kennedžio išpareigojimu remti J. Carterį, tačiau santykiai tarp šių dviejų politikų ir toliau liko įtempti. Kaltę tenka E. Kennedžiui, kuris, net ir pralaimėjęs pirminius rinkimus, iki paskutinės minutės siekė kandidatūros į prezidentus,

Naudojasi proga

Izraelio parlamentas nuolatine ir neatsaukiama santine paskelbė Jeruzalę, kurios dalis priklausė Jordanijai. Ši nutarimą tvirtais žodžiais užtikrino ir premjeras M. Beginas, kurį opozicinės partijos nesėkmingai bando pašalinti iš valdžios. Dėl Jeruzalės Egipto prez. A. Sadatas buvo priverstas atšaukti derybas. Jis dabar siūlo naujus pasitarimus su prez. J. Carteriu ir M. Beginu po JAV prezidento rinkimų. Jeruzalės paskelbimas Izraelio sostine yra aiškiai susietas su JAV prezidento rinkimais — M. Beginas gerai žino, kad nebus susilaukta griežtesnių JAV veiksmų, nes prez. J. Carteris nenorės prarasti žydų balsų. Jeruzalėje savo konsulatą turėjo 12 P. Amerikos valstybių ir Olandija. Urugvajus, Venecuela ir Kolumbija dabar staiga nutarė savo konsulatą perkelti į Tel Avivą. Panašų ėjimą svarsto ir Olandija, pabū-gusi galimos arabų šalių reakcijos.

Šiame numeryje:

Su vėjais?

Studijuojančio jaunimo problema — mokslas ar vėjai

Lietuva — 1940, Afganistanas — 1980

Pranešimas apie demonstraciją prie sovietų konsulato

Popiežius, Brazilija ir lietuviai

Jonas-Paulius II ir didelio krašto didelės problemos

Kompartijos nariai gali būti religingi

Lietuvos pogrindžio spaudos svarstymai ir sugestijos

Baltijos tautų tragedija

Pranešimas iš Romos apie kitataučių spaudos balsus

Spauda apie okupaciją

Brazilijos laikraščiai nepamiršta Baltijos kraštų

Iteikiau popiežiui seimiečių laišką

Kun. Pr. Gavėno reportažas iš Sao Paulo miesto

Reikia visų dėmesio ir širdies

Naujasis Vasario 16 gimnazijos direktorius būsimiems mokiniams

Slėpinioje inkų vietovėje

Išpūdziai iš senos kultūros krašto Pietų Amerikoje

Lietuvaitės dailė pietuose

Dail. Antaninos Cibulskytės paveikslų paroda Veneculoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

A+A

kunigui klebonui PETRUI AZUBALIUI mirus,

jo brolį JONĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. A. Ašoklių
ir Krivų šeimos

A+A

KAZIUI VILĖNIŠKIUI

mirus Lietuvoje, jos seseriai PRANUTEI JUODIENEI bei kitiems artimiesiems reiškiamas nuoširdžias užuojautą —

Vaclovas ir Elena Abramavičiai
su šeima

A+A

ONAI STRODOMSKIENEI

mirus, jos vyrui JULIUI reiškiamas nuoširdžias užuojautą ir kartu liūdime —

Vincas ir Verutė
Treigiai

A+A

ONUTEI STRODOMSKIENEI mirus,

jos vyrui JULIUI ir kitiems artimiesiems nuoširdžias užuojautas reiškia —

Z. P. Augaičiai

B. B. Dirsės

Helena Kairienė

M. V. Miceikos

S. P. Pargauskai

A. K. Ratavičiai

M. B. Povilaičiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawck Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Popiežius, Brazilija ir lietuviai

ANTANAS GAULIA

Sv. Tėvo kelionė per Braziliją sukėlė nepaprastą šio milžiniško krašto entuziazmą. Sakoma, kad Brazilija yra didžiausia katalikų tauta, bet joje didelės įtakos turi tradicinis afrikiečių kultas "kandoble", atvežtas su vergais ir plačiai išsiplėtęs. To kulto sekėjų Brazilijoje yra apie 40 milijonų. Bet ir jie sutiko popiežių su didžiausiomis ovacijomis. Mat, jie irgi gerbia Katalikų Bendriją ir kaikiurios šventieji, kaip Jurgis, Kosmas, Damijonas, laikomi jų šventaisiais.

Joną-Paulių II visur sutiko nuoširdžiai. Jis buvo dėmesio centre ištisas 12 dienų — viskas liko antraeiliais dalykais, tartum be reikšmės. Svečio žodis nuskambėjo ir pasiekė visus — didmiesčių inteligentiją ir Amazonijos džiunglių indėnus.

Kritiškos pastabos

Bet jo ilgą, puikiai pasisekusi kelionė nevisų buvo tinkamai suprasta, ypač šviesių šalių korespondentų, iš kurių išgirsta kritika kartais buvo visai be pagrindo. Suprantama, kad tarp 370 šviesiausių ir 520 brazilų korespondentų nevisus popiežiaus atvykimas į Braziliją jaudino, ypač 46 JAV korespondentus, iš kurių išgirsta didesnė kritika.

Tarp kitko, jie mini blogai parinktą kelionės pradžią — nuo sostinės. "NYT" korespondentas rašė, kad tai buvo padaryta su intencija patenkinti karininkų valdžią ir pataikauti jų inirtimui prieš keletą Brazilijos vyskupų "progresistų", kurie kaikiuriuose valdžios sluoksniuose yra laikomi marksistais arba marksizmo įkvėptais, kaip pvz. Paulo Evaristo Arns, helder Camara, S. Paulo ir Pernambuko kardinolai. Toliau korespondentas duoda suprastą, esą visa Brazilijos K. Bendrija nusistatė prieš valdžią, ir užbaigia: "Tai grynai politinis mostas ta jo kelionė, tik žiūrėsime kas ja geriau pasinaudos — opozicija ar karininkų valdžią".

Kiek geriau atsiliepė Vokietijos laikraščiai, kurių korespondentai, nors nevisur sutinka su tos kelionės tikslais, iškelia su prantamus popiežiaus sunkumus šioje naujoje jo misijoje. Prancūzijos korespondentai irgi panašiai atsiliepė, iškeldami ekonominius Brazilijos sunkumus. Jie pabrėžė, jog šio milžiniško katalikų krašto K. Bendrija yra pasidalinusi tarp "progresistų" ir "konservatorių".

Pietų Amerikos laikraščiai visai kitaip atsiliepė apie Jono-Pauliaus II kelionę į Braziliją. Jie pabrėžė, kad jos tikslas yra paremti progresuojančią K. Bendrijos dalį, ypač ją suvienyti; sudrausti progresistus kunigus, kad perdaug nesikištų į politinius ir administracinius krašto reikalus ir kad "konservatoriai" neliktų pasyvių, dalyvautų krašto gyvenime, nes Eucharistijoje ir Evangelijoje esą galima rasti visiems tinkamą kelią.

Ekonominis gyvenimas

Aplamai žiūrint, negalima užmiršti, jog Braziliją su savo 8.500.000 kv. km. plotu ir su 125 milijonais gyventojų yra didžiausia katalikų tauta, ir kas čia įvyksta, atspindi visame pasaulyje. Jau vien tas Brazilijos didumas pateisina popiežiaus atvykimą.

Aišku savaime, čia turime visokių problemų, kaip ir kituose augančiuose kraštuose. Jau vien jos mišri, daugiaspalvė gyventojų sudėtis teikia šiam kraštui margą vaizdą.

Siaučia baisi infliacija, tačiau šalis auga ir didėja 7% į metus. Visa, kas čia statoma, yra beveik visuomet didžiausia pasaulyje: užtvankos (Itaipu), stadionai (Marakana), tiltai (Riodežaneiro, Niteroi), plantai (Belem-Brasilia) ir t. t. Brazilija šiuo metu jau yra šeštoje vietoje automobilių gamyboje ir antroje vietoje grūdų eksporte — vien 1979 m. pardavė 52 milijonus tonų. Mineralų eksportas taip pat didelis. Vien geležies rūdos eksportas užima labai reikšmingą vietą Brazilijos ekonomijoje. Jis tiek išsiplėtė, kad prie Viktorijos — Espirito Santo sostinės — pastatytas naujas uostas, kuriame tūkstančių kilometrų geležinkeliai iš milžiniškų traukinių pila rūdą automatiškai į laivus. Geležies gamyba pačia krašte yra viena didžiausių pasaulyje: lėktuvai, laivai, šaldytuvai, televizoriai ir kt. gaminami ne vien krašto reika-

lams, bet ir eksportuojami į visą Pietų Ameriką, Afriką ir Aziją.

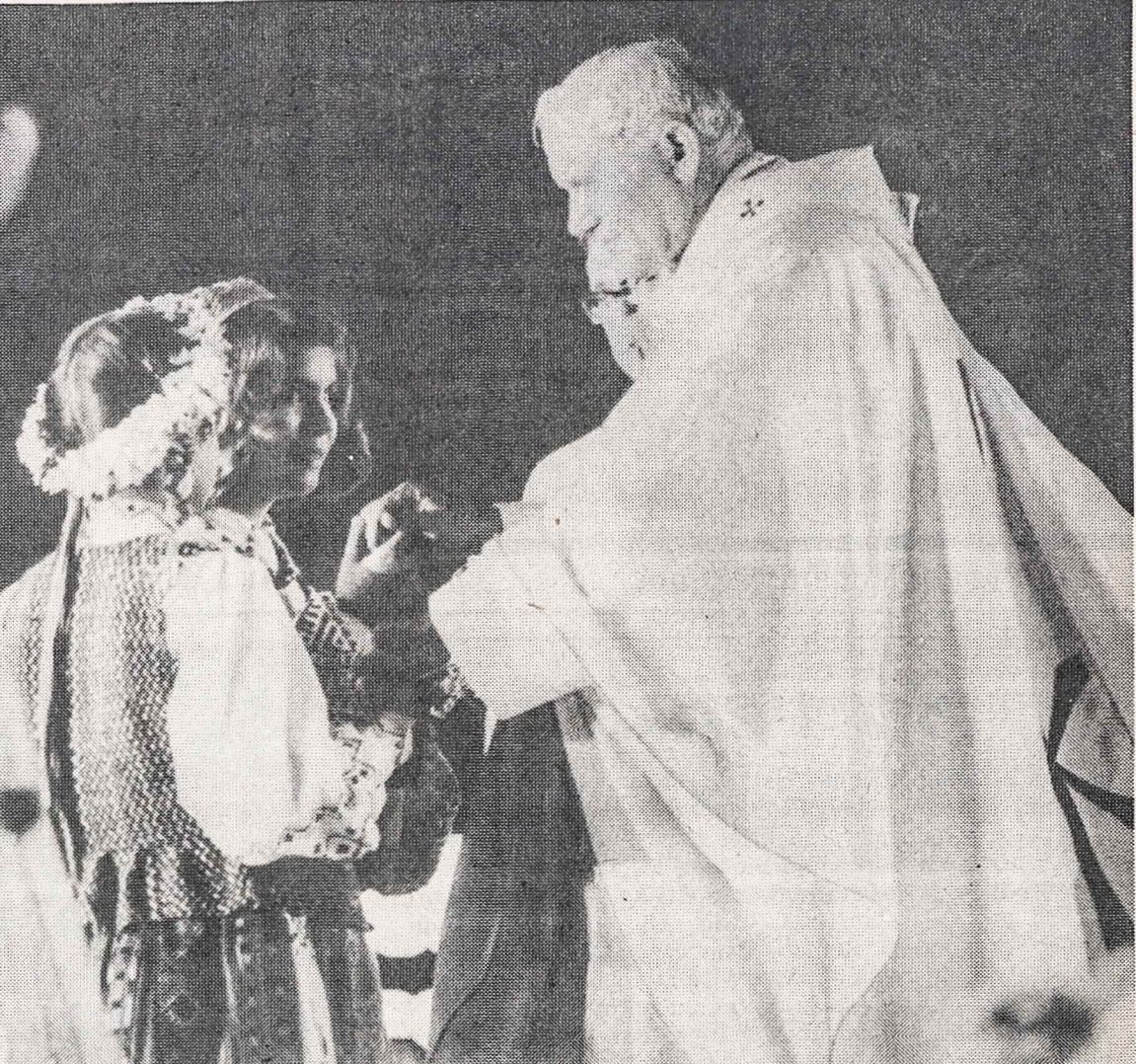
Brazilija per penkerius metus pastatė naują sostinę — Brasilia, o šiandien, po 20 metų, tame mieste jau gyvena milijonas žmonių. Amazonijoje išaugo per 20 naujų miestų ir miestelių, o Atlanto pakrantėse stovi 4 nauji uostai. Per paskutinius 16 metų per visą Brazilijos teritoriją išsitiesė daugiau plentų, tiltų, geležinkelių su naujomis stotimis ir naujais miestais. Buvo pastatytos milžiniškos elektros jėgainės ant upių užtvankų. Šiaurinėje Brazilijoje šiuo metu statoma 4,5 milijono namų, kurie bus perduoti varguolių šeimoms. Tai milžiniški užsimojimai, kurie iš dalies jau įvykdyti. Per tą laiką gerokai sumažėjo analfabetizmas. Ekonomiškai, politiškai ir geopolitiškai Brazilijos įtaka pasiekia visą Pietų Ameriką, reikiiasi prekyboje, kultūroje visoje Afrikoje ir Rytuose, ypač arabų tautose, su kuriomis vedama atskira politika. Neveltui prezidentas Niksonas tarė: "Kur Brazilija kryps, ten eis visa Pietų Amerika".

Taip greit augant ir progresuojant, įvyko daug susikirtimų politikoje, kurioje nukentėjo demokratija, tačiau šiandien grįžta į normalius, bėgius.

Problemų šaknys

Išaugo milžiniška gamyba ir kartu nauja klasė — organizuoti sindikatai su milijonais darbininkų. Kasmet valdžios ekonomistai laužo galvas, kokių būdu surasti naujas darbovietes 1.500.000 naujų darbininkų. Tauta auga kasmet sparčiau, negu daugelis kitų tautų. Priauglis per metus didesnis, negu visos Lietuvos gyventojų skaičius. Yra numatyta, jog žengiant į XXI-jį amžių brazilų skaičius pasieks, o gal ir peržengs, 200.000.000 gyventojų.

Aišku, tokioje valstybėje kilo visokių problemų, kurios dar nėra išspręstos, būtent, sveikatos, švietimo, ekonominio gyvenimo. O tos problemos prasidėjo seniai, nuo pat kolonizacijos pradžios, nes čia neatvyko imigrantai su gera ir idealia intencija, su sveika idėja naują ir laisvą šalį įkurti, kaip tai įvyko Šiaurės Amerikoje, kurion nuvyko britai, airiai, vokiečiai, prancūzai, mokantieji skaityti ir rašyti, atsiveždami iš Europos net galvijus ir irankius, o kartais net ir sėklą. Brazilijos imigrantas buvo visai be rašto ir jokio idealo. Jis tenorėjo greičiau praturtėti ir grįžti į tėvynę — Portugaliją. Pavergė indėnus, atvežė afrikiečius, kurie buvo laikomi vergais iki 1888 m. Kaikurie praturtėjo "fazendeirai" (dvarininkai) susimaišė su kitomis rasėmis ir sukūrė naują, tamsiaodę "pulkinių aristokratiją". (Tie "pulkiniai" — tai laipsnį turėjo, nes buvo pasiturintys dvarininkai). Jie pasisavino bene visą žemę ir jos turtą. JAV nepriklausomybė ir Prancūzijos revoliucija čia at-

Jaunos Brazilijos lietuvaitės sveikina popiežių Joną-Paulių II Marakana stadione

Nuotr. Agencia o Globo

nešė naujų idėjų, bet, deja, jos nepasiekė savo tikslo, nes Napoleonui siaučiant Europoje, iš Portugalijos persikėlė į Braziliją ten seniai valdanti monarchija su visa savo aristokratią administracija, kuri čia išsilaikė iki 1889 m., kol buvo paskelbta respublika.

Tiktai po 1930 m. revoliucijos ir kavos kainų kritimo tautą sukrėtė naujos idėjos. Pasibaigė seni politiniai papročiai, kurie buvo išsigalvę nuo imperijos laikų, kai valdantieji pasidavė tarp savęs valdžios vietas. Intelligentija ir jaunoji karininkija suprato, jog reikia pakeisti Brazilijos socialinę ir ekonominę gyvenimą. Jis nuo to laiko keičiasi, nors dar lėtai.

Brazilai sako: "Deus e brasileiro" (Dievas yra brazilas), mes turime laiko. Su šiais žodžiais nevisi sutinka: gamybos vadovai, žymiausi asmenys, intelligencija ir pati K. Bendrija mėgina tą procesą paspartinti, nes jaučia, kad gali būti pervėlu ir vietoje lėtų, taikių metodų gali įvykti socialinė revoliucija, kurios niekas negalės suilaikyti. Tada šiam milžinui grėstų pavojus pakrypti visai į kairę, iki komunizmo.

Sv. Tėvo įtaka

Šią perspektyvą suprato Sv. Tėvas, 12 dienų apaštalavęs Brazilijoje. Jis nurodė kelią K. Bendrijos vadams, taip pat intelligencijai. Su ja turėjo ilgą pasikalbėjimą — priėmė apie 100 žymiausių ir reikšmingiausių jos narių. Taip pat valdininkams ir visiems šalies sluoksniams tarė draugišką žodį, nurodėdamas kelią (praėjo nuo prezidento Joao Batista Figueiredo, kurio buvo nuoširdžiai priimtas). Senatorius Jose Sarney, valdžios partijos pirmininkas, pareiškė: "Popiežiaus apsi-

lankymas Brazilijoje buvo naujingas K. Bendrijai, bet ypač sustiprino mūsų norą pasiekti tikrą demokratiją". Kongrese jau girdėti jautresnių atsiliepimų ir matyti didesnio pastikėjimo tarp savęs bei noro rasti taikingų kelių socialiniuose ir ekonominiuose reikaluose.

Jonas-Paulius II taip pat kreipėsi į darbininkus Sao Paulo mieste, Morumbi stadione, kur dalyvavo 150.000 darbininkų. Buvo pasveikintas vieno sindikato vado, kuris susijaudino iki ašarų. Sv. Tėvas tarė: "... tik jūsų darbas yra reikšmingas; ne per agitacijas, ne per jėgą ir sumišimus galėsite pasiekti socialinę bei ekonominę gerovę, o tik per meilę ir darbą".

Popiežius pasakė 28 prakalbas, turėjo milijonus klausytojų, kurie vienu balsu jį vadino "Dievo Jonu" ir prašė: "Lik Brazilijoje, lik Brazilijoje, nes Tu esi brazilas". Tarp vargšų "faveloje" (slums) jo žodis nuskambėjo giliai. Kalbėjo visur portugališkai, sujaudino visą šalį ir suteikė politikams įkvėpimo.

Lietuviai neatsiliko

Jono-Pauliaus II lankymasis Brazilijoje palietė visus lietuvių ir spaudoje iškėlė jų vardą. Didelė Sao Paulo lietuvių kolonija dalyvavo su plakatais ir tautiniais drabužiais pasipuošusi.

Mažutė Rio kolonija, kun. V. Liukevičiaus organizuota ir Uršulės Gaulienės, 86 metų senutės, vedama, pasitiko popiežių su vėliavomis ir šv. Kazimiero karūna, kurią jis pažino ir, šoferiui sustabdžius mašiną, pa-

laimino kartu su Lietuvos vėliava ir lietuviais.

Sekančią dieną ta pati grupė dalyvavo milžiniškame Marakana stadione, kur vysk. Marcin-kaus dėka rado vietos ant žolės visai arti popiežiaus. Dalis jų buvo priimta asmeniškai. Be to, kolonijos lėšomis buvo išspausdinta keturiomis spalvomis Sv. Tėvo nuotrauka ir kolonijos vardu išdalinta tarp dalyvaujančių. Angelės Vyčaitės-Loureiro ir Antano-Sonios Saurusaičių mažytės dukrelės, pasipuošusios lietuviškais tautiniais rūbais, pasirodė bene visų svarbesniųjų laikraščių reportažų nuotraukose.

Iš tikrųjų Jono-Pauliaus II apsilankymas Rio ir Sao Paulo miestuose iškėlė Lietuvos vardą. Spauda paminėjo, jog Sv. Tėvo motina buvusi lietuvių kilmės, tad ir jis esąs lietuvių kilmės. O prieš keletą dienų vysk. Paulius Marcinkus, kuris tvarkė popiežiaus kelionę, net ištisą savaitę studijavo popiežiaus kelią su vietiniais kardinolais, visur pabrėžė, jog ir jis pats esąs lietuvių kilmės, nors gimęs Amerikoje.

Kolonijos vardu inž. Kazys Audenis įteikė Sv. Tėvui grynai lietuvišką dovaną — savo nuta-pytą Trijų Kryžių kalno paveikslą, kuris buvo priimtas Riodežaneiro kardinolo Sao Joa-quin rūmuose.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

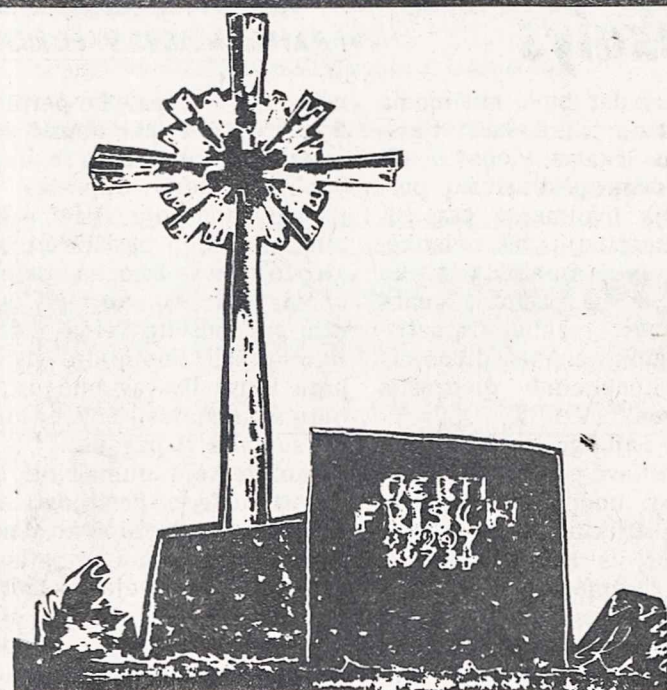
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W. 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

YONGE MEMORIALS LTD.

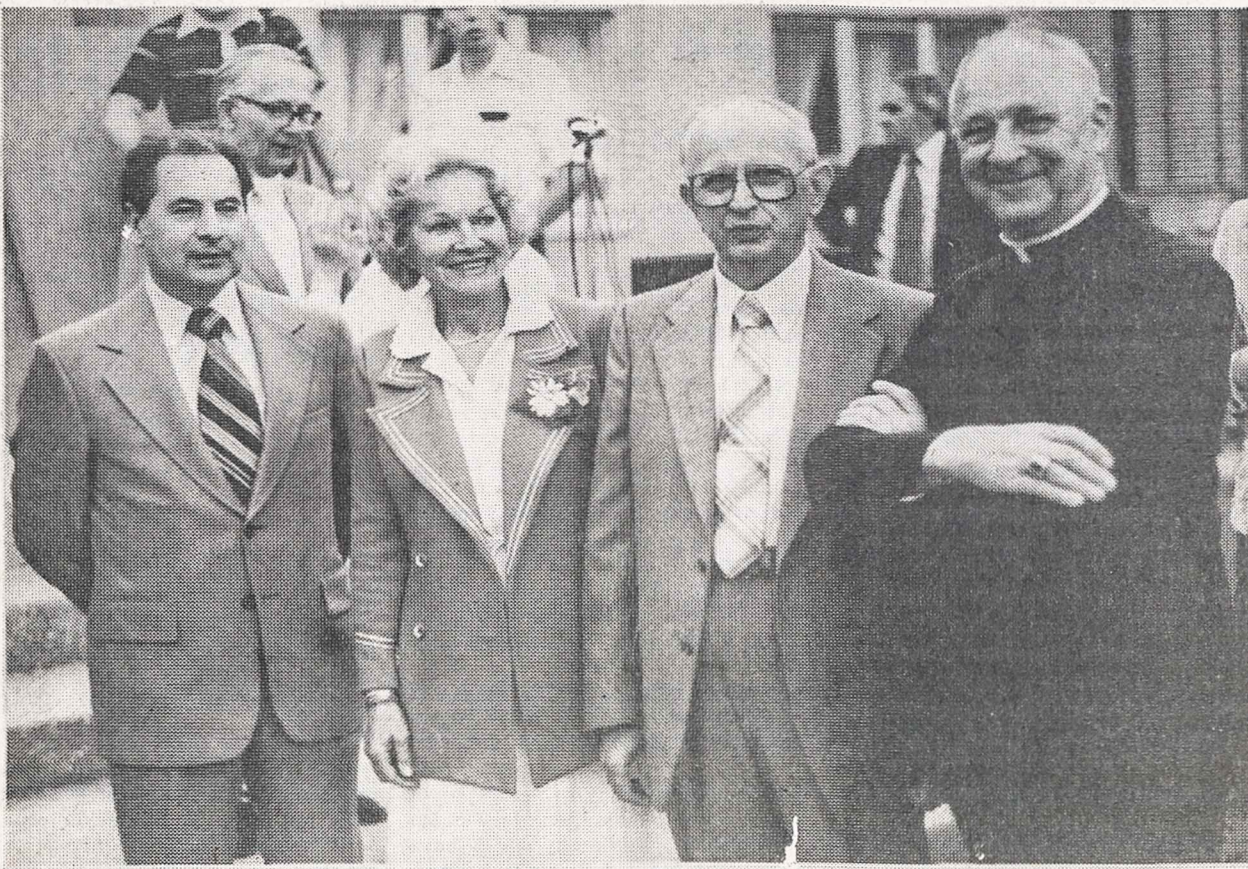
2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Brazilijos lietuvių grupė su URSULE GAULIENE priešakyje, dalyvavusi popiežiaus Jono-Pauliaus II pamaldose Marakana stadione

Tautinių šokių šventės atidaryme Jaunimo Centro sodelyje Čikagoje susitiko: PLB valdybos pirm. V. KAMANTAS, KLB valdybos narė L. SKRIPKUTĖ, JAV LB pirm. V. KUKTUS, vysk. V. BRIZGYS Nuotr. J. Urbono

Kompartijos nariai gali būti religingi

Mintys Mindaugo Tamonio, paslaptį žuvusio Lietuvoje — ištrauka iš pogrindžio "Pastogės"

Tarp socializmo ir religijos iš tikrųjų nėra ir negali būti antagonizmo prieštaraus, kaip tarp materialų kūno ir dvasių sielos poreikių. Antagonizmas prieštaraus sukeliama dirbtinai tarp sąžinės laisvės siekimo ir jį žlugdančios jėgos. Žmogiškosios būties pusiausvyros, sielos ir kūno poreikių harmonijos pažeidimas gimdo yrančias asmenybes. Tokios dvasiškai nestabilios asmenybės perspektyva liūdna, — netgi siur-realistinė...

Jei komunistai nori pasaulio akivaizdoje išlaikyti autoritetą, patraukti mases į savo pusę, jie turi suprasti, jog tikrasis principingumas nesuderinamas su BAIME ir nutylėjimu. O kad tokios, būtent idealistinės minties sklaido bėjimas, įrodo tai, kad ją kategoriškai draudžiama skleisti ir net viešai nagrinėti. Dar ir dar kartą kartojame: tiksliai atvirame ginče gimsta Tiesaamžninas civilizacijos siekinys! Prievarta autoriteto dar niekas neįsijog.

Socializmas bei jo idėjos neprieštaraus religinėms tiesoms ne tik socialistinių valstybių būtyje. Kapitalistiniame pasaulyje vykstantis marksistų dialogas su komunistais, socialinė krikščionių kova dėl geresnės santvarkos, teisingas laiko dvasios supratimas pasaulinėje Kristaus bendruomenėje rodo, kad ekonomika ir dvasia eina savo keliais, bet ir tą pačią pusę — i ateitį. Nors mums tai ir labai nemalonu, tačiau šiurkščio pasaulio fone ir net socialistinių šalių sandraugoje TSRS lieka vienintelė, savotiškai izoliuota valstybė, neigianti pačias elementariausias pilietines teises.

Štai artimiausia Lietuvos kaimynė — socialistinė Lenkija, su kuria mus sieja bendra istorinė patirtis, kultūriniai ryšiai, bendras tikėjimas. Deja, dabartinės padėties palyginimas liūdno kas ir akivaizdžiai kalba mūsų nenaudai, nors gyvename valstybėje, gerokai anksčiau panaikinusioje socialinę nelygybę ir turinčią būti pažangusia daug toliau socialistinio demokratizmo keliu.

Lenkijos vaikams tikyba dėstoma prie bažnyčių esančiose klasėse, aprūpintoje visomis mokymo priemonėmis ir vaizdine medžiaga. O mokyklose numatoma įvesti fakultatyvinę tikybos dėstyją. Kiekviena Lenkijos diecezija turi kunigų seminariją, yra ir dvi pasaulėžiūrines augštojo mokslo įstaigos —

BALFO direktorių suvažiavimo Čikagoje prezidentas š.m. liepos 5 d. Iš kairės: VLADAS PAZIŪRA — direktorių tarybos pirm., kun. ANTANAS BALTRUSIŪNAS, MARIJA RUDIENE — centro valdybos pirm., ONA JOKOBAITIENE — gen. sekretorė Nuotr. L. Meilaus

katalikiškosios teologijos akademija Varšuvoje ir Liublino katalikų universitetas su keturiais fakultetais: teologijos, kanoninės teisės, krikščioniškosios filosofijos, humanitarinių mokslų. Leidžiamas kvartalinis mokslų darbų leidinys, be to, įvairios knygos. Religinės literatūros leidimui įsteigtos dvi leidyklos — PAX ir ZNAK. Jos dideliais tiražais spausdina gausią teologinę, filosofinę, visuomeninę ir beletristinę literatūrą. Pvz. leidžiamas daugiatis leidinys "Bažnyčia Lenkijoje", geriausių Europos bibliotekų antologija "Gyvoji Biblija", skirta Biblijos skaitymo pagilinimui, jos supratimo pagerinimui (pas mus ji net draudžiama susirinkti keliems žmonėms ir aiškinti šventos Rašto prasmę, jo tiesas!). Taip pat eina 36 periodiniai leidiniai, tarp jų jaunimui diskusinis — "Už ir prieš". Veikia Lenkijoje ir visuomeninės pasaulietiškos organizacijos: visuotinė krikščionių draugija, katalikiškosios inteligentijos klubai Caritas ir kt. Statomos naujos modernios architektūros šventovės (pvz. Sopote), veikia vienuolynai, daugelyje pasaulio šalių darbuojasi lenkų misijonieriai. Religinę literatūrą, periodiką, kulto reikmenis galima įsigyti specialiuose knygynuose-krautuvėse "Ars Christiana". Lenkijoje, kaip ir Vokietijos DR, per Kalėdas duodamos dvi išieginės dienos, visuotiniai švenčiamos taip pat ir Velykos bei kitos religinės šventės. Kas mums atrodo sunkiai suprantama, komunistų partijos nariai gali būti katalikai ir lankyti bažnyčia! Visa tai netrukdo Lenkijai išskipti ir pajėgiausiu pramoniniu pasaulio šalių dešimtuoka, o tik padėjo didinti tarptautinį prestižą vykdančią lankstesnę politiką su Vakarais, laimint ne tik didesnę autoritetą, bet ir ekonominę naudą (Lenkija gavo iš JAV muitų palengvinimo statusą).

Gyvenimas nestovi vietoje, į žmonių poreikius vis labiau atsižvelgiama visur. Štai, nuo 1975. I. 1 Vengrijoje, susitarus bažnytinei vyriausybei su valdžios organais, mokyklose įvedamas fakultatyvinis tikybos dėstymas (dvi savaitinės valandos).

Kiek geresnė, negu Lietuvoje, tikinčiųjų padėtis net RTF-SR, Armėnijoje, kur leidžiami periodiniai leidiniai religinė tematika. Armėnijos Ečmiadzino dvasinėje seminarijoje priima-

mi mokytis ir emigrantai, kaip ir mūsų Vilniaus universitete.

Karingojo ateizmo kovos režimas TSRS teberieda, iš inercijos, kuri nėra progreso varomoji jėga. Socialistinė Spalio (revoliucija) buvo ryškus lūžis, kurio metu Rusijoje, kaip vieništelėje ir pirmoje socialistinėje valstybėje, buvo stengiamasi kaip galima labiau pakirsti senuosius autoritetus, sukiant naujas vertybes. Kokios buvo sukurto naujos dvasinės vertybės ir ką jos duoda siekiančiai amžinojo ir visuotinio Gėrio sielai? Jas tikrina ir tikrins Laikai.

Tuo tarpu, praėjus daugeliui metų po Spalio revoliucijos, susikūrus naujosios socialistinės valstybės, nuėjusiomis savais keliais ir labiau besilaikančioms sąžinės laisvės principui, 1962. VII. 2 TSRS Augščiausios Tarybos prezidiumas ratifikavo SNO generalinės asamblėjos konvenciją "Dėl kovos prieš diskriminaciją švietimo srityje". Vienas jo straipsnių skamba šitaip:

Tėvai ir atitinkamais atvejais, teisėti globėjai privalo turėti galimybę, pirma, kiekvienose valstybės įstatymų numatytose ribose laisvai siųsti vaikus ne į valstybines, o į kitas mokslo įstaigas, kurios atitinka minimalius kompetetingų švietimo organų išskeltus arba patvirtintus reikalavimus, ir, antra, užtikrinti religinį ir moralinį vaikų auklėjimą, sutinkamai su jų pačių įsitikinimais".

Kaip matome, nesant tikybos pamokų valstybinės mokyklose, konvencija pasirašiusiose šalyse turi būti organizuotos privačios mokyklos (prie bažnyčių), kuriose būtų užtikrintas religinis-moralinis vaikų auklėjimas sutinkamai su tėvų ar globėjų įsitikinimais, ginamais konstitucinės sąžinės laisvės. Religinį kultū įstatymas, draudžiantis tai, prieštarauja pačiai konvencijos esmei ir yra ne kas kita, kaip antikonstitucinis ir nepagrįstas jokiais moralės ar teisės normomis viešpatuojančio tikėjimo šalininkų smurtas kito tikėjimo išpažinėjų atžvilgiu.

Ateistų samprotavimai, jog "... visą darbą, susijusį su vaikų bei jaunimo auklėjimu ir švietimu, Tarybos Sąjungoje dirba valstybės organai ir visuomeninės organizacijos", kurios skiepia materialistinę pasaulėžiūrą ir dėlto draudžia lygiagrečiai skiepyti idealistinę, — yra nelogiški ir keisti. Nejaugi tėvams draudžiama auklėti savo vaikus, nejaugi juos auklėja tik valstybė? Jei iš tiesų religija veikia vaiko sielą ardančiai (!), sekant LTSR santuokos ir šeimos kodekse skelbiama vaikų interesų gynimo logika, reiktų atimti tėvystės teises iš visų tikinčiųjų bei "kitųp manančių". Juk koks skirtumas, kur vaikai mokosi tikėjimo tiesų — namie ar mokykloje, — svarbu principas! O jis rodo aiškiai antihumanistines tendencijas mūsų visuomenės būtyje, prieštaraujantis tiek tarptautinei teisei, tiek ir pačioms pagrindinėms konstitucinėms žmogaus teisėms.

• "TEVIŠKĖS ZIBURIŲ" metinė prenumerata — \$14, naujiem prenumeratoriam — \$10.

Baltijos tautų tragedija

Vokiečių spaudos komentarai apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijas

P. JATULIS

"Rheinischer Merkur" birželio 13 d. laidoje talpina ilgą Wolfgang Hoepker straipsnį "Baltijos tautų tragedija". Jame primenamas 1940 m. birželio 14-16 d. d. Molotovo ultimatas Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikoms, verčiantis jas būti draugiškomis rusams. W. Hoepker pabrėžia, kad tada Raudonoji Armija įžygiavo į tas valstybes, kurias netrukus sovietai įjungė į savo sistemą ir pradėjo rusinti.

Dalinosi žemes.

Straipsnyje kalbama apie anksčiau sudarytą Hitlerio-Stalino pakta, kuriuo buvo apspręsta Baltijos kraštų likimas. Abu diktatoriai dalinosi užimsimas žemes. Kremlinis bandė užimti ir Suomiją, bet sutiko stiprų pasipriešinimą, taigi turėjo pasitenkinti įjungdamas kaipurias pakraščio zonas. 1941 m. Baltijos kraštus užėmė vokiečiai, kurie, irgi nedavę jiems autonomijos. Gauleiteris Lohse buvęs bejėgis laviruoti tarp brutalių SS dekretų ir nuosaikesnės Wehrmachto linijos. Vokiečiai bandė sudaryti Baltijos legijoną ir emė naikinti žydus. 130.000 Baltijos vokiečių tuo tarpu buvo perkeldinti į Vokietiją, o Pabaltijo kraštai pradėti kolonizuoti. Trys neslaviškos Baltijos valstybės tik nuo 1920 iki 1940 metų tegalėjusios džiaugtis savo nepriklausomybe, nuostabiai buvo pakėlusios savo kraštų ūkinę ir socialinę gerovę. Sovietams tuos kraštus užėmus, ūkininkų darbas buvo užgniauztas, jie buvo priversti įsijungti į kolchozus. Tuomet įvyko "Baltramiejus naktis", kai pirmoji suėmimų banga palietė 60.000 žmonių, kurie buvo pavadinti "antirevoliucininkais" ir "buožėmis". Jie gyvuliniais vagonais buvo išvežti į Sibirą. Sovietams 1944 m. grįžtant į tuos kraštus, daugelis piliečių turėjo bėgti į Skandinaviją ar į Vokietiją.

Laikraštis toliau rašo apie partizanų sąjūdį, naujus Maskvos suplanuotus žmonių tremimus į Sibirą, žudymus ir kitus "valymus". Tik Stalinui mirus, išvežimai aprimo, bet Baltijos kraštai intensyviau pradėti sovietizuoti ir rusinti. Nors ten du trečdaliai žmonių buvo žemdirbiai, visu aštrumu buvo įvedama pramonė ir sudaryta beveik išimtinai miestų struktūra. Vis daugiau ten buvo įkurdinta rusų.

Krikščionijos priešpilis

Estijoje ir Latvijoje, — rašo W. Hoepker —, yra žemiausias visoje Sovietų Sąjungoje gimimų nuostimis. Taigi į tenai lengviau yra skverbtis rusų elementui. Kitaip eja Lietuvoje, kur 80% yra vietinių lietuvių. Be to, jie yra katalikai, stipriai tautiškai nusiteikę, panašiai kaip kaimyninėje Lenkijoje. Todėl lenkas popiežius Jonas-Paulius II yra išsireiškęs, kad Lietuva esanti krikščionijos priešpilis Rytų Europoje. Kova prieš tautos prispaudėjus čia kartu yra ir kova dėl tikėjimo. Nors Baltijos valstybės supa augštas mūras, aiškiai yra matomi ženklai, kaip jis laužiamas. 1972 m. 15.000 lietuvių studentų protesto prieš savo krašto istorijos niekinimą. Daugelį jų KGB išvežė į Sovietų Sąjungos gilumą. Latviai yra lankstesni ir mažiau kovingi. Tačiau jų senieji komunistai aštrų protesto raštą

dėl rusinimo yra pasiuntę kitų kraštų partiečiams, ir tai yra patekę 1972 m. į Vakarų spaudą. Estijoje veikia du nemaži pogrindžio sąjūdžiai.

Stalino nuotrauka

Vokiečių laikraštis "Die Welt" birželio 14 d. įsidėjo straipsnį "Mažųjų Baltijos tautų tragedija. Prieš 40 metų Stalinas isakė Raudonajai Armijai įžygiuoti į Baltijos valstybes — Lietuvą, Estiją ir Latviją". Greita įdėta besišypsiančio Stalino nuotrauka. Straipsnio autorius W. G. primena, kad 1940 m. birželio 14 d. prieš vidurnaktį sovietų užsienių reikalų komisaras Molotovas iškvietė į Maskvą lietuvių užsienio reikalų ministrį Urbšį. Tuo tarpu ministras pirmininkas Merkys jau buvo iš ten atleistas ir grįžęs namo. Sovietų Sąjunga apkaltino Lietuvą "baisia provokacija": lietuvių valdžios pareigūnai esą suėmė nuo 1939 m. rudens Lietuvoje esančios sovietų armijos karių, norėdami iš jų išgauti slapty žinių. Valstybės prezidentas A. Smetona įsakęs ištirti tą reikalą. Tą vėl vakarą, prieš 40 metų, ministeriui Urbšui Molotovas įteikė ultimatumą, duodamas 8 valandas laiko, kad būtų nubastas visas reikalų ministras, kad būtų sudaryta prososietinė vyriausybė ir leidžiama tuojau pat įžygiuoti Raudonajai Armijai.

Valstybės prezidentas A. Smetona pradėjo buvo manęs ginklu priešintis. Tai būtų buvę imanoma tik su vokiečių pagalba, tačiau Berlynas buvo šaltas. Taigi jis birželio 15 d. paliko Lietuvą ir per Vokietiją išvyko į tremtį Šveicarijoje. Į Kauną atvažiuojant nepaprastas Stalino pasiuntinys V. E. Dekanozovas. Sovietų pajėgos netrukus užėmė visas tris Baltijos valstybes. Pirmiausia buvo užimta Lietuva, ir tai ne atsitiktinai: ji yra kitų dviejų valstybių vakaruose, arti Vokietijos. Panašiai kaip Dekanozovas Kaune, taip Stalino įgalotinis A. A. Zdanovas tapo valdovu Taline, o Rygoje — A. J. Višinskis.

Gėdingasis sandėris

Baltijos valstybės nelaimių pradžia buvo Hitlerio-Stalino 1939. VIII. 23 paktas. Jos neįėjus, kad tuo būdu bus priekurtos sovietų interesų sričiai. Jau 1939 m. spalio mėn. Stalinas primetė trims Baltijos valstybėms "Tarpusavio pagalbos paktą" ir sovietų kariuomenės bazes. Latvijoje valstybės prezidentu buvo Karolis Ulmenis, o Estijoje — Konstantinas Pats. Nors jie valdė autoritatyviškai, bet buvo populiarūs savo tautoje. Jie liko savo kraštuose, bet juos valdė Zdanovas ir Višinskis. Buvusios vyriausybės nariai buvo pakeisti komunistais, seimai paleisti.

1940 m. liepos 14-15 d. d. buvo paskelbti "laisvi" seimo rinkimai, tačiau tik su vienu kandidatų sąrašu. Estijoje esą balsavo 92,9%, Latvijoje 97,6%, o Lietuvoje 99,9%. Įvedus sovietinę tvarką, buvo suimti ir ištoliaus Sovietų Sąjungos sritis ištremti abu pasilikę prezidentai, augštieji karininkai bei valstybės pareigūnai ir nekomunistai politikai. "Tai buvo ryškus sovietinio stiliaus valdžios užėmimo pavyzdys" — taip baigiamas laikraščio "Die Welt" straipsnis.

Lietuvių surengtos demonstracijos dalyviai San Francisco mieste, Kalifornijoje, protestuoja prieš sovietinę okupaciją ir šaudymą lietuvių karių, atsisakiusių šaudyti į civilinius Afganistano gyventojus. Demonstrantai, sudeginę Sov. Sąjungos vėliavą prie jos konsulato, įgyjuoja į miesto centrą su karstu ir 15 juodų vėliavų Nuotr. A. Ambrozaitytės

Prie sovietų konsulato

RIMAS POLIKAITIS

Lietuvių Jaunimo Sąjungos Los Angeles skyrius ir Lietuvių Bendruomenė San Francisco mieste liepos 19-20 dienomis suorganizavo įspūdingą demonstraciją prie sovietų konsulato ir Union Square — San Francisco miesto centre.

Šeštadienio vakarą, liepos 19, įvyko triukšmingas budėjimas prie sovietų konsulato. Susirinko apie 100 demonstrantų. Daugelis jų buvo lietuviai. Budėjimas truko apie 2½ valandas. Buvo prisiminta 15 lietuvių karių, kurie buvo nužudyti Afganistane, nes atsisakė dalyvauti Afganistano žmonių žudynėse. Prasiidėjo eitynės su 15 juodų vėliavų, būgnininku ir būgneliais. Greit atsirado policija prie konsulato, bet nekiludė.

Sekanti rytą demonstracija buvo tęsiama prie sovietų konsulato. Atsirado San Francisco ABC, NBC ir CBS televizijos reporteriai, kurie filmavo įvykius. Dvi valandas trukusioje demonstracijoje sudegino Sovietų Sąjungos vėliavą, praleidome 50 automobilių vilkstinę su katafalku priekyje, procesiją su karstu ir vainiku.

PRANEŠIMAS IŠ BRAZILIJOS

Spauda apie okupaciją

HENRIKAS VALAVIČIUS

Ivairiomis progomis Brazilijos spauda nuo pat II D. karo pabaigos yra paskyrusi nemažai savo skilčių nušviesti Lietuvos okupacijai ir pasmerkti sovietų smurtui. Su daugiau ar mažiau išimčių įvairūs Brazilijos spaudos organai yra buvę palankūs, skyrę apšviesti vietas šiai informacijai savo puslapiuose.

Sovietų paskutiniųjų laikų žygiai dar labiau sutvirtino šią Brazilijos spaudos laikyseną, pasisakančią prieš sovietų imperializmo kėslus, užgrobiančius tautas į savo vergovę. Ji paminėjo Lietuvos okupacijos 40 metų sukaktį ir sovietų nusikaltimus prieš lietuvių tautą. Kurį pirmasis smūgis buvo smogtas 1940 m. birželio 15 d.

Šiai Brazilijos spaudos akcijai praversti 1980 m. gegužės mėnesi emėsi iniciatyvos Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kurios pirmininku šiuo metu yra Aleksandras Valavičius, perėmus šias pareigas pasibaigus IV PLJ Kongresui Europoje.

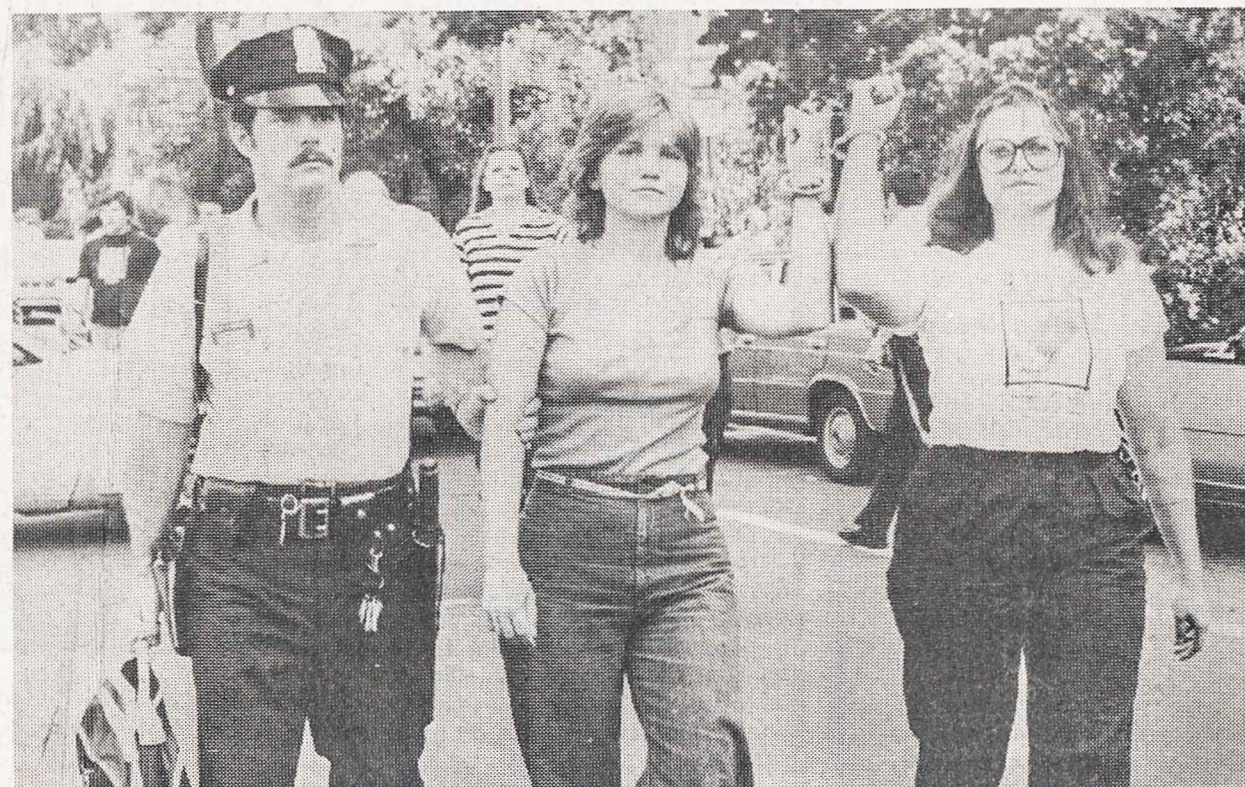
Rio de Janeiro dienraštis "Jornal do Brasil" paskyrė visą savo 1980. VI. 15 laidos puslapį, kuriam užpildyti dar paprašė telefonu papildomų žinių. Straipsnis yra papuoštas Lietuvos žemėlapiu. Jo antraštė: "Baltijos kraštų okupacijai po sovietų valdžia sukanka 40 metų".

Pats svarbiausias Brazilijos laikraštis, išėinas Sao Paulyje, "O Estado de Sao Paulo" išspausdino savo 1980. VI. 13 laidoje straipsnį "Lietuva tebegyvena jau 40 metų po rusų jungu".

Tos pačios leidyklos kitas dienraštis, išėinas po pietų, "Jornal da Tarde" įdėjo straipsnį 1980. VI. 14 numerioje su sekančia antrašte: "Lietuvių tauta niekada nepertraukė savo kovos už savo religijos laisvę, nežiūrint persekiojimų ir kalėjimų".

Kitai leidėjų grupei priklausančios Sao Paulo dienraštis išspausdino ta pačia data straipsnį "Lietuvos užgrobtos paminėjimas".

Nors šie laikraščiai priklauso atskiriems leidėjams, turintiems skirtingas politines linkmes, straipsnių mintys buvo vieningos, smerkiančios Sovietų Sąjungos imperialistinę laisvų tautų grobimo politiką, iškėliančios lietuvių tautos kovą už savo laisvę ir pasipriešinimo pastangas prieš okupantų valdžios užmačius pavergtuos kraštuose.

Suimamos lietuvaitės, demonstravusios prie Sovietų Sąjungos ambasados Vašingtone bei reikalavusios laisvės Lietuvai. Iš kairės: J. Stirblienė, D. Vaičiulaitė Nuotr. A. Bagdonavičiūtės

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GRIZO SADŪNAITĖ

Nijolė Sadūnaitė liepos 9 d. grįžo Lietuvon. Ji buvo sumta 1974 m. rugpjūčio 27 d., apkalinta antiso-vietinė propaganda. Jos teisme Vil-niūje 1975 m. birželio 16-17 d.d. pa-ašėjo, kad bylos buvo susilaukusi už "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" platiniama. Kaltinamąją medžiagą sudarė rašomoji mašinėlė, pradėtas perrašyti "LKB Kronikos" 11 nr. ir dar keli kiti šio pagrindinio laikraščio numeriai. Kadangi "Kro-nikoje" skelbiami dokumentiniai fak-tai, jų negalima laikyti antisovietine propaganda. Vis dėlto N. Sadūnaitė susilaukė griežtos baudmos: laisvės atėmimo trejiems metams griežto režimo stovyklose ir trejų metų trem-ties Sibire. Jos drąsi laikysena, ne-palaužiamas religingumas, pasiau-kišmas artimui jai laimėjo daug biči-lių Vakarų pasaulyje. Nenustabu, kad ir žinia apie jos paleidimą buvo gauta per V. Vokietijos sostinę Bon-ną, plačiai nuskambėjo spaudoje. Be-veik tuo pačiu metu atėjo ir antroji liūdnės žinia apie Kybartų parapio-jos klebono kun. Sigito Tamkevičiaus suėmimą birželio mėnesi. Jis yra veiklus Tikinčiųjų Teisėms Gin-ti Komiteto narys, susilaukęs pakar-totinių perspėjimų bei grasinimų. Sa-koma, kad kun. S. Tamkevičius yra uždarytas Vilniaus kalėjime.

REVOLIUCIJOS ORDINAI

Maskvinio augščiausio sovieto pre-ziidiumo pirm. L. Brežnevas liepos 11 d. Kremlinyje pasirašė įsaką, kuriuo okupuotai Lietuvai skiriamas Spalio revoliucijos ordinas keturiadesimt-mečio proga. Maskvos propagandis-tai ta keturiadesimtmėči susieja su tariamuoju sovietinės santvarkos at-kirimu, kai tuo tarpu iš tikrųjų jis reiškia sovietinės okupacijos pra-džia. Tokius ordinus gavo ir Estija su Latvija. Liepos 21 d. olimpiname kaimelyje Maskvoje buvo surengta Baltijos respublikų diena, garbinusi "savanorišką" jų įsijungimą į Sovie-tų Sąjungą prieš 40 metų. Apie tai rašė ir anglų kalba leidžiamas laik-raštis "Moscow News". Torontiško dienraščio "The Globe and Mail" ko-repondentas Norman Webster, ko-mentuodamas ordinų paskyrimą Lie-tuvai, Latvijai ir Estijai bei jų "sa-vanorišką įsijungimą į Sovietų Sa-jungą prieš 40 metų", pridėjo taik-lia pastaba: "Po kelių dešimtmėčių turbūt ir laimingasis Afganistanas bus apdovanotas Spalio revoliucijos ordinu".

PROPAGANDINIS MUZEJUS

Sovietinomas Lietuvos revoliucijos muzejus dainų šventės išvakarėse Vilniuje susilaukė naujų rūmų. Jie pastatyti pagal architektę Gediminą Baraviką projektą dešiniajame Ne-ries krante. Direktorius Antano Martinionio pranešimu, naujieji rū-mai turi 13 salių. Juose jau atidary-tos parodos, atspindinčios komuniz-mą ir Sovietų Sąjungą garbinančius 1940-41 m., 1941-45 m. ir 1945-60 m. įvykius Lietuvoje. Revoliucijos mu-zejui priklausė ir namas Paupio gat-vėje, kuriame 1895-96 m. gyveno bū-simasis čekistų viršininkas Feliksas Dzeržinskis. Keturiadesimtmėčio pro-ga to namo kiemelyje pastatyta skulptoriaus Petro Deltuvos sukurtą F. Dzeržinskio statulą.

SPORTO RŪMUOSE

I propagandines keturiadesimtmė-čio iškilmes buvo atsiųstas sovietinės kompartijos centro komiteto sekr. M. Gorbaciovas, kandidatas į politbiuro narius, taręs ilgesni žodį Vilniaus sporto rūmuose liepos 12 d. įvykusiame vilniškės augščiausios ta-rybos ir kompartijos posėdyje. Šion iškilmen taip pat atvykusios gausios partietčių delegacijos iš įvairių respublikų, bet pagrindinių sovietinės kompartijos vadų nesimatė. Ilgo-je kalbėtojų grandinėje buvo ir I sekr. P. Griškevičius. Posėdžio daly-viai priėmė ilgą rezoliuciją, kuri pa-

siųsta Sovietų Sąjungos ministerių tarybai ir, žinoma, pačiam L. Brež-nevui. Joje dėkojama už Spalio revo-lucijos ordina, giriama pasiektais laimėjimais, žadama dar glaudžiau-teltis apie Lenino partiją, skirti vi-sas jėgas komunizmo įgyvendinimui.

KETURI ISKRINKIEJI

Ordinų iš Maskvos susilaukė dail. V. Jukūnas, atsargos gen. mjr. J. Macijauskas, "Komunisto" red. G. Zimasas ir Vilniaus dramos aktorė L. Kupstaitė-Drobienė. Juos liepos 15 d. įteikė vilniškės augščiausios tarybos prezidiumo pirm. A. Bar-kauskas. Pirmieji trys gavo Spalio revoliucijos ordinus, L. Kupstaitė — tik Tautų draugystės ordina. Apdo-vanotuosius sveikino P. Griškevičius, pradedamas G. Zimanu. Jis džiaugė-si, kad pastarasis dar nepriklausomos Lietuvos laikais savo gyvenimą susie-jo su kompartija, dalyvavo sovietinių partizanų veikloje II D. karo metais, pagarsėjo partine publicistika, pasi-žymėjo begalinio ištikimumu komu-nizmo idejoms. J. Macijauskas kom-partijon įsijungė jau 1917 m., II D. karo prisidėjo prie XVI-sios divizijos organizavimo. Pasak P. Griškevičiaus, visais dail. V. Jukūno gyvenima pasizymi giliu komunistiniu įsi-tikimimu, aktyviu ir įvairiapusių tikrovės atspindėjimu. Iš sveikinimo paaiškėjo, kad V. Jukūnui yra te-kę būti ir XVI-sios divizijos kariu. Mažiausiai propagandinių pagyrimų susilaukė aktorė Lidija Kupstaitė, velionies aktorius Aleksandro Kups-to dukra. Ją sovietų-vokiečių karas buvo užklupęs Maskvoje. Teko dirbti su liaudies ansambliais, 1944 m. tap-ti Maskvos radioj Lietuvos laidų pranešėja. Nutyldamas šiuos faktus, P. Griškevičius džiaugėsi jos sukur-tais vaidmenimis Vilniaus dramos te-atre.

DAINOS IR SOKIAI

Respublikinėje dainų šventėje Vil-niūje dalyvavo 1175 kolektyvai — dainų ir šokių ansambliai, mišrūs, moterų, vyrų ir vaikų chorai, tauti-nių, pagyvenusių žmonių, pramogi-nių ir vaikų šokių ansambliai, pučia-mųjų, styginių, liaudies instrumentų orkestrai ir kaimo kapelos. Spaudo-jė rašoma, kad iš viso buvo net 36.001 dalyvis. Iš tikrųjų ta šventė bu-vo padalinta į tris dalis. Liepos 11 d. Kalnų parke įvyko ansamblių va-karonė, liepos 12 d. Vingio parke — dainų šventė, liepos 13 d. "Žalgirio" stadione — šokių pasirodymas. Pa-ti dainų šventė pradėta tradicine e-sena prie Lenino paminklo. Visi šie renginiai oficialiai buvo skirti tari-majam sovietinės santvarkos atkūri-mo keturiadesimtmėčiui, kitais žo-džiaisariant, sovietinei Lietuvos okupacijai. Šokių ir dainininkų nuo-taika sudrumstė lietūs. "Literatūros ir Meno" 29 nr. nusiskundžiama: "Iš visos Lietuvos — į lietu... Dainų šventė baigėsi, o lietūs vienodai mo-notoniškai tebekrito..." Dainų šven-tės atidaryme žodį tarė organizacinio komiteto pirm. L. Šepetytis, komparti-jos centro komiteto sekretorius. Šventinį aukurą buvo uždege "socia-listinio darbo didvyriai" K. Bazaras, P. Svilainis ir P. Šileikis. Šventė pra-dėta kompoz. E. Balsio ir poeto E. Matuzevičiaus kantata "Leninui šlo-vė", kurią dirigavo J. Aleksa. Baigiant kantatą, dainininkai iškėlė rau-donas vėliavales, ir visa estrada tapo didžiule raudona vėliava. Iš kitų dai-nų minimos: A. Raudonikio "Tary-bų Lietuva", K. Kavacko "Pabaigtu-vių daina", B. Dvariono "Ant Nemu-no kranto". Iš tolimesnių aprašymų paaiškėja, kad dėl lietaus labiausiai nukentėjo a n s a m b l i ų vakaronė "Sventiniai vakarai", šokių pasiro-dymas "Mūsų tėviškės daina". Dainų šventės metu esą nugara šildė saulė. Lietus taip pat sutrukdė repetitijas. Kaikuriuos pasirodymus teko trum-pinti ir perkelti į liepos 12 d. rytą, nors ji buvo numatyta tik dainų šventė.

V. Kst.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, baigianti savo tarnybą šiais metais, posėdžio metu. Iš kairės: Laima Beržinytė — KLJS pirmininkė, Miras Chainauskas — kultūros komisijos pirmininkas, Alfonsas Balmis — spor-to atstovas, Valteris Dauginis — išdininkas, Gražina Igaitytė — sekretorė, Jonas R. Šimanavičius — pirmi-ninkas, Vida Stanevičienė — švietimo komisijos pirmininkė, Vincas Sakas — šalpos komiteto pirmininkas, Liucija Skripkutė — vicepirmininkė, Joana Kuraitė — visuomeninės komisijos pirmininkė

Nuotr. J. Bakevičiaus

HAMILTON

SUMAINĖ AUKSO ŽIEDUS Vida Kamaitytė su Arvydu Seštoku. Seš-tadienį, rugpjūčio 9, sujaudinti tel-veliai — Danutė ir Antanas Kamai-čiai, vargonams grojant vestuvinį maršą, išdžižiai vedė šventovės taku savo gražiai naują dukrą Vidą ir prie altoriaus perleido ją Arvy-dui. Būti liudininkais šio įvykio su-sirinko pilna AV šventovės žmonių. Moterystės sakramento apeigas atli-ko ir šv. Mišias atnašavo specialiai iš JAV atvykęs kun. J. Steponaitis, kuris prieš 25 m. yra sujungęs san-tuokos ryšius ir jaunosios tėvelius. Ta proga jis tarė ir prasmingą žodį, apibūdindamas jungtinių reikšmę ir palinkėdamas jaunavedžiams saulė-to ir Dievo laiminamo gyvenimo. Jaunuosius pasveikino ir par. kle-bonas prel. J. Tadarauskas. Per pa-maldas jauna solistė Anita Pakal-niškytė, vargonams palydint, pagie-dojo keletą giesmių.

Vestuvinis pokylis įvyko praban-gioje "Pavilion 3" salėje, kuri talpi-na apie 400 žmonių. Ji buvo beveik pilnutėlė. Čia jaunieji buvo pasitiki-ti su duona, druska ir vynu, kurių reikšmė buvo paaiškinta — pasiry-zimu kantriai nešti kasdieninį var-gą, išverti ir turėti gyvenime džiaugsmo. Svečiai buvo apiberti saldainiais, o išgynuojantys jaunieji ir jų palyda — triukšmingom ova-cijom. Pokylio pranešėjas Kest. Seš-tokas, jaunuoju vyr. brolis, kuris da-bar Bostono universitete ruošiasi doktoratui, supažindino publiką su visais šėdinciais prie garbės stalo. Jis taip pat nupasakojo su didele humoro doro ir trumpą jaunavedžių meilės bei susipažinimo istoriją. Po to pakvietė sveikinimo žodį tarti prof. dr. J. Pikūną, liet. mokyklos ved. K. Milerį, mergaičių choro vad. J. Pleinį, pirmąjį pabrėžį Gintą Ka-maitį, jaunosios tėvelių ir patį jau-nąjį. Pastarasis padėkojo visiems už dalyvavimą šioje iškilmėje, pasi-džiavo savo gražiąja Vida ir pasi-džiugė, kad dabar turėsias dvejus tėvus — savo ir Vidos. Buvo per-skaitytos sveikinimų telegramos. Iš Anglijos sveikino negalėjęs atvykti dėdė kun. A. Kamaitis neseniai ga-vęs monsinjoro paauštūtinimą. Ves-tuvinininkai taip pat buvo supažindinti su svečiais, atvykusiais iš toliau, ku-rių šiose vestuvėse buvo daug. Iš Worcesterio, Ma. — kun. J. Stepo-naitis, dr. Vl. O. Vaitkai su savo dviem sūnum daktarais ir dukra dak-tare, iš Detroito giminaičiai — dr. J. R. Pikūnai, iš Čikagos — broliai P. Alf. Blekiai, iš Montrealio — J. Liesūnaitis, iš St. Catharines — Zub-rickų šeimos, Ant. S. Štuikiai, J. Sa-rapnickas, daug iš Toronto ir kitų vietovių.

Sventovėje kunigas apeigų metu išreiškė džiaugsmą, kad čia turime lietuviškas vestuves. Vestuvių dabar pas mus būna nemažai, bet šitokių neperdaugiausia. Iš tokių reikia tikėtis ir laukti, kad jie prisidės prie mūsų tautinio išsilaikymo išsivijo. Vida yra baigusi dantų technologės mokslus, o Arvydas — McMaster universiteto ekonomijos fakultetą. Abu turi darbus ir savo gyvenimui jau užpirtą namą. Jie abu yra bai-gę Vysk. Valančiaus liet. mokykla, gražiai kalba lietuviškai, atleitinin-kai. Vida ilgus metus yra dainavus "Aido" mergaičių chore, Arvydas buvo KLB Hamiltono apylinkės iš-dininku, žaidė "Kovo" komandoje krepsininku ir dabar dirba klubo valdyboje. Per šitas vestuves visi galėjo susikalbėti lietuviškai, tad čia netrūko ir geros, pakiliuos nuotaikos.

DANUTĖS KEKIKIENĖS sesuo Li-lija Šimolevičiūtė buvo atvykusi iš Lenkijos čia į svečius. Šitame krašte išbuvo du mėnesius. Suvalkų mies-te ji dirba auklėtojos darbu vaikų darželyje. D. V. Kekiai savo brangios viešnios išleistuvių proga iškėlė šaunų balių, kuriame dalyvavo daug artimųjų.

ALOYZAS IR ONUTĖ GEDRIMAI susilaukė pirmagimio sūnaus, kurį pakrikštijo Vytauto-Jono vardu.

ATEITININKŲ ORGANIZUOTA maldininkų ekskursija į Midlando šventovę nesusilaukė tiketo kitų prisidėjimo. Iš Hamiltono autobusas turėjo išeiti su 26 keleiviais. Orga-nizacija turės pati padengti susida-rčiusius nuostolius.

STASĖS LABUCKIENĖS jauniau-sioji dukra Irena Zlatkienė yra at-vykusi iš Lietuvos, Anykščių, ir vie-ši pas savo mamą. Prieš kiek laiko ilgiau čia pavičėjusi su gražiais pri-siminimais sugrįžo į tėvynę vyriaus-ia St. Labuckienės dukra K. M.

NUOSIRDUS AČIŲ visiems, kurie vienaip ar kitaip prisidėjo prie Bra-

zilių "Nemuno" tautinių šokių grupės koncerto surengimo.

Loterijos laimėtojai: I premijos — aukstinio žiedo — Elena Lukavičienė, II premijos — žiedui ametitov ak-mens — Vincentas Mačys, III premi-jos — braziliško akmens peleninės — Jadzė Gedrimienė, IV premijos — braziliško medaliono — Stasė Petke-čienė.

Rengėjai

SLA 72-ROS KUOPOS GEGUŽINĖ buvo sėkminga. Ji buvo suruošta lie-pos 20 d. A. Padolskio sodyboje, Pa-ris, Ont.

Gegužinė buvo neeilinė, nes joje buvo pagerbtas Lietuvos laisvės ko-votojas a.a. Antanas Kalinauskas, ku-ris 1976 m. rugpjūčio 10 d. Gulbino mieste, Latvijoje (sovietų pašauktas atlikti karinę prievolę), reikšdamas protestą susidegino. Rugpjūčio 12 d. tiesiai iš lavoninės jis buvo palaido-tas Gulbino mieste, Latvijoje. Velio-nies motina maldavo politrukus leisti parsivežti į namus laidoti, bet jie neleido.

I a.a. A. Kalinausko pagerbimą su-sirinko daug svečių. Iš Hamiltono atvyko ir pilnas autobusas pensin-kų — 40 asmenų su pirm. Pr. Ens-kaičiu. Iš Toronto atvyko J. Karpis, J. Ciečnas, A. Firavičius ir kiti. Bu-vo svečių lietuvių ir iš Lenkijos: tai p. Elvikienės brolis su žmona N. ir M. Kudakai.

Velionies A. Kalinausko vardo jamžinio iškilnė Kanados Lietuvių Fonde atliko SLA 72-ros kuopos pirm. J. Sarapnickas.

Po to įvyko piniginė loterija ir lo-terija-laimės šulinys. Dailininko me-gėjo inž. St. Šetkaus vertingą pa-veikslą laimėjo J. Lekutis. A. Padols-ko, talentingo staliaus, perdirbtą kė-dę su tautiniais ženklais laimėjo M. Borusienė. Kavai staliuką, taip pat perdirbtą A. Padolskio, laimėjo bilie-tas 203339, bet iki šiol jo savininkas neatsiliepė. Neatsiradus savininkui, kitais metais turės progos kas nors kitas laimėti.

Jonas Deksnys tvarkė plokštelių muziką. Sodybos savininkui savano-riui-kūrėjui A. Padolskui SLA 72-ra kuopa įteikė simbolinę dovanėlę už didelę paramą, ruošiant SLA ge-gužines. Taip pat ir Clara Forr iš (Nukeita į 9-tą psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITES proga demonstracija prie Čikagos ro-tušės buvo surengta liepos 19 d. Da-lyvavo lietuvių, estų, lenkų, ukrainie-čių, gudų, afganistaniečių bei kitų pavergtų tautų atstovų grupės. Pa-sauliui atneštą komunizmo vergiją skelbė gausūs plakatai. Dvi lietuvai-tės, pasipuošusios tautiniais drabu-žiais, nešė plakata "Lietuviai remia Afganistaną". Įvadinį žodį tarė Pa-vergtų Tautų Komiteto Čikagoje pirm. V. Viksnis, primindamas su-sirinkusiems, kad Maskvoje kaip tik tą dieną pradeda olimpiada. Buvo uždegtas specialiai šiai demonst-racijai įrengtas laisvės aukuras. Pirm. V. Viksnis skaitė pavergtų tautų pavadinimus, o jų atstovai nešė vė-liavas estradon. Illinois atstovų rū-mų rezoliuciją perskaitė jų narys J. Wolf, Čikagos burmistras atsišau-kimą — M. Kulas, Illinois gubernatoriaus — šios valstijos parlamento atstovė P. Pullen. Visuose atsišauki-muose buvo reikalaujama laisvės pa-vertiesiems. Kalbėtojų eilėse buvo generalinė Lietuvos konsulė J. Dauž-vardienė, JAV kongreso nariai H. Hyde, F. Annuzio, Laisvosios Kini-jos vardu kalbėjė St. Chen ir afga-nistanietis studentas A. Ahady. Pa-reiškęs protestą prieš sovietų vykdo-mą tautdūžius Afganistane, užtik-rino, kad kova bus vedama iki laimė-jimo. Maždaug milijonas pabėgėlių iš Afganistano dabar jau yra Pakis-tane. A. Ahady prašė remti juos drabužiais ir maistu. Miniai plojant buvo sudeginta Sovietų Sąjungos vė-liava. ALTOs informacijos tarnybos paruoštą rezoliuciją perskaitė V. Viksnis. Ja buvo pasmerkta so-vietinis kolonizmas, JAV vyriausybė prašoma imtis diplomatinių priemo-nių, viešiosios nuomonės spaudimo, kad iš okupuotų šalių būtų pašalin-tos svetimos kariuomenės įgulos, pa-leisti politiniai kaliniai iš darbo st-vyklų ir psichiatrinį ligoinių.

SU P. AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMU šią vasarą dirba Sigutė Lenkauskaitė, Klevelando "Nerijos" ansamblio dainininkė, ten nuvykusi su ansambliu gastroli. Ji sutiko pa-silikti, paprašyta PLB valdybos. Ar-gentinioje S. Lenkauskaitė padėjo Jaunimo Sąjungos vadovams reda-guoti laikraštėlį, o Venecueloje tal-ki-no lietuvių jaunimo stovykloje.

MARIJA IR ANTANAS RUDZIAI, čikagiečiai visuomenininkai, birželio 29 d. atšventė savo vedybinio gyve-nimo 40 metų sukaktį nuosavoje so-dyboje prie Monee, Ill. Šia proga vysk. V. Brizgys pašventino lietuviš-kių kryžių ir namą, kuris iš lauko pri-mena lietuvišką daržinę, o viduje — meno galeriją. Mišias po atviru dangumi koncertavo vysk. V. Bri-zgys su marijonų provincijolu J. Da-mbrausku ir kun. V. Rimšeliu, MIC. Savo pamokslė vysk. V. Brizgys Ma-rijai ir Antanui Rudžiams linkėjo sulaukti auksinės vedybų sukakties. Iškilmėje dalyvavo apie 300 svečių.

Kolumbija

LIETUVIŲ DIENAS Bogotos mies-te spalio 24-26 d.d. Kolumbijos lie-tuviams rengia šios kolonijos tau-tiečiai. Rengėjų komitetui vadovau-ja Bogotos Moterų Draugijos pirm. Nijolė Stasiukynienė. Numatoma tau-tinių drabužių ir tautodailės paroda, čikagiečių solistų Nerijos Linkevi-čiūtės ir Bernardo Prapuleno kon-certas. Ju kelionės išlaidas pažadėjo padengti PLB valdyba. Dienų programai taipgi yra įtrauktas K. Do-nelaičio minėjimas, paskaita ispanų kalba apie lietuvių kultūrą.

Brazilija

JUBILEJINĖ VAKARIENĖ JAU-NIMO NAMUOSE Sao Paulo atei-tininkai paminėjo šios organizacijos septyniadesimtmėči. Minėjime da-lyvavo ir "Nerijos" ansamblio dai-nininkės, kurios beveik visos yra ateitininkės. Su pagrindiniais ateiti-ninkijos istorijos bruožais dalyvius supažindino jaunimo atliktas monta-žas. Magdalenos Vinkšnaitienės pa-rašytus kupletus dainavo jaunimo ir vyresniosios kartos atstovai. Visi ap-gailestavo, kad vakarieneje negalėjo dalyvauti dr. E. Draugelis, priklausantis ateitininkų organizacijos stei-gėjų gretoms. Nors jis gyvena Sao Paulo mieste, dalyvavimą sutrukdė senatvės našta. Buvo prisimintos trys mirusios ateitininkės — Irena Su-kytė, Gražina Gudavičiūtė ir Genė Klišytė.

IMIGRANTŲ OLIMPIADOS ir pa-rodos užbaigtųjų proga BLB krašto valdybos pirm. J. Tatarūnas Lituani-kos stovyklavietėje surengė vašes Sao Paulo lietuviams, dalyvavusiems sportinėse varžybose ar prisidėju-siems prie parodos suorganizavimo. Mišias atnašavo kun. P. Rukšys, SDB. Visiems olimpiados ir parodos daly-viams buvo įteiktos simbolinės do-vanėlės. Lituaniukos stovyklavietėje sparčiai auga nauji vasarnamiai.

Argentina

KANADOS BANKO PATALPOSE Buenos Aires mieste po ilgesnės per-traukos vėl buvo surengta baltiečių tautodailės paroda. Iniciatyvos ėmėsi Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba, tarpininkaujant L. Sruogai. Gavus banko vadovybės su-tikimą, parodon buvo paviešti ir latviai su estais. Bendrame parodos skyriuje buvo išstatytos Lietuvos, Latvijos, Estijos vėliavos, trys tau-tiniai drabužiai papuoštos lėlės.

Tautodailės rodinams visos trys tau-tybės turėjo atskirus savo skyrius. Lietuvių skyrių tvarkė Vlads Survil-enė ir Aldona Jablonskytė su keliais talkininkais. Rodiniai buvo surinkti iš privačių asmenų ir lietuviškų ins-titucijų.

Australija

A.a. BRONĖ SILVIENĖ, Melbur-no lietuvių bibliotekos vedėja, lie-pos 11 d. žuvo automobilio nelaimė-jė. Vėlionė buvo gimusi 1914 m. Už-paliuose, Zarasų apskrityje, baigu-si Salų žemės ūkio mokyklą. Iškū-rusi su šeima Melburne, reikšėsi Ka-talikių Moterų Draugijos ir ALB veikloje. Giliam liūdesy liko jos vy-ras Antanas Šilva, du sūnūs, trys dukros ir 11 vaikaičių. Palaidota Springvale kapinėse. Laikinai biblio-tekos vedėjo pareigas perėmė J. Mik-sas.

LIETUVIŲ KLUBO patalpų praplė-timas pradėdamas Sydnejuje. Klubo valdybos pirm. V. Simniškio prane-simu, senosios patalpos buvo perma-žos. Esą minėjimų ar koncertų metu nelikdavo vietos vaikams ir jauni-mui. Bibliotekos skaltyklai teko nau-doti koridorių. Norima, kad ateityje visiems būtų pakankamai vietos. Nu-matytas pastatas kainuos \$344.000, o skolos likš \$250.000, kurią tikimasi nesunkiai išmokėti. V. Simniškis pri-mena, kad prieš septynerius metus pradėjus klubo statybą buvo gauta \$170.000 paskola, kuri dabar jau yra išmokėta. Naujų paskolų bus įies-koma pas privačius asmenis, mokant iki 11% palūkanų. Klubo patalpose veikiančio "Talkos" bankelio paslau-gų teko atsisakyti, nes jam reikėtų mokėti 12,5% metinių palūkanų. Sportininkai norėjo, kad naujajame pastate būtų ir sporto salė, tačiau šis sumanymas esąs neįgyvendinamas dėl perdidelių išlaidų. V. Simniškis salės klausimą siūlo palikti atečiai.

Britanija

BENDROS PAVERGŲ TAUTŲ PAMALDOS liepos 20 d. buvo atlai-kytos Bradfordo katedroje. Jose da-lyvavo ne tik Bradfordo lietuviai, bet ir būrelis tautiečių, atvykusių iš Skotijos Bellshill vietovės. Liturgi-nės giesmes giedojo ukrainiečiai, o lietuviai, vadovaujami Pr. Dzidoliko, įsijungė giesme "Marija, Marija". Pamoksle apie vergijos negandą ir laisvės triumfą pasakė kun. T. Ro-berts, cituodamas Sv. Rašto mintis, ištraukęs iš A. Solženicino "Gulago salyno". Po pamaldų visi jų dalyviai su savo tautinėmis vėliavomis nu-žygiavo prie žuvusiųs kariams skir-to paminklo ir jį papuošė gėlėmis. Pasibaigus oficialiai daliai, priėmimą svečiams iš Skotijos surengė "Vy-čio" klubas.

MANČESTERIO RAMOVENAI lie-pos 12 d. surengė lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą bei jų tragiškos mirties metinių mi-nėjų. Įvadinį žodį tarė Mančesterio ramovėnų pirm. K. Murauskas, paskaitą skaitė D. Banaitis. Žu-vusiems lakūnams skirtą savo eilėrašį padėklamavo V. Motuza. Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu.

Prancūzija

FRANCŲŽŲ ŽINIŲ AGENTŪRA "France Presse" įsidėjo pranešimą apie sovietinės okupacijos keturias-dešimtmėčio minėjimus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Agentūra at-meta propagandinį Sovietų Sąjun-gos teigimą, kad šios trys Baltijos respublikos ir Sovietų Sąjunga įsijun-gė savanoriškai. Iš tikrųjų sovietinį režimą joms atnešė Raudonosios Ar-mijos įsiveržimas 1940 m. Ten ir da-bar tebėra gyvos tautinės nuotaikos, gyvas ir nepriklausomybės ilgesys, ypač Lietuvoje, kur pokaryje vyko partizaninės kovos, o dabar sulini-nejami bei teisiškai kovotojai už žmo-gaus teises. Šia proga "France Presse" paminėjo Balį Gajauską, Viktorą Petkų ir Antaną Terlecką. Svarbiau-siu tautinės sąmonės ugdymo veiks-niu Lietuvoje agentūra laiko Kata-likų Bendriją. Skaitytąjais tapgi primenama, kad Prancūzijos vyriausybė niekada nėra oficialiai pripa-žinusi trijų Baltijos respublikų pri-vestinio įjungimo į Sovietų Sąjun-gą.

Šveicarija

LIETUVAI SKIRTA VALANDOS PROGRAMA Šveicarijos radijas transliavo liepos 1 d. iš Berno stu-dijos. Ją buvo paruošusi Beatrice Leutenegger su dr. A. Geručio talka. Pastarasis jai talkino ir Latvijai bei Estijai skirtų programų paruošime. Lietuvos programoje apie ateivių problemas Šveicarijoje kalbėjo dr. A. Kušlys, apie dabartinę Lietuvos būklę — dr. A. Gogutis, remdamasis tarptautine teise. Abu kalbėtojai klausytojams pateikė įvairių Lietu-vos buities aspektų. Lietuvių bičiū-lis H. Rychener papasakojo apie savo viešnagę Lietuvoje, šiltų žo-džių nepagallėdamas lietuvių sveiti-gumui. Apie nepriklausomos Lietu-vos kūrimąsi po I D. karo prašėno dr. J. Eretas. Jis taipgi pabrėžė lie-tuvių kalbos savitumą. Transliacijos metu buvo prisiminti lietuvių trėmi-mai ir Sibira, pokarinė partizanų ko-va. Nemažas dėmesys taipgi teko po-grindinei spaudai, kurios dėka Lietu-vos laisvės šauksmas yra pasiekęs Vakarų pasaulį. Programon buvo įjungta lietuviškų melodijų, Janinos Degutytės eilėraščių. Laida užbaigta Lietuvos himnu.

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's

Travel Service

kviečia keliauti kartu!

Tel. 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas-St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus iškvietimams vizitui.

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

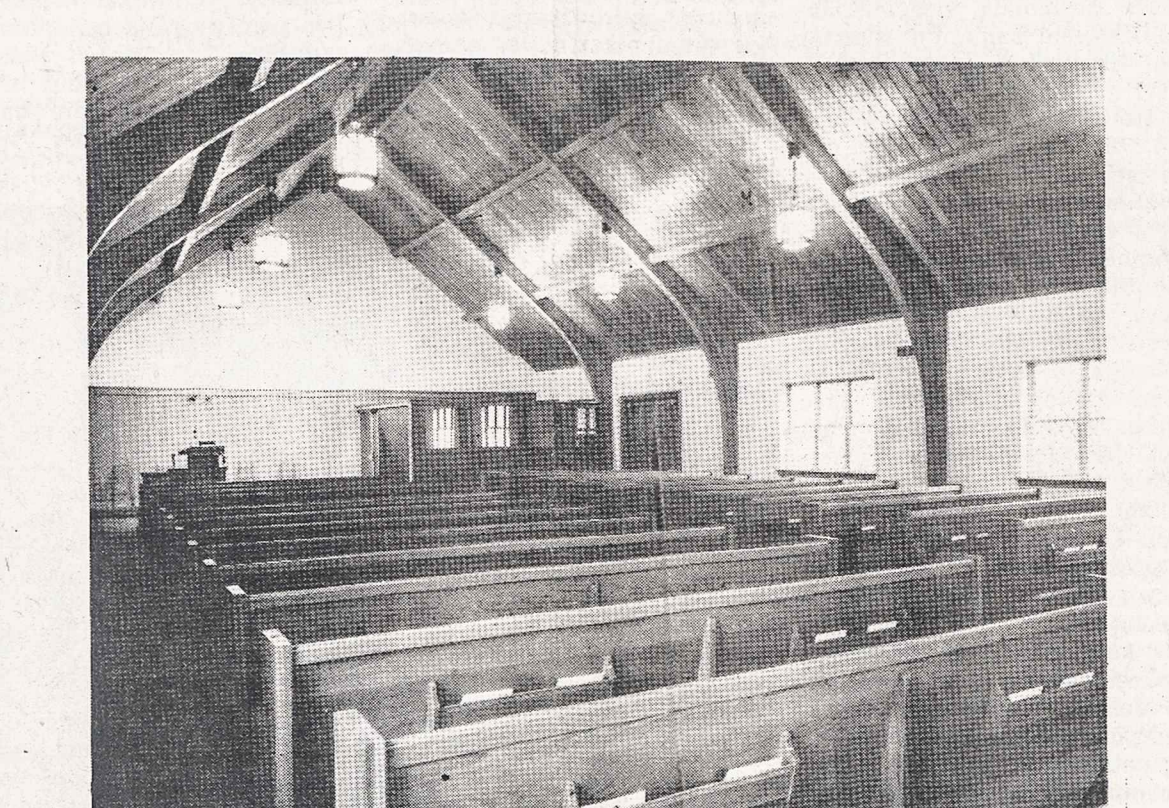
Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

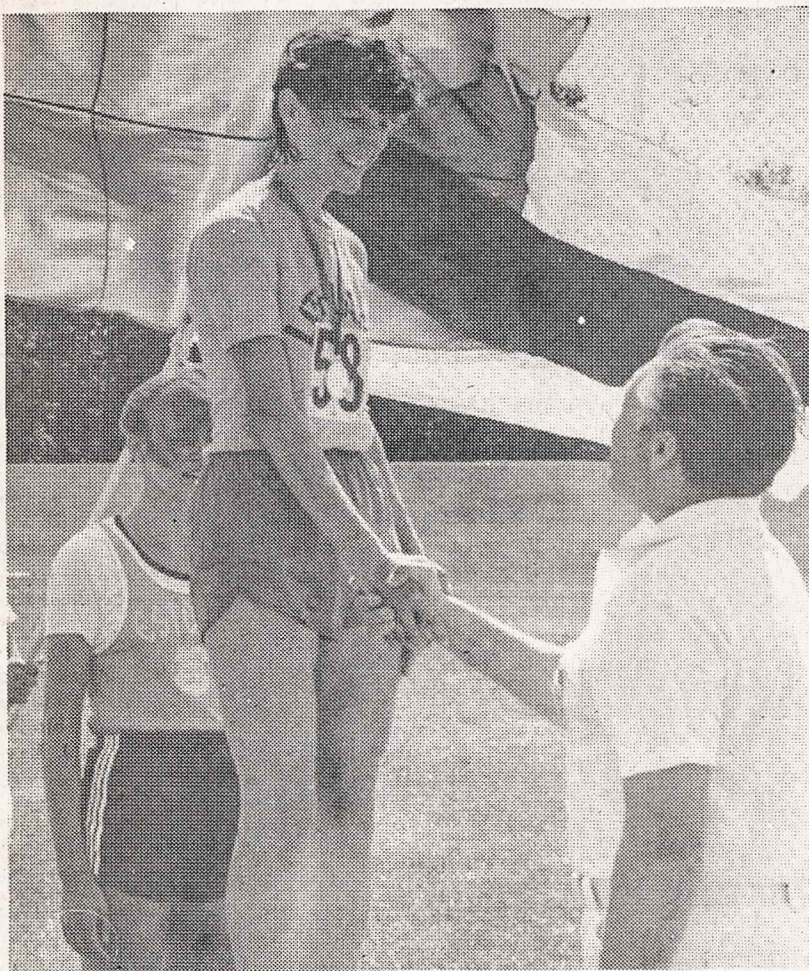
The Marlatt

laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East (East of Sanford)

Telefonas: 528-6303 HAMILTON, Ontario

DANUTE VALAITYTE-YAEGER Laisvės Olimpiadoje Toronte laimėjo du aukso medalius 1500 ir 800 metrų bėgimuose. Nuotr. A. Šeškaus

Kanados Lietuvių Diena

Poezijos ir dramos vakaras • Dailės paroda • Sporto rungtynės
Susipažinimo vakaras • Pamaldos • Didysis koncertas
Hamilton Place salėje

Dvidešimt penktosios Kanados Lietuvių Dienos, kuri įvyks Hamiltone š. m. spalio 10-12 d., paruošiamieji darbai vyksta sklandžiai. Šios dienos programa yra plati ir įvairi. Šventės prasidės spalio 10, penktadienį, poezijos — dramos vakaru mažojoje Hamilton Place teatro salėje ir jaunimo susipažinimo vakaru Jaunimo Centre. Poezijos ir dramos vakaro programą atliks Hamiltono lietuvių teatro „Aukuras“ ir Toronto lietuvių teatro „Aitvaras“. Šeštadienį, spalio 11, bus atidaryta dailės paroda Hamilton Place patalpose, kur ją galės apžiūrėti visi 25-tosios Lietuvių Dienos dalyviai. Be to, šeštadienį, spalio 11, vyks krepšinio rungtynės tarp Kanados lietuviškųjų sporto klubų. Žaidynėse dalyvaus 10 komandų iš Toronto, Montrealo ir Hamiltono. Taip pat numatyta suruošti stalo teniso ir šachmatų varžybas.

Spalio 11, šeštadienį, įvyks didysis susipažinimo vakaras Hamiltono karių salėje, kuri talpina arti 3000 dalyvių. Šių šokių metu organizuojama didžiulė loterija, kuria rūpinasi J. Krištolaitis. Turintys vertingų laimikų arba norintys gauti daugiau informacijos loterijos reikalui prašomi skambinti šios loterijos organizatoriui telefonu 689-5733.

Sekmadienį, 2 v. p. p., pamal-

dos katalikams katedroje, kuriose dalyvaus augstieji mūsų dvasiškiai. 4 v. p. p. didžiojoje Hamilton Place salėje įvyks koncertas, kurio programą atliks pajėgiausi Kanados lietuvių meno vienetai: Montrealio „Gintaras“, Toronto „Gintaras“ ir „Atžalynas“, Hamiltono „Gyvataras“, Hamiltono mergaičių choras „Aidas“, Toronto lietuvių vyrų choras „Aras“, Toronto Prisikėlimo parapijos choras ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras. Taip pat koncerto programoje dalyvaus iškilioji mūsų solistė G. Čapkauskienė, kuri dainuos solo ir kartu su mišrių chorų bei vyrų chorų „Aras“. Koncerto programos paruošimui vadovauja G. Breichmanienė. Po koncerto įvyks banketas Jaunimo Centre.

Kanados Lietuvių Dienos programa plati, įdomi, susidedanti iš įvairių meno ir sporto šakų. Rengėjų komitetas, vadovaujamas jauno, energingo pirm. M. Gudinsko, dirba, planuoja, posėdžiauja, kad viskas būtų tvarkingai suorganizuota, kad visi atvykusieji galėtų kuo daugiau pamatyti, pasidžiaugti mūsų jaunimo pasiektais laimėjimais ir išsivežti kuo gražiausius prisiminimus ir savas kolonijas. Todėl rengėjų komitetas iš anksto kviečia visus lietuvius iš toli ir arti ruoštis į šią sukaktuvinę 25-tąją KANADOS LIETUVIŲ DIENĄ. J. P.

Lagaminas kelionėje

LILLO WOLF

Turbūt turite daug draudų savo lagaminui, kai keliaujate. Jei ne, galite ją gauti aerodrome arba pas savo kelionės agentą. Dauguma kelionės bendrovių apdraudžia jūsų lagaminą automatiškai, kai jis yra jų atsakomybėje. Lektuvų bendrovės pvz. moka \$20 už kg (iki \$400), jeigu daiktai dingsta arba būna sugadinti tarptautiniuose skridimuose. Daugiau moka, jei tai įvyksta kelionės savo krašte.

Jeigu jūsų lagaminas yra prarastas ar sugadintas skrendant bei keliaujant traukiniu ar kitom priemonėm, tučtuojau praneškite apie tai transportacijos bendrovės pareigūnui. Uždelstas reikalavimas gali būti atmestas.

Lektuvų bendrovės, atrodo, suranda daugumą dingusių lagaminų, bet kol jos ieško, galite patirti sunkumų ar nenumatytų išlaidų. Pranešdami apie dingimą, klauskite, ar bendrovė sutinka duoti jums lėšų būtinoms reikmenims, kol jūsų lagaminas bus surastas. Laikykite visus kvitus.

Aišku, iš jūsų laukiama protingo atsargumo. Susilauksite mažai užuojautos, jeigu pvz. reiklausite atlyginimo už sudaužytą puikų porcelaną ar nuostolius, įvykusius dėl sudaužius degtinės butelio. Tokie daiktai turi būti nešami su savimi, ne dedami į lagaminą. Tas pats galioja brangenybėms, svarbiems dokumentams, pinigams, degtu-

kams, žiebtuvėliams ir panašioms daiktams, kurie gali padaryti nuostolių ar būti sugadinti. Sudarykite kiekvieno lagaminio daiktų sąrašą ir laikykite saugioje vietoje. Lengviau tada reikalauti atlyginimo, jeigu jūsų lagaminas yra dingęs ar daiktai iš jo pavogti.

Vartokite tiksliai stiprų lagaminą. Jis privalo atlaikyti žmonių ir mašinų grubumą. Greitam tapatybės nustatymui pažymėkite ir prikljuotomis kortelėmis ar klipinėmis spalvotomis juostelėmis.

Kiekvieno lagamino viduje turi būti jūsų pavardė ir adresas, bet ant lagamino viršaus kortelės turi būti tiksliai jūsų pavardė ir sustojimo vieta (viešbutis, giminių adresas ir t.t.). Policija siūlo nenurodyti namų adreso ant lagamino paviršiaus kortelės, nes žinoma, kad kai kurios nusikaltėlių gaujos renka tokią informaciją, kuri padeda surasti paliktus namus. Jeigu daiktai būna pavogti iš jūsų viešbučio kambario, praneškite vietinei policijai ir gauti policijos pranešimo nuorašą. Be jo jūsų draudos bendrovė gali atsisakyti priimti jūsų reikalavimą.

Pagaliau, jeigu prarastumėte vertingą daiktą būdamas ne Kanadoje, praneškite vietinei policijai ir Kanados atstovybei ar konsulatui. Jeigu daiktas bus atgautas ir pristatytas į Kanados atstovybę, Kanados vyriausybės pareigūnas painformuos jus ir sutvarkys daikto sugrąžinimą. (Canadian Scene) Vertė: J. Str.

Įteikiau popiežiui seiniečių laišką

Tris kartus susitikau popiežių Joną-Paulių II Brazilijoje

PRANAS GAVENAS

Kokias tautinės apimties „re-kolekcijas“ pravedė ir kokį sąjūdį sužadino popiežius Jonas-Paulius II per šias kelias dienas milžiniškoj Brazilijoj (su atgarsiais visam pasaulyje) dar negalima pilnai įvertinti. Nelengva ir aprašyti. Čia noriu tik papasakoti, kaip man teko — ir visiškai netikėtai — susitikti su popiežiumi Sao Paule net tris kart!

Į benediktinų kolegiją

Liepos 3 d., 7 v. r., išvykęs iš namų ir tik 16-tą sugrįžęs iš popiežiaus Mišijų Campo de Marte aerodrome, kur, sako, dalyvavo pusantro milijono maldininkų, dar pasiklauses jo nepaprastai reikšmingos kalbos seselėms vienuolėms, — ruošiausi vykti į benediktinų kolegiją Santo Americo, kur popiežius numatęs susitikti su vienuoliais. Betgi jis, visą valandą pavėlavęs su darbininkais Morumbi stadione, vėluosis ir Santo Americo kolegijoj.

Betgi ta kolegija kažkur užmiestį, Jardim Colombo — net miesto vadove neradom jos gatvės; ir mano numatytas bendra-keleivis nusprendė: „Verčiau pažiūrėsiu per televiziją“. Tad išėjau vienas, nes turėjau Šv. Tėvui perduoti seiniečių laišką!

Kiek paklaidžios autobusais miesto vidury, suradau žinantį vietą ir taksiju nuvažiauvau.

Popiežiaus atvykimas buvo numatytas 19.15, o važiuodamas dar po 20 v. per radiją girdėjau, kad popiežius ką tik užbaigęs kalbą darbininkams.

Kelias į kolegiją, kur popiežius apsistojęs, veda per laukus, kraiposi per kalvutes — nežinančiam ir galva apsisuktų. Bet mano taksistas žino.

Kai kur jau stovi sargybos. — Sakyk, kad veži kunigą, kitaip nepraleis, — perspėja vienas iš pirmosios sargybos.

Už Getsemani kapinių, į kalną, kelias į kolegiją.

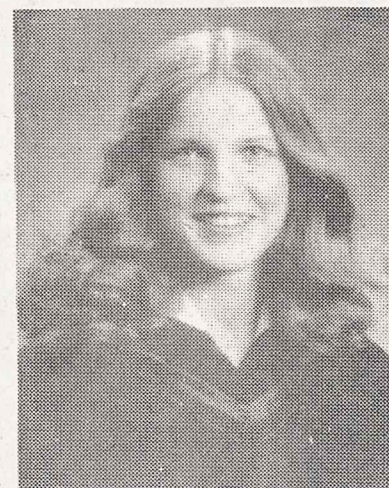
Ant kelio kita sargyba ir virvių užtvara.

— Esu kunigas. . .

— Prašau parodyti pakvietimą!

RAMONA AUDRA GRIGALJONAITĖ, baigusi chemijos ir biochemijos studijas bakalaurs laipsniu Toronto universitete. Ji taipgi yra baigusi devynias fortepijono klases Toronto konservatorijoje. Ankščiau baigė Maironio mokyklą, augštesnius lituanistikos seminarus. Yra Lietuvių Namų jaunimo būrelio narė, „Gintaro“ šokėja ir mokytoja.

VIDA VALAITYTE, jauniausioji dukterė J. ir K. Valaičių iš Mount Brydges, Ont., baigusi Lakehead universitetą Thunder Bay, Ont., ir gavusi bakalaurs diplomą ligoninių priežiūros srityje (Bachelor of Science in Nursing). Nuo š. m. liepos 1 d. pradėjo dirbti The Pas, Man., sveikatos centre

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Prieš savaitę buvo visiems vienuoliams išdalintas specialus pakvietimas, kurį laikiau pasikabinęs prieš akis, kad . . . neužmirščiau. Gi dabar pasijutau, kad, išvargęs ir besiskubindamas, jį palikau namie. Ką daryt? Rodau jiems rytinį „identifikacijos liudijimą“, kurį turėjau Campo de Marte aerodrome — TYLOS BAŽNYČIA, tautybė, vardas, pavarde, adresas.

— Na, mes leidžiam, tik nežinau, ar anie praleis, — pasakė pirmosios eilės sargybinis.

Antra rikiuotė sustabdė. Ir tyrinėja.

— Pakvietimą turėjau, bet . . . palikau namie, — aiškinuos.

— Jau visi suėję, vartai uždaryti. . . Nebent kas nors iš vietinių. . .

Einu augšty — gal pamatysiu kokį vietinį benediktiną ar vyskupą. Bet nieko kito nesimato — tik sargyba. Dar augščiau matau vienuolyno vartininko būdelę, bet ir ten — sargybinis.

— Tai kur vartai į šventovę? — dėdamasis paklydusiu užklausiu.

— Ten, žemiau, — nurodo.

Grįžtu atgal, pro kur praėjęs, jau nusiminęs, kad . . . viskas uždaryta.

Tik žiūriu, kad . . . vartai jau atdari.

— A, dabar tai jau tikrai ne! — tuoj mane sustabdo. — Reikės pasilikti lauke!

Pasilikti už durų, lauke, gatvėje, ir dar lynojant — tikrai ne-kaip. Betgi matau, kad net žurnalistų neįsileidžia į vidų. Prie manęs — dar viena japoniukė su foto aparatu.

— Ar pro čia išeis popiežius? — mane klausia.

Aš manau, kad ne tik išeis, o ir jis, kaip ir aš noriu įeit. . .

Atvyksta popiežius

Taip besvarstant, žiūriu, kitu keliu, negu aš atvykau, atrieda keli motociklistai ir didelis autobusas. Tai popiežius! Stengiuos pamatyti nors pro langą, bet nesimato.

Autobusas su visa popiežiaus palyda, ilgas ir platus, o vienuolyno vartai siauri. Šoferis manevruoja; mons. P. Marcinkus iššokęs diriguoja — duoda ženklą „pirmyn“, o sargyba šaukia „stok“, nes jau liečia vartų stulpą, prie kurio aš stoviu. Ir autobusas sustoja vidury vartų. Mons. Marcinkus šaukiasi lietsargio. Ir, štai, matau — popiežius jau žygiuoja per kiemėlį. Japoniukė pro vartų grotas fotografuoja, o aš ploju rankom.

Popiežiui praėjus, aš tuoj į dešinę ir pro vartuose likusi mažą plyšelį (kaikada gerai būtų plonam!) šmažstį į vidų.

Žiūriu — išlipa kardinolai, palydovai. . . ir eina vidaus link. Aš prisilįsiu prie vieno augšto to prelato (tik vėliau atspėjau, kad tai kard. Casaroli).

Viduj, plačiu koridorium, matau, atžygiuoja mons. Marcinkus (Brazilijoj jau visų gerai pažįstamas). Aš drįstu jam šūktelti: „Labas, Ekscelecija!“

Jis, jau praėjęs ir kiek atsisukęs, pažvelgia į mane ir nueina, nieko neatsakęs. Prieina prie manęs Dom Carmine Rocco, nuncijus, ir klausia (itališkai):

— Kur čia kelias į šventovę?

Aš, nors pirmą kartą ten įėjęs, kaip čia įpratę visi. . . nežinantieji, nurodau ilgą koridorių, ir einam kartu (pasinaudoju proga jam prisistatyti). Bet prieinam tik privačius kambarius, kur ant durų užrašai: kardinolas. . . vyskupas. . . su vardu ir pavarde. Matyt, ne čia, grįžtam atgal.

Sutikęs baltai dėvinčią seselę, paklausiu ją kelio.

— Galima per zakristiją, — sako, ir nurodo tą patį kelią, kuriuo buvom nuėję. Taigi, per daug nuncijaus nesuklaidinau!

Pasveikinu popiežių

Nuncijus tačiau kažkur dingo. Tai aš einu koridorium vienas. Ir, štai, prieš akis popiežius su palyda (šikart be Marcinkaus!). Popiežius žengia sportišku žingsniu — kiti atsilikę. Jį lydi tik Sao Paulo kardinolas Dom Paulo Evaristo.

Koridorius siauras, ir vienas sargybinis (ar palydovas) pasitraukia prie sienos popiežiui praleisti. Tuo būdu atsidaroma kelias ir man. Priklaupiu popiežiaus žiedo pabučiuot.

Lituano, — mane pristato kardinolas žygiuojančiam popiežiui ir pagarbos ženklui iš dešinės pasitraukia į kairę. Pastebiu, kad popiežiaus dešinėje nieko nėra. Prišoku, dar kartą

paimu ranką ir (itališkai) tariu:

— Santo Padre, una benedizione speciale per la Lituania! (Prašau ypatingo palaiminimo Lietuvai).

Popiežius sulėtina žingsnius, meiliai pažvelgia į mane ir atsako:

— Come no?! Lo faccio tutti i giorni! (Ir dar kaip! Tai darau kasdien!).

Ir taip palydėjau popiežių ligi kolegijos šventovės presbiterijos, kur jį sutiko reflektorių tviskėjimas ir televizijos aparatai. Tik prie presbiterijos vartelių, žengiant prie altoriaus, sustabdė. Betgi ten neleido net turinčių specialius titulus bei ženklukus (net Vatikano radijo korespondento bei paties popiežiaus nenorėjo įleisti!). Atsisojau prie grotelių, užpakaly mons. Marcinkaus, kuris, matyt, jau buvo įėjęs kiek anksčiau.

Popiežius kalbėjo ir tai gan ilgai. Tačiau aš nieko nesekiau. Man vis sukosi galvoj: kaip čia galėjo toks netikėtas dalykas įvykti? Paskui dar galvojau: jei pro čia įėjo, pro čia ir išeis. Todėl ir laikiausi užimtos pozicijos.

Laiško likimas

Iš tiesų, po prakalbos, giesmių ir ovacijų popiežius grįžo tuo pačiu keliu. Aš buvau pirmutinis už grotelių. Tad dar kartą pasveikinau, pabučiuodamas žiedą, o jis sveikino (itališkai): „Buona sera“ (labas vakaras).

Galėjau būt patenkintas, net triskart galėjęs pasveikinti popiežių. Mano tikslas tačiau dar nebuvo pilnai pasiektas. Tad išeidamas paklausiau tą seminarią benediktiną, kuris prie manęs stovėjo presbiterijoj:

— Ar tamsta iš šio vienuolyno?

— Taip.

— Stai laiškas popiežiui. . .

Mat, prieš kelias dienas gavau laišką iš Seinų: „Sužinojom, kad liepos mėnesį popiežius lankysis Brazilijoj. Mes visi Seinų lietuviai prašome, gal Jūs galėtum popiežiui išaiškinti mūsų padėtį. . . Malonėkit mus užtarti prieš Apaštališką Sostą. . . Mes visi su viltimi laukiame nuo Jūsų atsakymo. . .“

„Skestantis ir už skustuvo griebiasi“, sako mūsų patarlė. Ir jie kreipiasi į mane, lyg aš ką nors galėčiau.

Nesugalvoju, kaip kitaip būčiau galėjęs „išaiškinti“ ar „užtarti“, kaip perduodamas popiežiui jų pačių laišką, išverstą italų kalbon. Iš savo pusės tik pridėjau: „Šventasis Tėvas, viso pasaulio lietuviai susirūpinę laukia, kad teisingai išsispresėtų ši tikrai skandalinga (visus piktinanti) padėtis, kuri jau perilgią trunka Suvalkų trikampyje“.

Anas studentas painformavo „hospitaleiro“ — vienuolį, kuris rūpinasi svečiais. O šis užtikrino:

— Laiškas bus šį vakarą padėtas ant popiežiaus stalo jo kambaryje.

Kitiems išeinant į gatvę, aš su keliais vyskupais bei vietiniais benediktiniais atsidūriau prie popiežiaus kambario durų. Ten buvo tik vienuoliai benediktinai, kuriuos Šv. Tėvas žadėjo vėliau pasveikinti, ir aš su dviem ar trim žurnalistais-fotografais.

Žodis mons. Marcinkui

Mons. Marcinkus sukinėjosi ir peržvelgė tokių lyg klausiamu žvilgsniu mane, nepanašų į benediktiną. Kiti, girdėję, stengėsi su juo tartis angliškai. O aš jam tiesiai ir sakau itališkai (nes žinau, kad lietuviaiškai jam sunkiau susigaudyti):

— Ekscelecija, atėjau ir Jūsų pasveikinti.

— Pasveikinti ką?

— Jus, Ekscelecija, lietuvių vardu.

— A, labai ačiū! . . . Tik dabar neturiu laiko!

Ir aš neturėjau laiko — bijojau prarast paskutinį autobusą į miestą centrą. Tad ir išėjau.

Išėjau tikrai patenkintas, galėjęs taip artimai susitikti su popiežiumi ir iš jo paties lūpų išgirsti, kad jis kasdien laimina Lietuvą!

Jei ko būčiau turėjęs gailėtis, tai tos japoniukės, kuri tikrai nesulaukė išeinant popiežiaus (jis ten pat nakvojo), ir kitų, kurie išbuvo visą naktį lauke, ant gatvės, po smulkiu liutem, kad galėtų jį pamatyti nors rytą išvykstant, o nepamatė, nes jis malūnsparniui pakilo iš pašos kolegijos kiemo ir nuskrido į Aparecidą.

Laisvės Olimpiadoje Toronte trys lietuvaitės laimėjo medalius 400 metrų bėgime: D. OLEKAITE — sidabro, V. OLEKAITE — aukso ir R. ORENTAITĖ — bronzos. Nuotr. A. Šeškaus

Šokių šventei praėjus

“Olimpiados polka” Maskvoje ir mūsų polkos tautinių šokių šventėse bei koncertuose

M. DAINIUS

Nors tautinių šokių šventė jau praėjus, bet čikagiečiai dar tebegyvena šventės nuotaikomis, dar prisimena tą mūsų šaunuų jaunimą, suvažiavusį beveik iš viso pasaulio kampų, kuris taip puikiai buvo pasirodęs ir taip gerai atliko visą programą. Rodos, dar ir dabar tebeskamba muzika ir dainos, rodos, dar tebesisuka šaunios poros mūsų lietuviško jaunimo, pasipuošusio išeginiais lietuviškais drabužiais. Tai tikrai buvo graži visos išeivijos demonstracija, apie kurią jau žino ir pavergtoje tėvynėje.

Šventė prasidėjo išvakarėse Jaunimo Centro sodelyje. Ten buvo uždegtas aukuras ir padėtos gėlės prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Gražų žodį tarė ir gen. konsulė J. Daužvardienė. Ji paminėjo, kad mes esame laisvi, o pavergtoje tėvynėje jaunimas bus liepos mėn. nuvežtas į olimpiadą ir bus priverstas šokti “Aš einu per Maskvą” ir “Olimpiados polką”. Aš tikrai nežinau, kas tą žygį per Maskvą sukūrė, bet olimpingą polką — mūsų tautietis J. Lingys. Su Lingiu Vilniuje niekas negali susilyginti. Jis yra Maskvos apdovanotas augščiausiais liaudies artisto ordinais. Jis sukūrė tokį šokį, kuriuo būtų patenkinti rusai. Kodėl J. Lingys negalėjo nuvežti į Maskvos olimpiadą Biržų Sadutės? Aš dar labai gerai prisimenu, kai 1939 m. Kaune Biržų gimnazijos mokyt. El. Slekienė, kuri sukūrė Sadutę, atvežė mokinę, kad jos tuo šokių pasveikintų visus ir atidarytų Europos krepšinio pirmenybes. Aš pats tada buvau naujoje sporto salėje ir mačiau tas mergaites, kaip jos gražiais tautiniais drabužiais ir su gėlėmis rankose visus suvažiavusius sveikino. Be to, dar norėčiau paminėti ir tai, kad graži buvo pradžia, bet dar gražesnė pabaiga, nes Lietuva tais metais vėl laimėjo Europos krepšinio pirmenybes. Sadutė turbūt Lingiui netiko, nes yra lietuviška.

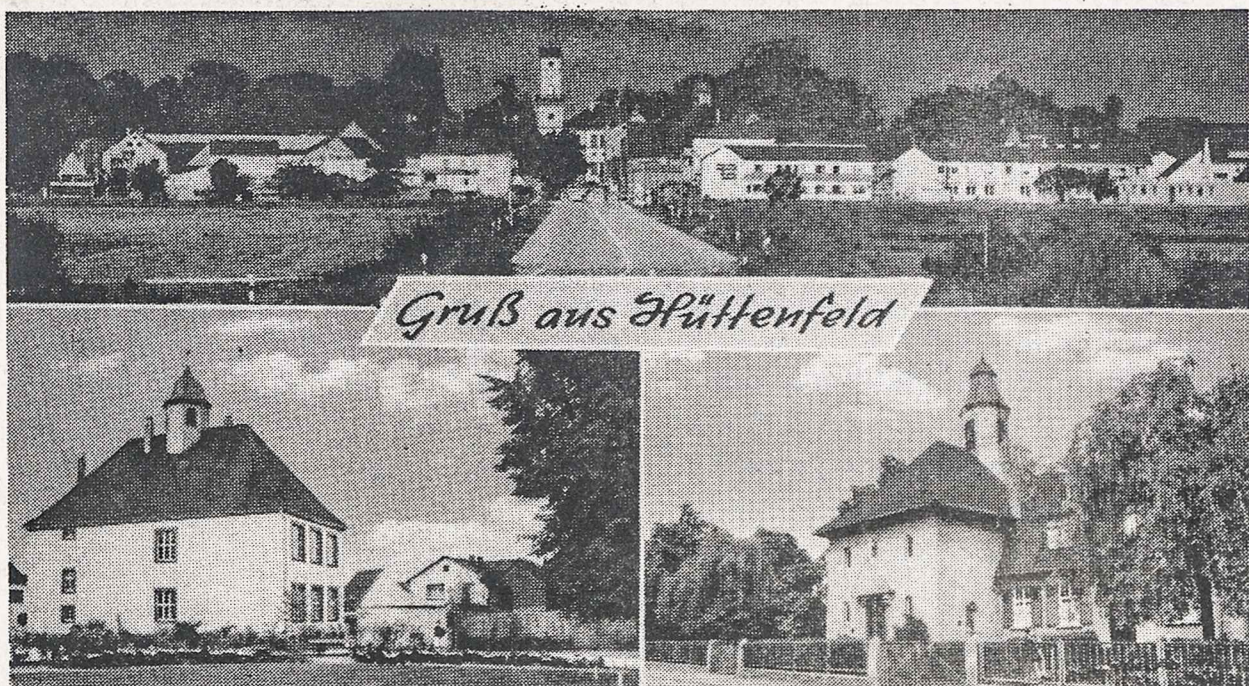
Tačiau su giliu skausmu širdyje turime pasakyti, kad ir mūsų išeivija negali atsikratyti polkų. Jau tų polkų tiek daug yra sukurtą, o dar vis atsiranda naujų: žemaičių polka, augštaičių, suvalkiečių, dzūkų, našlių, . . .

Amerikiečiai labai gerai polkas žino. Čikagoje lenkai kiekvieną savaitę (26 kanale) turi savo “Polka Party”. Ten gali šokti visi. Geresnės poros karštais gauna net ir premijas.

Daug kas mano, kad Lietuvių Tautinių Šokių Instituto valdyba, kuri sudarė VI tautinių šokių šventės programą, daugiau isigilintų į šokius ir atskirtų, kurie yra lietuviški, o kurie išibrovėliai — skoliniai. Tad baigdamas ir aš palinkėčiau, kad iš VII tautinių šokių šventės būtų išmestos visos mums svetimos polkos.

Los Angeles Lietuvių dailiųjų menų klubo pobūvyje dalis narių. Iš kairės: Monika Lemberienė, Dalius Brazdžionis, Ilona Brazdžionienė, Jutta-Jūra Gustaitienė; stovi — Pranas Visvydas. Šio posėdžio metu klubo nariu buvo priimtas archit. Edmundas Arbas. Nuotr. E. Arbo

Siame V. Vokietijos miestelyje veikia lietuviškoji Vasario 16 gimnazija, kurioje mokosi jaunimas iš įvairių kraštų

Kai lietuviai šoko, Čikaga kalbėjo lietuviškai

AL. GIMANTAS

Čikagos lietuvių gal ir neįaudrino didieji liepos 4-6 dienų telkiniai (jie gi įpratę prie masinių įvykių), bet iš svetur atvykusiems bendrieji išpušdžiai buvo iškilūs. Lietuviškos vėliavos, transparentai (ne tik Marquette Parke, bet ir kitose miesto dalyse), lietuviškais lipinukais paženklinytų autovežimų srautas, daug kur krautuvėse, prekybos centruose, viešbučiuose girdima lietuvių kalba kėlė pasididžiavimą, kad, štai, priklausi tai „etnikų“ grupei.

Apie lietuviškuosius įvykius mieste girdėjome per vietines radijo stotis, matėme naujausius televizijos žinių ekrane, skaitėme didžiosios spaudos puslapiuose. Gal ir perdėtas tvirtinimas, kad tautinių šokių šventė ne tik sujudino bendrąsias Čikagos nuotaikas, bet ir prisidėjo prie amerikinės Liepos ketvirtosios — Nepriklausomybės dienos platesnio paminėjimo.

Gaila tik, kad smarki audra ankstyva šeštadienio rytmeti išnešioja ir į padanes nupūtė iškalbingus lietuviškus plakatus virš Lithuanian Plaza (69-osios gatvės) Marquette Parko rajone. Jiems pakeisti, naujiems paruošti jau nebėliko laiko.

Jei kas klausytų, kuri iš šių tautinių šokių švenčių buvo iš-

kiliausia ar daugiau išsiskirianti, būtų labai sunku pasakyti, tačiau šeštoji turėjo eilę žavaus blizgesio akimirku, kurių lyg ir pasigedome anksčiau buvusiose šventėse. Kiekvieno šokio pradžia ir pabaiga, jų perėjimai buvo sumaniai ir išradimai sukomponuoti, masinės scenos patrauklios, žavingos.

Nevisi sutiks su teigimu, kad žaidžiančios besikeičiančiomis spalvomis didžiųjų prožektorių šviesų salvės, kaikiurių šokių metu prigesintos bendrosios auditorijos šviesos gal duotų daugiau papildomo efekto. Šiaip jau pilnos palubės šviesos neprigeso nė vienai sekunde.

Generalinės repetitijos metu iš 30 didžiųjų garsiakalbių veikė tik 16. Tai ne rengėjų, aišku, bet pačios salės šeimininkų kaltė, jei drįsta nuomoti amfiteatrą su nepilnai veikiančia garso sistema.

Musiškių rengėjų (pirm. Jonas Talandis, spaudos koordinatore Dalia Gocetienė, J. Slajus) iniciatyva spaudos atstovai šį kartą buvo itin rūpestingai globjami. Jiems buvo sudarytos sąlygos kiek galint intymiau sekti visą šventės eigą — prieš ją ir jos metu. Spaudos atstovai mielai buvo laukiami priėmimuose su garbės svečiais, su šokių grupių vadovais, pasitarimuose, buvo rezervuotos vietos

spaudos ložėse ne tik jiems patiems, bet ir jų žmonoms ar vyrams. Tai gražus mostas, įvertinantis musiškių spaudos talkininkų (neapmokamų) laikraštės darbo. Mėlynoji spaudos kortelė atidarydavo visas duris bei užtvaras.

Tiek šokėjų gretose, tiek ir publikoje buvo jaučiamas beveik visuotinis nepasitenkinimas, kad šiemetinė šventė neatvyko joks tiesioginis atstovas iš Baltųjų Rūmų. Buvusių švenčių metu turėję dvi prezidentėnes, prezidento dukrą, gi šį kartą nieko. Žinoma, nederėtų nepabrėžti Čikagos kardinolo ir miesto burmistrės dalyvavimo. Pastaroji viešėjo pas lietuvius net abi šventės dienas. Bet, grįžtant prie „politikos“, verta pastebėti, kad lietuvių tarpe girdėjosi visa eilė nuomonių, jog dėl Vašingtono pirmųjų ignoravimo mūsų šventės lapkričio mėnesį rinkimų metu lietuviams derėtų remti opozicinę respublikonų partiją su jos kandidatu.

Lietuvių Bendruomenė, tikrasis šventės šeimininkas, gali didžiulius pasisekusius iškilus renginiu, tvirta organizacija ir plačiu išpareigojimu. 2300 šokėjų, per 9000 publikos, išveijos mastu žvelgiant, tai pakankamai imponuojantis skaičius.

kių šventė; 6. teatro spektaklis; 7. sporto šventė; 8. meno paroda ir 9. bendras N. Metų sutikimas.

Dienos metu vyksia įvairūs posėdžiai, galima apžiūrėti miesto idomybes bei pasisvečiuoti pas savo gimines, draugus ir pažįstamus. Vakarai skiriami dalyvauti meniniuose parengimuose, kurie būna gerai paruošti, įdomūs ir sutraukia gana gausią publiką. Pažymėtina, kad šiuose parengimuose užangažuota nemaža jaunimo, kurio netrūksta ir žiūrovų eilėse. Tai nedažnas, bet užtat džiuginantis reiškinys.

Lietuvių Dienų renginiuose dalyvauja beveik išimtinai vietinės meninės pajėgos. Bet mielai laukiami ir užjūrio menininkai. Prieš ketverius metus Melburne dalyvavo kanadiškė „Gyvataro“ tautinių šokių grupė, o prieš porą metų Sydnejuje — iš Amerikos garsoji „Grandinėle“. Šiais metais svečių tarpe turėsime poetą St. Santvarą, kuris literatūros vakare skaitys savo poeziją. Ta proga Adelaidės lietuvių teatrą „Vaidila“ stato jo drama „Žvejai“.

Lietuvių Dienos pradėdamos pamaldomis, o po jų iškilmingu atidarymo aktu, dalyvaujant augštiesiems svečiams, su kalbomis ir trumpa menine programa. Bandoma į atidarymo apeigas įvesti ir tautines tradicijas, bet jos iki šiol dar nėra nusistovėjusios, kiekvieną kartą savaip sukuriamos.

Visą savaitę trunkas visuomeninis aktyvumas užbaigiamas gruodžio 31 d. bendru N. Metų sutikimo baliumi. Šis socialinis susibūrimas laikytinas pačia Lietuvių Dienų viršūne. Išmūšus 12 val. tūkstantinę svečių minia sujūdą tartum bičių spiečius. Linkėjimai N. Metams su tradiciniais pasibučiavimais visą šią minią paverčia viena šeima.

Pažymėtina, kad Australijos lietuvių visuomenė nėra susiskirstiusi į grupes pagal dolerį, išsilavinimą ar turimą profesiją. Dėl to lietuvių tarpusavio santykiai yra daug nuosirdesni

Reikia visu dėmesio ir širdies

Vasario 16 gimnazija — jos dabartis ir ateitis • Nauji mokslo metai prasideda rugsėjo 1 dieną

JONAS KAVALIŪNAS,
naujasis Vasario 16 gimnazijos
direktorius

Vasario 16 gimnazija, išleidusi 1980 m. pavasarį naują abiturientų laidą ir atvėrusi jiems duris į betkurio krašto universitetą, intensyviai rengiasi naujiems mokslo metams, kurie prasidės rugsėjo 1 d.

Pritaikytos programos

Mokslas čia trunka 8 metus. I I klasę priimami mokiniai, baigę 4 pr. mokyklos (elementary school) skyrius. Baigę augštesnįsios pradžios mokyklos skyrius arba gimnazijos (high school) klases, priimami į atitinkamą augštesnę Vasario 16 gimnazijos klasę. Mokslas einamas pagal Vokietijos Baden-Wuerttembergo nustatytas mokyklų programas, bet pritaikomas taip pat mokiniams, atvykusiems iš JAV ar Kanados. Šioj gimnazijoj išieiti mokslo dalykai pilnai įskaitomi JAV ar Kanados viešosiose mokyklose.

Norint labiau žiūrėti JAV mokyklų programų, šį rudenį nusivėžamos detalios programos tiek viešųjų mokyklų (Michigan City, Indiana), tiek privačių mokyklų (Marijos augštesniosios mokyklos Čikagoje, Marquette augštesniosios mokyklos Michigan City mieste). Visos šios mokyklos pripažintos (akredituotos) oficialios JAV mokyklų sistemos — Northern Association of Secondary Schools and Colleges. Padėka minėtoms mokykloms, ypač Marijos augštesniosios mokyklos direktorei seselei dr. Julie Shainauskas.

Iš JAV ir Kanados patartina vykti į gimnaziją baigus 8 pradžios mokyklos skyrius. Atvykę jie galės stoti į V klasę. Šioje klasėje dėstoma tiktyba, lietuvių k., vokiečių k., anglų k., lotynų arba rusų k., matematika, Lietuvos istorija, visuotinė istorija, geografija, dailė, muzika, kūno kultūra (sportas) ir rankdarbiai. VI klasėj prie minėtų dalykų pridedama dar biologija. VII klasėj mokomasi tiktybos, lietuvių, vokiečių ir anglų kalbų, lotynų arba rusų k., matematikos, chemijos, Lietuvos istorijos, Amerikos istorijos, Amerikos visuomenės mokslo (government), dailės ir kūno kultūros. VIII klasėj einami šie dalykai: tiktyba, lietuvių, vokiečių ir anglų kalbos, lotynų arba rusų k., matematika, Lietuvos istorija, Amerikos visuomenės mokslas (government), dailė ir kūno kultūra. IX klasėj ruošiamasi Vokietijos abiturės egzaminams. Amerikiečiai mokiniai ima tuos dalykus, kurių reikalauja jų programa.

Atvykus iš Amerikos, geriau išbūti gimnazijoj bent dvejus metus, nes čia kaikiurių dalykų kursas einamas ne ta pačia tvarka, kaip Amerikoje. Vokietijoj pvz. devintaisiais mokslo metais (V klasėj) mokoma ir algebra, ir geometrija; taip pat ir dešimtaisiais metais (VI klasėj), o Amerikoje devintaisiais metais dėstoma tik algebra ir dešimtaisiais — tik geometrija. Taigi, per dvejus metus ir Amerikoje Vokietijoj išeinamas tas pats algebros ir geometrijos kursas, tik Amerikoje einama vienais metais algebra, o kitais geometrija, o Vokietijoj — ir vienais, ir antrais metais einama ir algebra, ir geometrija.

Verta atvažiuoti

Kodėl iš viso vykti į Vasario 16 gimnaziją? Viena, čia yra ne šeštadieninė mokykla, o pilna 9 metų lietuvių gimnazija, vienintelė Vakarų pasaulyje, kur ir dėstomoji kalba yra lietuvių, ir visas 9 metų lietuvių k. ir literatūros kursas išeinamas, taip pat Lietuvos istorija, geografija ir kiti dalykai. Kaikurie dalykai, ypač vyresnėse klasėse, dėstomi taip pat ir vokiečių kalba, nes šia kalba laikomi Vokietijos abiturės egzaminai.

Antra, gimnazija yra Europos centre, ir iš čia daromos ekskursijos į Austriją, Šveicariją, Prancūziją, Italiją ir kitus Europos kraštus, nes čia visa, palyginti, netoli. Tai reikšminga patirtis, praplečianti jaunuolių horizontus. Čia lankomos istorinės vietovės, skaitytos mokyklos vadovėliuose, darosi asmeninės patirties dalimi, patys istoriniai įvykiai lyg atgyja. Nenuostabu todėl, kad Amerikos universitetai duoda už tai papildomas užskaitas (kreditus).

Trečia, čia yra natūralios sąlygos gerai išmokti ir dėstomąją lietuvių kalbą, ir taip pat vokiečių kalbą, nes už gimnazijos ribų visur — vokiečių kalba. Silpnai lietuviškai kalbantiems ar jos visai nemokantiems yra papildomos lietuvių kalbos pamokos, o silpnai vokieškai kalbantiems — tokios pat papildomos vokiečių kalbos pamokos. Gimnazija turi nemažą pavyzdžių, kur mokinsys atvyko visai nekalbėdamas lietuviškai, o baigdamas gimnaziją visai gražiai kalbėjo ir rašė lietuviškai.

Vidaus gyvenimas

Gimnazijoj yra nemaža lietuviška biblioteka. Ji papildoma naujais leidiniais. Gaunama ir mūsų periodika: „Draugas“, „Dirva“, „Naujienos“, „Darbininkas“, „Tėviškės Žiburiai“, „Ateitis“, „Skautų Aidas“, „Pasaulio Lietuvis“ ir kt. Ji bus plačiai naudojama mokiniams turės sąlygas pastoviai naudotis biblioteka ir skaitykla. Jie bus skatinami jungtis ir į įvairius visuomeninės veiklos būrelius.

Laisvalaikiais galima čia pat gimnazijos parke žaisti orinį, krepšinį, futbolą. Padėda mergaičių ir berniukų kūno kultūros mokytojai. Pablogėjus orui bei žiemos metu galėsime naudotis puikia miestelio sporto sale. Ir laisvalaikiams, ir bendrabučiams bus skiriama daug dėmesio.

Gimnazija yra lietuviška ir krikščioniška mokykla bei auklėjimo institucija. Religija yra vienas dėstomųjų dalykų. Sekmadienio pamaldos yra religinio auklėjimo dalis ir todėl mokiniai jas lanko: katalikai katalikų šventovėje, evangelikai — evangelikų.

Mokslas gimnazijoj nemokamas. Tik imantiems papildomas vokiečių k. pamokas reikia mokėti apie 11 dolerių (20 DM) mėnesiui. Už pragyvenimą bendrabutyje reikia mokėti apie \$1,700.00 (3,000 DM) metams (apie 140 dolerių arba 250 marčių mėnesiui). Faktinės išlaidos

vienam mokiniui siekia 1200 DM mėnesiui. Gimnazijos išlaidų didžiąją dalį dengia Vokietijos valdžia. Remia gimnaziją ir daugelis lietuvių, susispietusių į gimnazijai remti būrelius. Jiems priklauso didelė padėka. Bet apskritai lietuvių parama pastaraisiais metais yra gerokai sumažėjusi. Daugiau kaip per pusę sumažėjo ir dolerio vertė. Todėl gimnazijoj darbo sąlygos sunkėja, reikalingi remontai atidėliojami, atidėliojamas ir reikalingų mokyimo priemonių įsigijimas.

Ko reikia?

Ko gimnazijai reikia? Vieno ir pagrindinio dalyko — mūsų visuomenės ir širdies. Juk tai mūsų gimnazija, vienintelė tokia laisvajame pasaulyje. Ir ne tik gimnazija. Tai Europos lietuvių kultūrinis centras, židinys. Net sunku įsivaizduoti, koks didelis būtų nuostolis, jei leistume jai užgesti. Ten vyksta suvažiavimai, jaunimo stovyklos. Ir šia vasarą ten vyksta gausi trijų savaitių jaunimo stovykla. Numatomi ir lietuvininkai jaunimo kursai, kuriuose galėtų dalyvauti vasaros metu ne tik Europos, bet ir užjūrio lietuviškasis jaunimas. Šioji institucija, lietuvių iniciatyva ir ryžtu įsteigta, ligi šiolie laikosi daugiausia Vokietijos valdžios paramos dėka. Bet juk ji yra labiau mūsų, o ne vokiečių valdžios reikalas.

Reikia modernesnių mokyimo priemonių, net tokių elementarių, kaip pvz. mokomajai medžiagai padauginėti ar klasėse projektuoti. Reikia ir jaunesnių mokymosi sąlygų mokiniams.

Mergaičių bendrabutis naujas, tik 1972 m. statytas. Bet po aštuonerių metų reikia jau kambarius perdažyti, kaikur paremontuoti. Berniukų bendrabutis — sename pastate. Praėjusią vasarą vietos lietuvių su kun. Alf. Bernatoniui priešaky talkos būdu remontavo, kalė grindis, klojo linoleumus. Ateinančiais metais tikimasi pradėti kapitalinį

remontą. Bet jau dabar reikia naujesnių baldų, ne ištaigingų, tik kad mokiniui būtų jauku savo kambarį mokyti. Mes esame, ačiū Dievui, jau nebologai įsikūrę. Reikia ir mūsų jaunimui sudaryti gimnazijoj panašias ir namų sąlygas.

Mergaitės turi savo bendrabutyje spalvotą televiziją, padovanotą L. Valaitytės. O berniukų bendrabutyje yra senas juodabalta televizijos priimtuvas, bet ir tas apgėdes: nebegalima balsu reguliuoti ir kanalą nebe visi veikia. Mokiniai labai apsidžiaugė, kai prieš porą metų abiejuose bendrabučiuose buvo pastatyta po vieną nedidelę skalbimo mašiną. Jie taip pat labai džiaugėsi, jei gautų ir džiovinimo mašiną.

Reikia gimnazijai ir bendrabučiams taip pat paveikslų, ypač lietuvių dailininkų ar foto menininkų. Juk visa aplinka turi auklėjamosios reikšmės.

Reikėtų ir svečiams kambarį įsirengti, kad kiekvienas čia būtų laukiamas, kad kiekvienas jaustųsi savo gimnazijoj kaip namie. Kai gimnazijos reikalai pasidarys mūsų visų reikalais, ne nepajusime, kaip ji augs ir stiprės.

Siuksime į gimnaziją mokinius, remkime ją lėšomis per savo gimnazijai remti būrelius, per BALFą arba siųsdami tiesiog į gimnaziją: Privates Litauisches Gymnasium, 6840 Lamberthim 4, West Germany. Čia taip pat gaunami į gimnaziją stoti pareiškimų blankai.

Gimnazija buvo įsteigta 1951 m. vasario 16 d. Diepholze, minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. Iš čia ir jos Vasario 16 vardas, lietuvių ryžto, vieningo darbo ir laimėjimo simbolis. Ateinančių metų vasario 16 dieną minės savo 30 metų veiklos sukaktį. Kaip gera būtų, jei gimnazija tą didelę šventę švestų su išpildžiusiais lūkesčiais, čia suminėtais, pasipuošusi paveikslais, panaujintais bendrabučiais, džiugiais mokinių veidais. Mes galime tai pasiekti. Reikia tik noro ir suderinto darbo.

Ontario indėnai ir lietuviai

Mintys grįžus iš kelionės po šiaurinę Ontario provincijos dalį su etninės spaudos darbuotojais

RITA RUDAITYTĖ

„Mes esame labai susirūpinę savo kalbos, kultūros ir tautosakos išlaikymu. Svarbiausias uždavinys yra išlaikyti kalbą, nes kai kalba išnyksta, tai kultūra pradeda nykti. Jaunuoliai bėsta; eidami į anglišką mokyklą neturi noro ugdyti savo kultūrą ir išmokyti savo kalbos. Darbe vartojama anglų kalba. Jiems atrodo, kad užtenka amerikietiškos kultūros.“

Šitos mintys skamba labai lietuviškai, tačiau jos buvo pasakytos ne lietuvių, o Kanados indėnų.

Keliaudama po Šiaurės Ontario miestus su etninės spaudos darbuotojų ekskursija, patyriau, kad ne vien tik lietuviams rūpi kalbos ir kultūros išlaikymas.

Aplankėme Kanados indėnų gyvenvietes Manitoulin saloje ir radome nuostabių panašumų tarp lietuvių ir indėnų kultūros problemų.

Didžiausia problema — kalbos išlaikymas. Indėnai, gyvendami rezervatuose, lanko anglišką mokyklą. Vaikai išmoka anglų kalbą ir, grįždami namo, kalba angliškai tarp savęs. Tai pati problema ir lietuvių tarpe.

Kalba yra svarbi vaiko brendimui. Per kalbą vaikas pažįsta savo krašto kultūrą bei aplinką. Psichologas George Herbert Mead sako: „Kalba padeda jaunuoliui suprasti save, nes per (Nukelta į 9-tą psl.)

Etninės spaudos atstovai pas Ontario indėnus West Bay vietovėje — klauso muzikos, kepa pyragaičius vakarienei

Australijos Lietuvių Dienos

B. STRAUKAS

Australija savo teritorijos plotu prilygsta JA Valstybių plotui (apie 8 mil. kvadratinį km). Siame milžiniškame plote išsimečiusi negausi, apie 10.000 lietuvių bendruomenė. Mūsų kolonijos susispietusias keliuose didesniuose centruose, kuriuos skiria nuo 1.000 iki 3.000 km atstumai. Dėl šių priežasčių jau pirmaisiais įsikūrimo metais emėme jausti uždumą ir izoliaciją vieni nuo kitų. Buvo jaučiamas gyvas reikalingas surasti kokį nors pretekstą ir būdą laikas nuo laiko susitikti tolimuose šio kontinento kampuose gyvenantiems lietuviams, tarpusavy pabendrauti ir arčiau vieni kitus pažinti. Šio tikslo siekiant, buvo sugalvota, kas dveji metai organizuoti Lietuvių Meno Dienas. Pirmosios tokios dienos buvo suorganizuotos 1961 m. Sydnejuje. Vėliau šis renginys buvo pavadintas Lietuvių Dienomis, kadangi šalia meninių parengimų tuo pačiu metu vyksta ALB krašto tarybos suvažiavimas, įvairių organizacijų sąskrydžiai, valdybų posėdžiai, sporto varžybos ir kt.

Lietuvių Dienos rengiamos trijuose didžiausiuose lietuvių centruose — Sydnejuje, Melburne ir Adelaidėje kas antri metai Kalėdų ir N. Metų laikotarpy, kai tuo metu yra pats vidurvasaris. Visos mokyklos būna paleistos vasaros atostogų. Žymi dalis įmonių ir įstaigų tada taip pat duoda savo darbuotojams metines atostogas.

Šių metų pabaigoj Lietuvių Dienos rengiamos Adelaidėje. Joms suorganizuoti jau pernai buvo sudarytas specialus komitetas, kurio pareigą pakviesti menininkus ir meninius vieneus, sudaryti programą, susirūšti su kitom bendruomenės apylinkėm ir sužinoti, kokius renginius ir pasirodymus jos žada atsiųžti.

Šių metų Lietuvių Dienoms numatyta tokia programa: 1. ALB krašto tarybos suvažiavimas; 2. dainų šventė; 3. literatūros ir muzikos vakaras; 4. jaunimo koncertas; 5. tautinių šo-

“Merkelis Giedraitis” -
nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabių laikų; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos:
Amberland Publishing Co.,
1813 Larchwood Ave.,
Troy, Mi. 48064.
Kaina: \$7.00 minkštai viršeliais, \$11.00 — kietais.

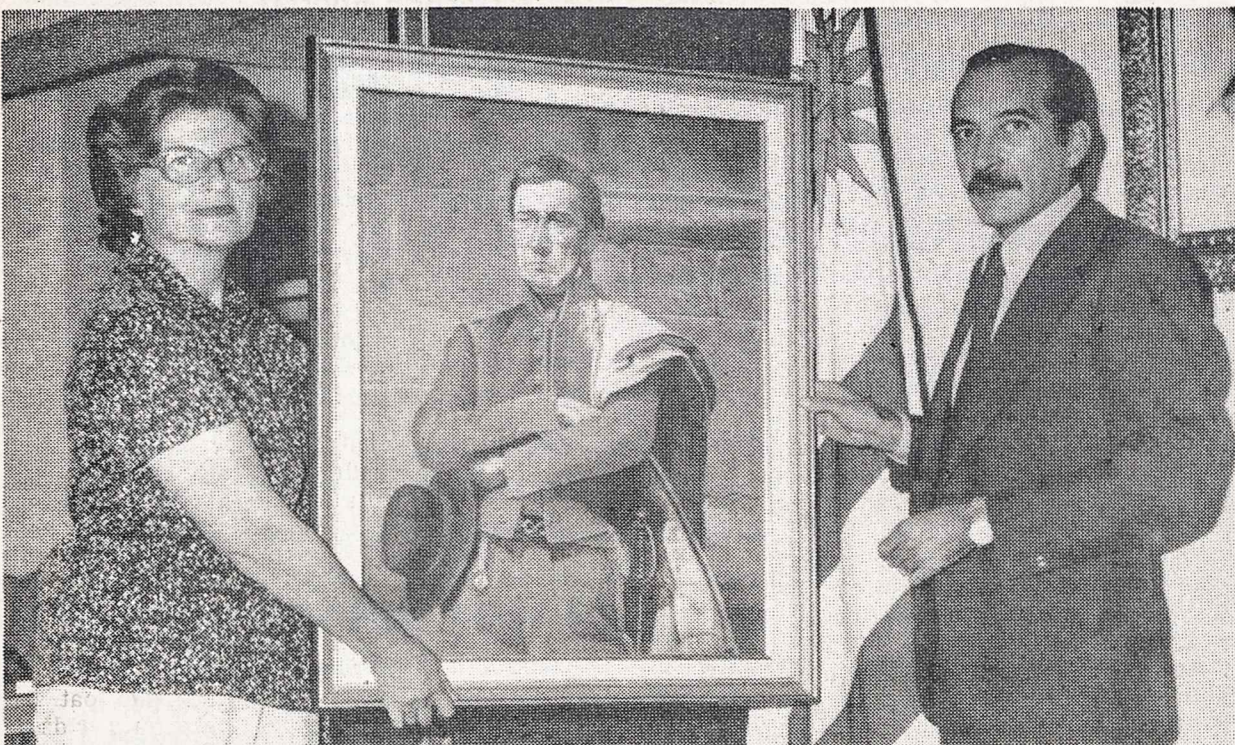
Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncevalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

PEEL CHATEL 2180 Hurontario St. 279-7943

RONCEVALLES CHATEL 436 Roncevalles Ave. 533-7954

YORK CHATEL 2700 Hurontario St. 279-7953

Turner & Porter

Dail. ANTANINA CIBULSKYTĖ, kurios paveikslų paroda buvo surengta Venecueloje, įteikia generaliniam Urugvajaus konsului Marcial Birriel Urugvajaus išlaisvintojo generolo Jose Gervasi Artigas portretą

Lietuvaitės dailė pietuose

Antaninos Cibulskytės parodoje, Venecueloje

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

S. m. liepos 6 d. po lietuviškų pamaldų teko susipažinti su trimis seserimis Cibulskytėmis. Viena sesuo gyvena Venecueloje, kitos dvi — Urugvajuje, Montevideo mieste. Viena jų Antanina Cibulskytė-Valverde yra dailininkė ir Venecueloje yra suruošusi 4 savo darbų parodas. Dabartinėje parodoje išstatė 50 paveikslų.

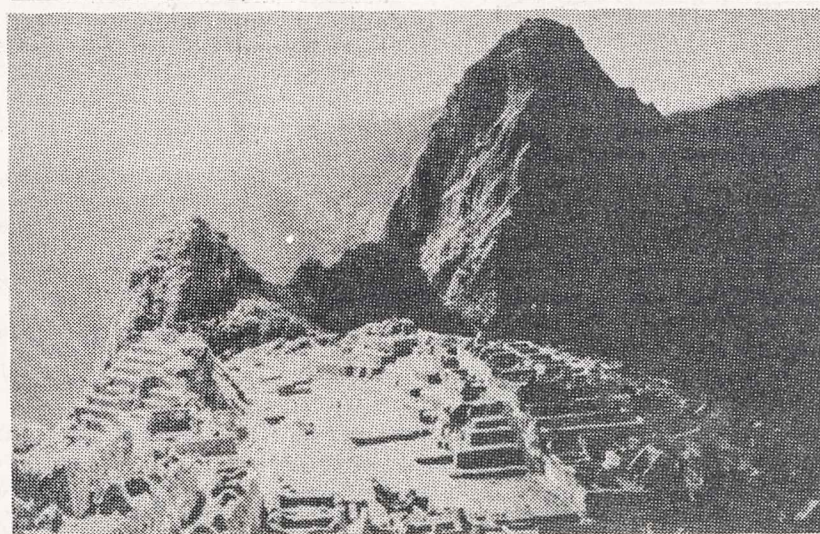
Antanina Cibulskytė gimė 1923 m. spalio 5 d. Švenčionyse, Vilniaus krašte. 1928 m. tėvai imigravo Urugvajun, kur tėvas dirbo cukraus įmonėje.

Antaninos piešimo talentas jau buvo pasireiškęs nuo mažų dienų. Dar būdama maža mergytė pripašydavo visas sienas ir nuo tėvelių gaudavo barti. Pradžios mokykloje buvo pati gabiausia mokinė. Urugvajuje gimnaziją kartu su dviem seserimis lankė pas vienuolės, nors mokslas privačioje gimnazijoje buvo brangus, bet tėvai dukroms norėjo duoti gerą išauklėjimą. Nuo 13 metų amžiaus Antanina pradėjo mokytis dailės Montevideo meno mokykloje, kurią baigusi, įstojo į valstybinę meno mokyklą.

Antanina su savo kūriniųiais yra dalyvavusi parodose Montevideo, Paysandu, Riveroje, Nikaragvoje, Prancūzijoje, Ispanijoje ir Venecueloje (4 parodos Karako mieste). Montevideo mieste ji turi įsteigusi nuosavą meno studiją, kurioje mokosi per 40 mokinių. Vargingiesnio miesto rajone turi meno studijos skyrių, kuriame mokosi 10 mokinių iš kurių neima jokio atlyginimo.

Antanina Cibulskytė kuria realistiniu, abstraktiniu ir klasikiniu stiliumi.

Atvažiavusi į Venecuelą Antanina sukūrė portretą Eugenio Mendozos, kuris mirė prieš vienerius metus. Eugenio Mendoza buvo vienas stambiausių pramoninkų, bet savo gyvenime pasižymėjo humaniškais darbais. Jis turėjo apie 100 stambių įmonių. Buvo draugijos kovai su paralyžiumi pirmininku. Išaiškė vaikų ligoninę, kurioje gydėsi apie 100 paralyžiuotų vaikų. Domėjosi menu ir dažnai globodavo įvairių meno rūšių parodas.

Paslaptingos Machu Picchu vietovės griuvėsiai Peru valstybėje Nuotr. V. Jako

vingiuotais keliais prie kalnais atskirtos Machu Picchu gyvenvietės. Artėjant prie upės slėnio, 9.000 pėdų nuo jūros lygio. Deguonies yra pakankamai plačiams. Vakar buvę ligonys jau šypsosi. Po trumpo poilsio viešbutyje vadovas veda mūsų grupę apžiūrėti mistiškos gyvenvietės.

Griuvėsiai kalba

12 akrų plotas išsimėčiusi, spalvingos gamtos apsupta Machu Picchu iki 1911 m. buvo visiškai nežinoma. Gyvenvietė suradome amerikiečiai. Dėl nežinomų priežasčių gyvenvietė buvo inkų apleista, per šimtmečius vešlia augmenija apaugusi, tapusi lyg džunglėmis. Nežinoma kada Machu Picchu atsirado. Manoma, kad maždaug prieš 800 metų. Nežinomas nė tikras gyvenvietės pavadinimas. Gyvenvietė ekspedicijos buvo pavadinta Senąja Viršūne, ispaniškai — Machu Picchu.

Stebina faktas, kad inkų užkariautojas Pizarro su savo legionu niekad nebuvo įkėlęs kojos į Machu Picchu. Dėlto čia mokslui ir fantazijai nėra ribų. Ar tik spalvinga gamta paskatino čia inkus įsikurti, ar vietos saugumas, dengiantis nuo Amazonės upės atplaukiančių kitų genčių?

Dabar po ilgų gyvenvietės kasinėjimų ir restauravimo galima atpažinti gyvenamąsias namus, saulei garbinti šventyklą, vandentiekį. Čia, kaip ir Cuzco, naudota ta pati statybos technika,

š. m. spalio 10 d. sukanka 10 metų nuo jo įsteigto transporto muzėjaus. Tą dieną Antaninos Cibulskytės sukurta jo portretas bus jam iškilmingai įteiktas. Šią parodą globoja pramonės sąjungų federacijos pirmininko žmona Guitica Anes de Fonseca. Visos kitos ankstyvesnės parodos buvo taip pat žinomų institucijų globojamos.

Naujausios parodos atidarymas įvyko š. m. liepos 7 d. Į atidarymą atvyko apie 400 svečių. Daugelis jų yra žinomi kaip žymūs veikėjai bei politikai. Svečių tarpe matėsi finansų ministro ir kongreso pirmininkas.

Antanina Cibulskytė, kaip dailininkė, laikoma augšto profesinio lygio. Karake per 4 savo darbų parodas ji yra pardavusi apie 500 paveikslų. Brangiausias mūsų valiuta — 18.000 Bs. (doleris — 4,30).

Viena mūsų pasitvirtinti tautietė yra išgijusi Antaninos Cibulskytės 12 paveikslų.

Šioje parodoje vyraavo Venecuelos gamtos vaizdai.

Karako meno kritikas Guilermo Schael taip apibūdina Antaninos Cibulskytės kūrybą: „Atgimsta spalvos seno miesto. Antanina Cibulskytė kaikiuriuose savo darbuose rinko užmirštus gatvių kampus ir jiems įkvėpė šilumos bei fizionomijos. Jos darbai švyti nepakeičiama spalvų gama ir tropikų spalvingumu, kuriuose atsispindi tautos palikimas, papročiai ir noras pažinti anų laikų epochą. Jos darbuose pastebimas ir turtas, ir vargingumas. Visuose darbuose pastebimas jausmingumas.“

Parodos metu visi svečiai buvo vaišinami pramonės sąjungų federacijos. Šią parodą aplankė nemaža grupė ir mūsų tautiečių. Svečių tarpe buvo galima pastebėti Urugvajaus ambasados tarnautojų.

1979 m. paroda Montevideo mieste buvo globojama Venecuelos ambasados. Parodos priešakyje buvo matyti gražus Antaninos Cibulskytės portretas, pieštas žymaus Urugvajaus dailininko Antonio Galeandros. Paroda truko išties savaitę.

Sėkmės iškiliai mūsų tautietę, kuri sugebėjo iškilti svetimoje žemėje. „Universal“ dienraštis net 4 kartus rašė apie tą parodą.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

✓

SOL. PRIAUME RAGIENE, lyrinis sopranas iš Čikagos, aplankė Australijos lietuvių. Jos koncertai buvo surengti: liepos 19 d. — Adelaidėje, liepos 20 d. — Melburne, liepos 26 d. — Kanberioje, liepos 27 d. — Sidnėjūje. Viešniai akompanavo Australijos lietuvių pianistė Nemira Masiulytė-Stapleton. Į koncertų programą P. Ragienė buvo įtraukusi lietuvių kompozitorių kūrinius: V. Jurgučio dainų ciklą „Mergaitė namų šešėliuose“, K. V. Banaičio „Atsiminimai“, „Giesmė kunigaikštienės Birutės garbei“, A. Vanaigačio „Užnemūniečių daina“, V. Navicko „Kur banguoja Nemunėlis“, J. Karoso „Kaip tave man pavadinti“, „Prie jūros“, O. Metrickienės „Beržui, berželiui“, „Gegutė“, B. Jonušo „Vėl sakysiu“, G. Gudaskienės „Daug pavasariu“ ir kt. Tarptautinei klasiškai atstovavo Marietos arija iš W. Korngoldo operos „Miešas miestas“, G. Donizetti dainelės „Namelis“ ir „Ratelis“. Dainavimo pedagogė A. Binkevičiūtė-Gučienė savo recenzijoje žavisi gražiu P. Ragienės balso tembru, skambiomis viršūnėmis, sultingu viduriu, bet pasigenda stiprumo žemumose tonuose. Jos nuomone, nelabai vykęs buvo programos įtraukti dainų pasirinkimas dėl jų vienodo pobūdžio, koncertams teikisio monotoniškos. Esą klausytojai pasigedo įvairesnio pasirinkimo su didesniais muzikiniai kontrastais.

✓ **ČIKAGOS MIESTO CENTRE** yra įsteigta lietuvių meno galerija, kuriai parinktas lietuviškas jos pavadinimas — „Galerija“. Tai buvo padaryta fotomenininko Algimanto Kezio, SJ, norint duoti bazę lietuvių dailininkų darbų parodoms, kad su jomis galėtų susipažinti platesnė amerikiečių visuomenė. „Galerija“ tvarkoma kaip dailininkų kooperatyvas. Ja rūpinasi Illinois valstijoje įregistruota pelno nesiekianti draugija „Lithuanian-American Fine Arts Association“, kurios dėka tikimasi gauti paramos ir iš valdžios įstaigų. „Galerijos“ adresas: 744 N. Wells St., Chicago, IL 60610. Tel. 280-1149.

BALTIEČIŲ INSTITUTAS Stockholmo universitete steigia baltietiškių studijų centrą, kuris vyksys su Baltijos sritimi susietus tyrimus. Iniciatyvos jau 1976 m. ėmėsi Baltiečių Institutas ir Stockholmo universitetas, bet projektui įgyvendinti trūko lėšų. Šiuo reikalu buvo kreiptasi į Švedijos vyriausybę, kuri lėšų pasiskyrimą atidėjo dėl ekonominių krasto problemų. 1979 m. pradžioje finansinės pagalbos klausimą Švedijos parlamento iškėlė Švedų Akademijos narys Per O. Sundamans. Gavusi parlamento pritarimą, Švedijos vyriausybė iš savo 1980-81 m. biudžetą įtraukė 500.000 kronų, kurios kasmet bus skiriamos Stockholmo universiteto humanistikos fakultetui. Jame ir bus įsteigtas baltietiškių studijų centras, kuriam vadovaus kvalifikuotas docentas. Centro priežiūrai universitetas numato sudaryti specialią tarybą, kurios pirmininku sutiko būti pats Stockholmo universiteto rektorius prof. Stafanas Helmfridas.

✓ **VYTAS GRUZDIS**, profesinis aktorius ir dainininkas, buvo atvykęs į tautinių šokių šventę Čikagoje. Šiuo metu jis gastroliuoja JAV su britų „Oldvie“ dramos teatru, atlikdamas pagrindinį Cirano vaidmenį E. Ronstadto veikalė „Ciranas de Beržerakas“.

“ATEITIES” ŽURNALAS kasmet skelbia konkursus jaunimui. Siemietiniai konkursai laukiama beletristinių kūrinių, eilėraščių, straipsnių, iliustracijų ir meninių nuotraukų. Reikalaujama, kad visi šie bendiniai nebūtų buvę paskelbti periodinėje spaudoje, bet jie galėtų būti panaudoti stovyklų ir kuopų laikraščiuose. Konkurse gali dalyvauti moksleiviai iki 19 metų amžiaus ir vyresni 19-30 metų amžiaus jaunimas. Jie bus suskirstyti į dvi minetas grupes, kurios gaus atskiras premijas. Joms parūpinama apie \$1.000, o ju skaičius siekia beveik 30. Kūrinių konkursui reikia atsiųsti iki š. m. rugsėjo 15 d. šiuo adresu: Ateitis, c/o kun. K. Trimakas, SJ, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130, USA.

POEZIJOS FESTIVALIJE „Poetry International 1980“ Olandijos Roterdame birželio 16-21 d. dalyvaavo iš Kalifornijos atvykęs Tomas Venclova. Šie festivaliai, Roterdame rengiami nuo 1970 m., susilaukia daug iškilų poetų iš įvairių pasaulio šalių. Jie turi gražią tradiciją kasmet pasirinkti kūrį nors poeta, rašantį mažiau žinoma kalba, išversti jo eilėraščius ir juos plačiai paskleisti. Siemietiniame festivalyje šį garbę teko T. Venclovai, kurio kandidatūra pasiūlė Olandijoje gyvenantis Izaokas Kaplanas. Rengėjai buvo galvoję atsikviesti poeta iš okupuotos Lietuvos, tačiau nutarė, kad greičiausiai būtų buvęs atsistius kompartijos pasirinktas poetas, kurio kūryba nebūtų įdomi laisvajam Vakaru pasauliui. T. Venclovos poezijai buvo skirta pirmoji baigminio vakaro programos dalis. Eilėraščiai buvo išversti į anglų, nederlandų, japonų, švedų, vokiečių, serbų-kroatų, arabų, danų, ispanų, prancūzų, airių, suomių, vengrų ir italų kalbas. Pats T. Venclova skaitė paskaitą apie Lietuvą, jos praeitį, dabartinę būklę, lietuvių kalbos reikšmę filologijai.

LITERATŪROS IR MENO PREMIJOS pakirtos J. Baltušui — už romaną „Sakmė apie Juza“, E. Mieželaičiui — už eilėraščių rinktinę „Mano lyra“, K. Marukui — už knygą vaikams „Sunku būti geram“, P. Braženiui — už knygą „Žmogus ir žodis prozoje“, kompoz. V. Laurušui — už „Styginių kvartetą“, „Sonatą smuikiui“, kantatą „Ažuolų vainikas“, dail. L. Lagauskui — už grafiškos darbus, dail. L. Truikiui — už scenovaizdžius G. Verdi operoms „Aida“ ir „Don Carlos“, dail. M. Svažienėi — už jos gobelenus.

PAMINKLŲ APSAUGOS IR KRASOTYROS DRAUGIJA su Mokslių Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutu surengė penktąjį vadybos bei kitų kalbos faktų rinkimo ekspediciją Kėdainių rajone, vadovaujama Aleksandro Vanago. Dalyvavo apie 120 studentų, kraštotyrininkų, šio rajono mokytojų, kurie buvo paskirstyti į 16 apylinkių. Ekspedicijoje surinkta 6.100 vietovardžių, 7.000 vardų, pavardžių bei pavardžių, 6.200 gyvulių vardų, 1.900 akademinių žodyno lapelių, atsakyta į 3.000 įvairių anketų klausimų.

PETRO VAICIŪNO TEIŠKĖ, kuri yra Jonavos rajono Piliakalnių kaime, aštuni metalai iš eilės aplankė literatūrai bei jo talento gerbėjai. Siemietinis apsilankymas buvo susietas su devyniasdešimtuojieji vėlonies poeto ir dramaturgo gimtadienio liepos 11 d. Apie P. Vaiciūno laiškus V. Krėvei kalbėjo literatūros kritikas J. Lankutis. Atsiminimais dalijosi P. Keidošius ir J. Būtenas. Šiltai skambėjo P. Vaiciūno dukterėčios Juditos Vaiciūnaitės jam skirtas eilėraščių „Gimtadienis Piliakalniuose“. Savo eilėraščių programon išsijungė moksleiviai D. Jakubauskaitė ir M. Petruskaitė. Vietinės mokyklos literatai, vadovaujami dėstytojos V. Mockienės, suvaidino kelias ištraukėles iš P. Vaiciūno dramų. Vėlonies našlė T. Vaiciūnienė papasakojo, kaip gimė tų dramų personažai.

MASKVOS OLIMPIADOJE koncertavo net keletas meninių Lietuvos vienetų. Atidarymo iškilmėje „Tautų draugystės siuita“ šoko 200 šokėjų grupė, sudaryta iš Vilniaus „Vaivos“, Vilniaus statybos technikum, Kauno „Rasos“, „Suktinio“, Klaipėdos „Žilvino“, „Vėtrungės“ bei kitų rajoninių vienetų. Atskirus koncertus turėjo kamerinis Vilniaus filharmonijos orkestras, dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, pučiamųjų orkestras „Trimitas“, Trakų rajono kaimo kapela „Galvė“, Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS sezoną užbaigė premjera, kuriai buvo pasirinkta naujoji kompoz. Eduardo Balsio opera „Kelonė ir Tilgė“. Jos libretui E. Balsys panaudojo to paties pavadinimo H. Suedermanno apysaką. Premjerą paruošė dirigentas J. Aleksa, vyr. rež. R. Siparis, chormeisteris A. Krogetas, baletmeisterė N. Siekštelienė. Scenovaizdžiai — dail. F. Navicko. Pagrindinių vaidmenų atlikę yra net trys poros: Indrė dainuoja Sofija Jonaitė, Laima Kvasaitė ir Jolanta Čiurilaitė, Ansa — Juozas Antanavičius, Česlovas Nausėda ir Bronius Tamašauskas.

KANDIDATINIS DAILETYROS DISERTACIJAS sėkmingai apgynė: L. Ramanauskaitė Leningrade — „Šiuolaikinis lietuvių vitražas“, D. Načulienė Maskvoje — „Tarybų Lietuvos tekstilinio pano raidos tendencijos ir jo sintezės su interjeru klausimai“.

VILNIAUS DAILES INSTITUTAS šiemet baigė 86 jaunieji dailininkai. Skulptūros specialybės absolventai J. Raulpeitė buvo įteiktas 2000-tasis instituto diplomatas.

SPECIALIU KONCERTU VILNIUJE liepos 6 d. buvo paminėtas devyniasdešimtas kompoz. Juozo Karoso gimtadienis. Koncerte daugiausia buvo atlikti jo kūrinių, sukurti pastarajame dešimtmetyje. Choro dainas J. Karosas pradėjo rašyti dar studijuodamas Rygos konservatorijoje 1921-27 m. Jubiliejiniam koncertui J. Karosas buvo sukūręs „Romantiškąją sonatą vargonams“, kurią atliko B. Vasiliauskas. Programon taip pat įsijungė jam talpinusi smuiklininkė A. Vainiūnaitė, penkis romansus padainavusi buvusi Vilniaus operos sol. R. Tumalevičiūtė. Lietuvos televizijos ir radio choras, vadovaujamas L. Abariaus, atliko pluoštą sukvatvininko dainų: „Ruduo“, „Zieme prie Baltijos“, „Kur tas šaltinėlis“, „Dar nepriminki vardo“, „Mūsų dainos tau, Tėvyne“, „Obelėlis“.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRE savo diplominius darbus rodė Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakulteto aktorius specialybės absolventai. Jie yra vyr. rež. P. Gaidžio ir teatro meno katedros dėstytojas E. Savukynaitės auklėtiniai, baigę ketverių metų studijas. Jų A. Arbuzovo „Neatsargūs žaidimai“ jau yra įtraukti į Klaipėdos teatro repertuarą nuo šių metų pradžios, buvo vaidinti gastrolėse. Antrajam diplominiam darbiui pasirinkta V. Sekspyro komedija „Du vėroniečiai“ profesinėje lietuvių scenoje suvaidinta pirmą kartą. Trečiasis spektaklis „Paskui melynąją paukštę“ atspindi jaunųjų aktorių studijas, klasikinių bei dabartinių dramaturgijos kūrinių ištraukas.

V. Kst.

Slėpingojoje inkų vietovėje

VALERIJONAS JAKAS

Ramojo vandenyno ir sniegu apdengto Andų kalnyno supama yra Peru valstybė, bulvių tėvynė, 3.000 metų senumo, turtinga tradicijomis, legendomis ir civilizacijomis. Tai inkų ir Ispanijos imperijų lopšys P. Amerikoje.

Kalnai nėra būdingi Peru valstybei. Rytinėje jos dalyje tęsiasi tamsios neperžengiamos džunglės. Iš Andų kalnų tirpstančio ledyno susidaro upės — intakai, įtekančys Amazonės upėn. Amazonės upė, kaip P. Amerikos Nemunas, 4.000 mylių ilgumo kaspinu vingiuodama ir plėtėdama per šiaurės Brazilijos džungles, įteka į Atlantą. Prie Ramiojo vandenyno kaikur tęsiasi didžiulės dykumos su smėlio kopomis ir oazėmis, kurios primena biblišnius gamtovaizdžius.

Šį kartą nekalbėsime apie Parakas, Cimu, Cavin de Huanar, Tiahuanacu civilizacijas. Paliešiu tik inkų ir ispanų civilizacijas, kurios paliko ryškius pėdsakus Peru valstybėje. Buvusi inkų civilizacija ir imperija rodo techninius sugebėjimus tais laikais panaudoti statybai iki 50 tonų sunkumo akmenis, nudailinti ir geometriškai gabalais jungti be jokio cemento. Be to, dar ir dabar iš kapų iškasami aukšniai papuošalai, buities reikmenys, kurie savo grožiu stebina pasaulį. Gobšius inkų imperijos nukariautojas ispanas Pizarro nesugebėjo jų surasti ir išvežti Ispanijon.

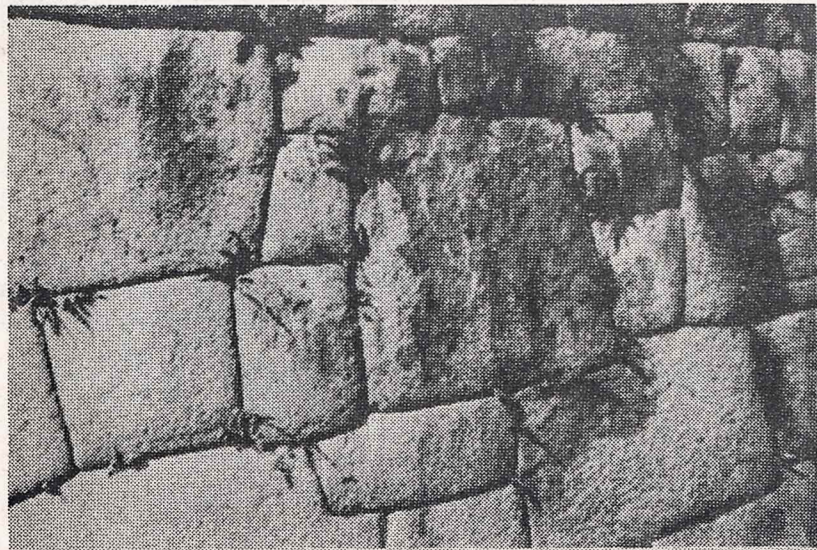
Senovės žmonės

Ispanų civilizacija mažai yra palietusi Andų kalnyno slėnius, kur gyvena vienkiesimuose inkų palikuonys, kurie dar su kaupu pūreną žemę, kartais net 14.000 pėdų aukštyje nuo jūros lygio, sėja javus, sodina bulves ir tęsia savo primityvų gyvenimą.

Keliaujant po Peru valstybę, dažnai matosi, kaip būriai skrybėlėčių kaimiečių žengia šalia laimomis, arkliais ar mulais pakinkytų vežimų, riedančių eukaliptais apaugusiais, akmenimis grįstais vieškeliais. Taip jie gabena savo derlių į turgų, o juos visus lenkia automobilis. Nors krikščionybė yra Peru valstybėje įsigalėjusi, bet pagonybė tebėra gyva, besireiškianti saulės garbinimu. Net inkų imperatorius buvo laikomas saulės palikuonių, nužengusių į žemę. Jis buvo garbinamas kaip dievas ir jo nesaistė jokie įstatymai. Inkai manė, kad aukšas yra saulės prakaitas, o sidabras — mėnulio ašaros. Be to, Katalikų Bendrijos vyskupai yra rėmę ispanų kolonizaciją, tai masėse katalikybė yra praradusi pasitikėjimą.

Peru sostinėje

Peru sostinė Lima, kaip ir pa-

Be cemento statyta inkų siena Peru valstybėje

Inkų palikuonė ilsis po šokio karnamele Nuotr. V. Jako

ti valstybė, pilna kontrastų. Bevaikščioldamas po sostinę, kiekvienam žingsnyje gali matyti gyventojų perteklių ir skurdą. Turistas Limoje nori pamatyti gražiausią P. Amerikoje aikštę Plaza de Armas, aukso muziejų apie 8.000 gabalų auksinių puošmenų ir buities reikmenų. Stebina modernūs pastatai ir turtinių rezidencijos. Žinoma, galima dalyvauti ir bulių kautynėse, bet svarbiausias turistų tikslas yra pamatyti buvusią inkų imperijos sostinę Cuzco, archeologų iškastą legendinę ir mistišką gyvenvietę Machu Picchu. Tos vietovės traukia turistus, norinčius susipažinti su senove. Vykstant į šias vietas, reikia išsidžioti patogumų ir pakentėti augstumo nuo skysto oro. Šiuo metu Machu Picchu kas dieną iš įvairių kraštų aplanko apie 500 turistų. Tai pat aplankymo sąlygos gerėja, nes statoma daugiau viešbučių.

Slėpingi miestai

Mano gyvenybė pradėta audringą naktį. Lietus ir vėjas buvo mano lopšys... O, niekas neužjaučia mano vargų.

Senovės inkų daina

Norint pamatyti Machu Picchu, reikia kirsti lėktuvu į Cuzco. Nors yra ir kitų kelių į Cuzco, bet lėktuvu skridimas yra patogiausias. Po valandos skridimo staigiai atsiduri virš 11.000 pėdų aukštyje. Nevisi gali aklimatizuotis. Dėlto viską norint pamatyti turistą apninka „augštumų liga“, kuri atakuoja skrandį, verčia vaziuoti į Rygą, sukelia galvos skausmus, o kartais labai tankų pulsą. Geresnėje Cuzco viešbučiai savo svečiams turi deguonies tankus. Susirgus būtinai reikia gerti turbut vienintelį gydytojų prirašomą vaistą — arbatą „kokamate“, kuri padaroma iš vietinio augalo koka. Tai kartūs džiovinti lapeliai. Sakoma, kad kokos lapuose yra kokaino ir kitų mineralų.

„Augštumų liga“ yra daug sunkesnė už Meksikoje vadinamą „turistą“. Vietiniai yra pri-

Nuotr. V. Jako

LAISVĖS OLIMPIADOS VARŽYBOS

Krepšinis. Šioje olimpiadoje įdomiausias buvo krepšinio varžybos. Jos sukėlė daug entuziazmo žiūrovuose ir išryškino daug pasigėrėtinių, įdomių momentų. Latvija šioms varžyboms kruopščiai ruošėsi, sukviėdami savo geriausius krepšininkus iš visos S. Amerikos. Neatsilikio ir ukrainiečiai, kurių kvietinei komandai vadovavo Kanados rinktinės žaidėjas Bo Pelech. Lietuvių rinktinėi vadovauti buvo patikėta hamiltoniškiui Leonui Meškauskui, kuris pasitikėjo vietinėmis žėgomis ir Leonu Rautinsu. Vienintelis taltinkinis iš JAV buvo Bostono Linas Gineitis.

Priežaismio rungtynės lietuviams nebuvo lengvos. Visos pergalės pasiektos labai įtemptoje kovoje ir ne žymiu skirtumu: lietuviai — estai 69:62, lietuviai — ukrainiečiai 63:57, lietuviai — latviai 48:42.

Baiginiame žaidime susitiko lietuviai ir latviai. Permaininga taškas už tašką kova vyko iki pabaigos. Pradinis lietuvių penketukas (Leonas Rautinsas, Linas Gineitis, Sigita Zulus, Ričardas Duliūnas ir Romas Kakevičius) nežymia persvara pralaimė pirmą puslį. Antrame puslaikyje laimė dar daugiau nuostalių lavių pusėn, ir lietuvių kryptaliai didėja. Tačiau žaidimui artėjant prie pabaigos, negausūs lavių krepšininkai pajunta novargį, tuo tarpu L. Meškauskas vis dar bando naujas žėgas, kurios ir atnešė lietuviams laimėjimą. Stepui Arlauskui pavyko bent 4 tolimi metimai, kurie ir nulėmė laimėjimą. Galutinė pasekmė 88:82 lietuvių naudai.

Lietuviams pergalė nulėmė ilgą ir pajėgus atsarginių suolas, puikus Leonu Rautinsu žaidimas (34 taškai) ir tikslūs komandos vadovo sprendimai.

Lietuvių komandoje dar žaidė: A. Antanaitis, R. Butkevičius, S. Ignatavičius, K. Kalvaitis, J. Rickus, E. Zubas. Komandos vadovui talkino R. Underys.

Futbolo varžybose dalyvavo tik trys komandos — latviai, ukrainiečiai ir armėnai. Lietuviai ir estai šį kartą komandų neturėjo. Pirmose rungtynėse armėnai įveikė latvius 2:1. Sekančiose rungtynėse, susirgus lavių vartininkui, ukrainiečiai supylė latvius 10:0. Lemiamos rungtynės tarp ukrainiečių ir armėnų baigėsi lygiomis 1:1. Pirmą vietą nulėmė ukrainiečių laimėjimas prieš latvius. Laimėtojai taip išsiskirio: 1. ukrainiečiai, 2. armėnai, 3. latviai.

Lengvoji atletika buvo sėkminga lietuviams, ypač moterų klasėje. Lietuvaitės laimėjo visus bėgimus, pradedant 100 m iki 1500 m ir 4x100 m estafetės. Violeta Olekaitė laimėjo 100, 200 ir 400 m bėgimus, Danutė Valaitė 800 ir 1500 m bėgimus. Diana Olekaitė laimėjo III vietą 100 m bėgime, antras vietas 200 ir 400 m bėgimuose. Rasa Orentaitė laimėjo III vietas 200 ir 400 m bėgimuose.

Lietuvaitės taip pat laimėjo pirmą vietą estafetėje, palikusias latves II vietoje ir ukrainietes — III-je. Lietuvaitės laimėtojos — R. Maželytė, D. Olekaitė, R. Orentaitė, V. Olekaitė.

Laikas — lietuvis 53,05 sek., latvis 54,21 sek., ukrainietis 56,23.

Rūta Maželytė dar laimėjo I v. rutulio stūmimė ir II v. jėties metime. Blogiau sekėsi vyrams, kurie nelaimėjo nė vienos I vietos, tačiau kaikur buvo labai artimi varžovai. Klevelando T. Kijauskas, P. Neura, G. Barzdukas ir A. Zylė buvo labai arti laimėjimo 4x400 m bėgime. Pirmą vietą čia laimėjo ukrainiečiai 3:34,75 min., lietuviai (buvo antri) — 3:34,98 min. Geriausią pasekmę šioje olimpiadoje pasiekė ukrainietis Boris Chambul, nusiviedęs diską 62,78 m. Tuoj po šių varžybų jis išvyko Vokietijon, kur atstovavo Kanadai tarptautinėse lengv. atletikos varžybose. Ukrainietis A. Baziuk laimėjo 100 m bėgimą per 11,05 sek. ir 200 m per 22,65 sek. Latvis M. Zeltkalns 3000 m nubėgė per 8:31,52 min., P. Stasiuk nušoko į tolį 7,03 m ir trišuolyje 13,94 m. Šuoliuose ypatingai pasigėdome Algio Janušausko, kuris šuolyje į tolį siekia 7 metrų ir trišuolyje — virš 15.

Pirmiesiems bandymams pavykus, tokias olimpiadas numatoma rengti kas 4 metai. Numatoma praplėsti programą, įterpiant vandens sportą, ir kvieisti daugiau dalyvių — čekoslovakus ir vengrus. A. S.

S. AMERIKOS BALTEIČIŲ LENGVOŠIOS ATLETIKOS PIRMENYBES

1980 m. baltiečių lengv. atletikos pirmenybės įvyks rugsėjo 6-7 d. d. estų stadione Uđora. Ont. Pirmenybės rengia estų sporto klubas Kalev.

Varžybos įvyks vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių amžiaus grupėse. Jauniausia grupė yra 1979 m. gimę lengvaatlečiai. Programoje — populiarios lengv. atletikos rungtys. Vyrų grupėje šiais metais numatyti 5.000 m ir 10.000 m bėgimai.

Registracija atliekama iki rugpjūčio 30 d. šiuo adresu: Helmut Jaagaste, 62 Talbot Rd., Willowdale, Ont. M2M 1R9, tel. (416) 223-6141.

Estų stovyklavietė yra apie 40 mylių į šiaurės rytus nuo Toronto. Lengvaatlečiai, norintieji pasinaudoti patalpomis ir nakvyne, prašomi apie tai pranešti iš anksto H. Jaagaste.

S. AMERIKOS BALTEIČIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBES

1980 m. S. A. baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks rugsėjo 6-7 d. d. Klevelande, Harold T. Clark Tennis Courts, South Marginal Rd.

Varžybų pradžia — 9.30 v. r., registracijos — nuo 8.30 v. r. Pirmenybių programa: vyrų A ir B vienietis, moterų vienietis, senjorų vienietis (45 m. ir vyresni), jaunių (18 m.) vienietis, mergaičių (18 m.) vienietis, vyrų ir mišrus dvejetas.

Pirmenybės rengia Klevelando LSK Žaibas. Registracija atliekama iki rugsėjo 3 d. šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd. Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-7161.

GOLFO ŽINIOS

S. Amerikos — Kanados metinės lietuvių golfo varžybos įvyks rugpjūčio 30-31 d. d. Detroito, Mich. Varžybos bus individualinės, paskirstytos į klases, ir komandinės. Dėl komandų sudarymo ir dėl informacijų bei nakvynių skambinti S. Kėkštui tel. 233-0266 Toronto.

S. m. rugpjūčio 2 d. įvykusio turnyro Royal Downs aikštynė keletas geresnių rezultatų: tikrieji vyrų smūgiai (low gross): D. Laurinavičius 77, R. Strimaitis 79, M. Ignatavičius 82, E. Kuchalskis 83, A. Zailauskas ir S. Kėkštas 84; moterų: E. Kėkštienė 89, Z. Pacevičienė 102, I. Kymantienė 104, G. Stauskienė 124; su išlyginamaisiais smūgiais (low nett): E. Kėkštienė 59(89), J. Ramas 59(87), J. Shivaga 63(99), E. Kuchalskis 64(83), V. Dargis 64(94). Dalyvavo 40.

Metinis baltiečių turnyras įvyks š. m. rugsėjo 7 d., 10 v., Glen Eagles aikštynė. Varžybos — tarp komandų, sudarytų iš 12 žaidėjų. Siemot rotacine tvarka varžybas vykdys estai. Kviečiame visus pajėgiausius lietuvių golfinkus dalyvauti.

Sios varžybas rengiamos kas metai nuo 1968 m. Iki šiol estai laimėjo 6 kartus, lietuviai 4 ir latviai 2. Toronto Lietuvių Golfo Klubui stiprėjant, tikimės laimėti daug ateinančių varžybų. St. K.

Kanados sporto apygardos golfo turnyre, kuris įvyko Glen Eagles aikštynė liepos 26 d., dalyvavo 42 asmenys. Tikrieji smūgiai: B. Zubas — 75, E. Zubas — 79, Ignatavičius — 82, P. Stauskas — 83. Su išlyginamaisiais smūgiais: A. Balnis — 63 (93), S. Krasauskas — 68 (91), V. Pėteraitis — 68 (87), S. Rukša — 68 (89), A. Kuolas — 69 (86), Kymantas — 69 (90).

Moterų rezultatai: E. Kėkštienė — 94, G. Kuchalskienė — 109, I. Kymantienė — 114, Siminkevičienė — 126. A. B.

Tradicinis Georgian Bay golfo turnyras įvyko rugpjūčio 3 d., dalyvaujant 37 žaidėjams. Geriausiai sužaidė su 83 (gross) R. Strimaitis. Prieinamąją turę su išlyginamaisiais smūgiais laimėjo V. Banelis — 63 (96). Dėl II ir III vietos S. Rukša ir J. Žukus turėjo peržaisti; laimėjo S. Rukša — 65 (86), III v. atiteko J. Žukui — 65 (84).

Moterų rezultatai: E. Kėkštienė — 94, G. Kuchalskienė — 108, I. Kymantienė — 118. Iš viso dalyvavo 6 moterys. E. K.

HAMILTONO KOVAS

Kovo klubo nariai Kanados lietuvių apygardos golfo turnyre liepos 26 d. Glen Eagles aikštynė laimėjo I, II ir IV v.: 75 — B. Zubas, 79 — E. Zubas, 98 — A. Burdilis, 110 — R. Sakalas.

Atviras Kovo sporto klubo golfo turnyras įvyko liepos 27 d. Dalyvavo 18 asmenų. Tikrieji smūgiai: 71 — B. Zubas, 72 E. Zubas, 73 — V. Leparskas. Taip pat dalyvavo V. Stukas, A. Seštoka, B. Tatti, S. Kakevičius, V. Jankus, R. Weslowski, J. Butkus, R. Kaminskis, A. Žilvitis, R. Butkevičius, S. Aušrotas, J. Rusinavičius, R. Sakalas. Moterys — L. Kakevičienė ir R. Slapšys-Stukienė. Renata

Ateitininkų žinios

Studentų Ateitininkų Sąjungos vasaros stovykla įvyks rugpjūčio 24-31 d. d. Camp Tippicanoe, Tippicanoe, OH. Stovyklos tema — "Susipažinimas su dabartine Lietuva". Programa: Rūta Augūdienė, dr. Jonas Cudow kalbės tema "Lituanistikos studijos" ir "Lituanistikos katedros reikalingumas", dr. Augustinas Idzels — "Ekologinės problemos Lietuvoje", dr. Juozas Kazlas — "Tautos dabartinė Sovietų Sąjungoje" ir "Sovietų Sąjungos ateitis iki 2000 metų", kun. Gediminas Kijauskas — "Popiežius Jonas Paulius II" ir "Kas yra šv. Mišios", Liudas Sagys — "Tautiniai šokiai Lietuvoje". Kaina savaitė — \$110 (patariama atsivežti daugiau pinigų įvairioms pramogoms ir užsiėmimams). Stovyklautojai reikia atsivežti miegamaisius, palgaves ir rankšluosčius. Stovyklavietė — 2,5 val. kelio į pietus nuo Klevelando, valanda — nuo Pittsburgho aerodromo ir Canton Amtrak traukinio stoties. Kurie galėtų nuvežti studentus į stovyklą, įjėsko su kuo nuvažiuoti ar kuriem reikia daugiau informacijų, gali kreiptis į Edį Razmą, 1100 Buell Ave., Joliet, IL. 60435, tel. 815-727-1196.

Skautų veikla

Antroji "Šiaurės pašvaistė" stovykla — skautų vyčių, vyr. skaučių, budžių ir gintarių suvažiavimas rugsėjo 29 — rugsėjo 1 d. d. Romuvoje. Sesės ir broliai kviečiami iš visų JAV ir Kanados vietovių. Mokėtis — \$35 asmeniui. Programa bus įvairi ir teiks progos skautiškam jaunimui pabendrauti, susipažinti, padiskutuoti ir pavakaroti. Pakviesti (Nukelta į 9-tą psl.)

Dienraštis "The Toronto Star"

liepos 25 d. laidoje atkreipė skaitytojų dėmesį į faktą, kad Sovietų Sąjunga kasmet gauna apie \$18 milijonų iš Ontario provincijoje mirusių lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių bei kitos tautybės asmenų palikimų. Išsamia studija šiuo klausimu paskelbė dienraščio bendradarbis Paul Dalby. Jo surinktais duomenimis, už tuos dolerius kovoja Otavoje gyvenantis advokatas Robert G. Price, pasamdytas Sovietų Sąjungos ambasados. Jis surado spragą Ontario įstatymuose, leidžiančių jam pakeisti testamentus, kai dalis palikimo yra užrašyta Sovietų Sąjungos ribose gyvenančiam asmeniui ar kai žmogus miršta, neparąšęs testamentu, bet palikęs giminių anapus geležinės uždangos. Testamentų autoriai dažniausiai įgaliodavo vykdytojus palikimą perduoti siuntiniais. Įstatymų spraga betgi leidžia Sovietų Sąjungos pasamdytam advokatui reikalauti, kad paliktasis turtas būtų parduotas ir numatytoji suma atiduota doleriais. Tokių bylų Ontario teismuose dabar kas mėnesį yra apie 30, o jas beveik visada laimi sovietų advokatas Robert G. Price. Tokiu atveju iš doleriais išsikovojo palikimo 10% tenka Sovietų Sąjungai tarnaujančiam advokatui R. G. Price, 10% sovietų advokats, 5% — dokumentus Sovietų Sąjungos ribose paruošusiems vietiniams pareigūnams. Už dolerį Toronte galima nusipirkti tris rublius. Kai palikimo doleriai pagaliau pasiekia Maskvą, asmuo, kurį jam paskirti, juos gauna rubliais. Už kiekvieną jam išmokėtą rublį atskaitoma po \$1.50. Geriausiu atveju jį tepasiekia viena dešimtoji viso palikimo dalis.

Dienraštis pateikia du konkrečius atvejus: latvio Alberto Stals ir lietuvių Kosto Bernotavičiaus, kurie abu buvo atvykę Kanadon 1952-53 m. Pirmasis savo turtą testamentu buvo padalinęs į tris lygias dalis — Laisvojo Pasaulio Latvių Draugijai, savo seseriai Latvių Otavoje ir vienam savo bičiuliui Toronte. Praėjus vos pusmečiui nuo jo mirties, advokatas R. G. Price pareikalavo testamentą panaikinti, teigdamas, kad Rygoje tebėra gyva velionies žmona Maritė Stals. R. G. Price teismui netgi pristatė vedų dokumentą, datuotą 1939 m. rugpjūčio 3 d. Tai buvo didelė staigmena testamentu vykdytojams, nieko negirdėjusiems apie velionies žmoną. Suktus sovietų planus sugriovė taip pat Rygoje gyvenanti velionies sesuo. Savo laiškų jį pranešė, kad dokumentas esąs suklastotas ir kad toji moteris yra visiškai kitas vyro našlė. Tada testamentą gynėjai pareikalavo, kad j Kanados teisma būtų atsiųsta į Alberto Stals žmonas pretenduojanti Maritė Stals. Buvo gautas išsiskokinėjantis atsakymas, kad kelionė jai perdaug kainuotų ir kad ji negali atvažiuoti dėl senatvės. Šią bylą laimėjo testamentu gynėjai.

Lietuvis Kostas Bernotavičius, miręs 1978 m. vasarą, testamentu vykdytojais pasirinko savo žmoną Lindą ir posūnį R. Ališauską, vienos mokyklos Mississaugoje vedėją. Jiedu buvo įgalioti reguliariai siųsti siuntinius Lietuvoje gyvenančiai K. Bernotavičiaus seseriai Zuzanai Jeselskieni, turinčiai jau 65 metus amžiaus. Po jos mirties likusi apie \$80.000 suma turėjo būti atiduota trimis R. Ališausko sūnums, Kosto Bernotavičiaus anūkams. Pradžioje sesuo Zuzana džiaugėsi gaunamais siuntiniais, kol įsikijo Maskvai tarnaujantis advokatas R. G. Price. Jis prisistatė su neaiškiai parašytais Zuzanos Jeselskienės įgaliojimais ir pareikalavo dolerį. Sekančiame laiške ir pati Z. Jeselskienė atsisakė siuntinių, reikalaujama dolerių. Jai, matyt, buvo p a d a r y t a s atitinkamas spaudimas su grasinimais. Adv. R. G. Price teisme pareikalavo, kad testamentu įtrauktas turtas būtų parduotas ir kad seseriai būtų atsiųsta doleriai. Testamentą gynęs Toronto advokatas Harry Armstrong bylos neįsteigė laimėti dėl jau minėtos spragos Ontario įstatymuose. Po šio reportažo paskelbimo tą spragą pažadėjo pašalinti Ontario teisingumo min. R. McMurtry ir Ontario liberalų vadas S. Smith. Liberalai jau turi paruošę projektą, kuris bus pateiktas parlamentui po vasaros atostogų. Neįsprendžta betgi lieka Maskvai tarnaujančio ir dolerius šienaujančio advokato Robert G. Price klausimas. Jo adresą Otavoje nebūtų sunku surasti. Ar nevertėtų jį užversti protes-

KANADOS ĮVYKIAI

Mirusių palikimai sovietams

to laiškais, pasveikinti atitinkamomis demonstracijomis, dėl kurių daugiau ar mažiau nukentėtų to asmens prestižas?

Kvalifikuotas medicinos seseris iš Ontario provincijos geresnėmis gyvenimo sąlygomis ir augštesniais atlyginimais vilioja amerikiečių ligininės. Pagrindinė priežastis — joms išduoti Ontario diplomai pripažinti JAV. Savo atstovę Anne Stromberg į Torontą buvo atsiuntusi verbavimo agentūra "Fishers of Men". Apsistojusi "Toronto" viešbutyje, ji norėjo surasti 100 medicinos seserų Fountain Valley ligininei prie Los Angeles. Joms buvo siūloma dvejų metų sutartis, pilnai apmokėta kelionė lėktuvu, atleidimas nuo nuomos dviem mėnesiam, augštesnis atlyginimas, nemokamas tobulinimosi kursas ir, žinoma, Kalifornijos saulė. Seniau Ontario provincijoje buvo medicinos seserų perteklius, bet dabar jau pradėdamas jausti jų trūkumas.

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RUTA KRAIČIŪNAITĖ, Kanados lietuvių, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

10½% už 6 mėn. term. indėlius
10% už 1 m. term. indėlius
10% už 3 m. term. indėlius
11% už pensijų ir namų planą
9¼% speciali taup. sąsk.
9¼% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

13% už asm. paskolas
12% už mortgičius

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta). BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojamas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448 • Vakare (813) 367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritęres specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame siuntinių užsakymus.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. sustarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai, Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (artį Dundas St. W.) FILTSOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

JANE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; naujas šildymas, natūralus medis, privatus įvažiavimas, arti Bloor ramioje gatvelėje; reikalingas remontas.

BLOOR-HIGH PARK, originalus vos keliolikos metų senumo tributis, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, garažai, netoli požeminio traukinio stoties; prašoma kaina — \$139.900.

SWANSEA, puikus vienos šeimos namas; naujas stogas, vandens vamzdžiai ir t.t.; graži, moderni virtuvė, malonus kiemas, privatus įvažiavimas, užbaigtas rūsys.

BLOOR-ISLINGTON, 6 kambarių vienaaukstis; garažas su privačiu įvažiavimu, netoli požeminio; prašoma kaina — \$95.900.

WINDERMERE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; graži, moderni virtuvė, kvadratinis planas, natūralus medis, didelis kiemas, garažas, arti Bloor.

BABY POINT rajone, 6 kambarių vienaaukstis, pilnai užbaigtas rūsys, 2 prausyklos; viena atvira skola.

PRINCE EDWARD DR.-SOUTH KINGSWAY, 6 kambarių vienaaukstis; užbaigtas rūsys, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, gražus kiemas, netoli susisiekimo bei krautvių; prašoma kaina — \$79.900.

HIGH PARK-BLOOR, 4 butų atskiras namas, puikiai stovįj; didelis sklypas, gauna apie \$13.500 metinių pajamų; namas be skolų; prašoma kaina — \$129.900.

PRINCESS MARGARET-KINGSWAY, rajone puikus statybininko 8 kambarių vienaaukstis; pilnai užbaigtas rūsys, šeimos kamb. su atviru židiniu ir baru, 3 prausyklos, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

NEMOKAMAS ĮKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS
namų 239-5923

ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 18 milijonų

KASOS VALANDOS: MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3 term. indėlius 6 mėn. 10½%
Antradieniais 10-3 term. indėlius 1 metų 10%
Trečadieniais uždaryta term. indėlius 2-3 metų 10%
Ketvirtadieniais 10-8 pensijų ir namų s-tą 11%
Penktadieniais 10-8 taupomąjį s-tą 9¼%
Šeštadieniais 9-1 spec. taup. s-tą 9¼%
Sekmdieniais 9.30-1 depozitų-čekių s-tą 6%
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 13%
mortgičius nuo 12%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal sutaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus! A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems, dalyvavusiems mūsų vestuvėse, kurios įvyko 1980 m. liepos 26 dieną.

Pirmiausia nuoširdi padėka giminėms, kurie iš taip toli atvažiavo, būtent: iš Albertos, Mičigano, Toronto, Burlingtono ir Dundas.

Taip pat nuoširdžiai dėkoju visiems draugams bei pažįstamiems lietuviams, taip gausiai dalyvavusiems iš arti ir toli, būtent: iš Miami, Bostono, Čikagos, Klevelando, Sarnijos, Kvebeko, Toronto, Hamiltono, Delhi, Tillsonburgo ir Aylmerio.

Dėkoju mieloms poniosioms už skanias ir gausias pyragus, o dalyviams — už brangias bei gausias dovanas. Taip pat ačiū už jūsų nuoširdumą bei gražius linkėjimus, žengiant mums į naują gyvenimą.

Galiausiai reiškiu gilią padėką savo brangesiems — tėveliui ir mamytei už išauklėjimą bei išmokslinimą ir tokias puikias vestuves.

Liekame visiems dėkingi už vestuvių dieną, kurios neužmiršime visą gyvenimą.

Irena Mačiulis-Kunii

PADĖKA

A+A

PLATONUI PREIBIUI,

mano brangiam vyrui, iškeliauvus amžinybėn ypatingą padėką reiškiu Tėvams pranciškonams už maldas prie karsto, Tėvui Eugenijui Jurguičiui, OFM, už prasmingą pamokslą, ir Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seselėms už maldas.

Dėkoju solistei S. Ziemelytei už giedojimą švento-vėje ir muzikui J. Govėdui už palydą.

Esu dėkinga karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą velioniui.

Nuoširdžiai dėkoju seseriai ir svainiui (švogeriui), globojusiems mane skausmo dienoje, taip pat broliui ir jo šeimai, giminėms, artimiesiems bei pažįstamiems už suteiktą pagalbą.

Ačiū visiems, lankiusiems velionį laidotuvių namuose, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems "Tėviškės Žiburiams", pareiškiusiems užuojautą žodžiu bei raštu, palydėjusiems velionį į amžinąją poilsio vietą.

Jūsų parodytas nuoširdumas mano liūdesio dienoje teikia man stiprybės.

Nina Preibienė

Gausūs dalyviai kun. G. KIJASKO sukaktuvinėje šventėje, kurioje buvo paminėta jo 50 metų amžiaus ir 20 metų kunigystės sukaktis

Ontario indėnai ir lietuviai

(Atkelta iš 6-to psl.)

kalbą jaunuolis sužino, kaip elgtis su kitais žmonėmis, draugais ir su tėvais. Tuo būdu atsiranda komunikacija. Kai dvi kalbos maišomos, jaunuoliui yra sunkiau surasti savo tapatybę, nes jam idėjos ir normos maišosi.

Vienas indėnas labai teisingai pareiškė: "Kai kalba išnyksta, dingsta pagrindinė kultūra. Kai kalba išnyks, dings ir didelė dalis mūsų kultūros."

Ekskursijos metu aplankė Manitoulin saloje naują indėnų kultūros centrą — Ojibwe Cultural Foundation. Čia buvome labai šiltai priimti indėnų su vaishėmis ir programa. Besikalbėdama su indėnais, pastebėjau, kad jie turi labai skirtingą kultūrą.

Jų pagrindinis bruožas — gyvenimas gamtoje. Indėnams taautosaka, papročiai, šokiai, dainavimas ar muzika yra labai svarbūs dalykai. Anglosaksų jaunuolių noras turėti daug pinigų ar gerą darbą jiems nėra viliojantis. Jų pažiūra nėra materialistinė.

Kaikas sako, kad jų pažiūra yra pagoniška, kad dabar yra technologinis amžius ir indėnam reikia prisitaikyti prie šių laikų, o ne gyventi praeitimi. Tačiau, kas gali įsakyti indėnams vienaip ar kitaip gyventi?

Jei indėnai asimiliuosis Kanadoje, nebebus indėnų, jų kultūra išnyks, o su ja ir dalis Kanados praeities.

Mes girdime, kad indėnai prašo vis daugiau pinigų. Bet jie neprašo nerealų dalykų. Pvz. jie prašo, kad jiems būtų leidžiama kontroliuoti savo mokyklų sistemą, nes mokykloje dauguma jaunuolių pasirenka anglosaksų idealus, ir dėlto kultūra bei kalba pradeda nykti. Indėnai nori, kad tose mokyklose jų vaikai būtų mokomi tik indėniškai ir kad daugiau indėnų mokytojų juos mokytų.

Indėnai nori, kad ryšiai tarp tėvų ir vaikų būtų stiprūs. Seima turi būti stipri ir turėti daug įtakos jaunuolio brendimui. Apilinka — draugai, mokykla turi daug įtakos, bet seima turi būti pagrindinė vaikų mokytoja.

Indėnai mano: jeigu norima išlaikyti kultūrą, reikia remtis vyresniais žmonėmis, nes jie yra geri mokytojai. Dėlto "elders" programa jau pradėta. Vyresnieji žmonės turi daug įtakos ir gali daug papasakoti apie praeities gyvenimą.

Vienas indėnas pareiškė, esą labai neteisinga manyti, kad senesnis žmogus pasidarė nenaujingas. Indėnams "elders" yra labai svarbūs, nes per juos išlaikoma kalba ir kultūra. Jie daug žino apie savo kultūrą ir jaunuoliui visa tai perduoda.

Taip turėtų būti ir su lietuviais. Reikia sužinoti iš tėvų ar kitų žmonių apie Lietuvą, kaip buvo tenai nepriklausomybės laikais.

Aplankėme indėnų kultūros pastatą (cultural centre) ir buvome supažindinti su jų menu, kuris yra labai spalvingas. Pagrindinės jo temos — šeima ir gamta. Vienas indėnų menininkas pasakojo, kad spalvoje atspindi indėnų kultūrą. Pvz. geltona spalva reiškia žiniją, raudona — augalų gyvenimą, balta — šiaurę, iš kurios ateina gydytojas.

Kaip matome, Kanados indėnų rūpesčiai labai panašūs į lietuvių.

Hamilton, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

Paris, Ont., jos gimtadienio proga iškėlė dovanėlę, nes ir ji daug prisideda darbu bei laimikiais, ruošiant SLA gegužines. A. Padolskis pasakė jautrią padėkos kalbą, kviesdamas visus lietuvius dirbti ir kovoti už Lietuvos laisvinimą. Jo kalba buvo naudinga SLA 72-ros kuopos veiklai, nes jis įvertino darbą SLA 72-ros kuopos, kuri kas metai pagerbia vieną iš žymiųjų Lietuvos laisvės kovotojų jų vardus įamžindama Kanados Lietuvių Fonde. SLA 72-ra kuopa įnešė jau dešimtą šimtine.

Hamiltono SLA 72-ros kuopos suroštoje gegužinėje laimingi loterijos bilietai buvo: \$25: nr. 237; po \$10: nr. 182, 917, 831, 310, 374; po \$5: nr. 433, 620, 694, 1197, 855, 680, 1074, 945, 153, 143.

J. Šarapnickas, SLA 72-ros kuopos pirm.

DETROIT, Mich.

VESTUVES. Liepos 26 d. Southfield, Mich., lietuvių Dievo Apvaizdos šventovėje klebonas kun. V. Krikščionėvičius, asistuojamas kun. K. Simaičio, šv. Mišių metu atliko jungtuvų apeigas Aidos Šmalinskaitės ir Wendell Harris. Pamaldų metu giedojo sol. D. Petronienė, vargonavo muz. V. Neverauskas. Abu jaunieji yra baigę augtuočius mokslius ir sėkmingai dirbaujasi savose profesijose. Gaila tik, kad abu palieka Detroito lietuvių koloniją ir persikelia į San Francisco. Aida visa laiką buvo aktyvi lietuviškojo kultūrinio gyvenimo darbuotoja, neišskiriant ir sceno meno. Jaunosios tėvai — buvę torontiečiai iš Stepos ir dail. Stasė Šmalinskaitė, kuri bendras įnašas visokerioje Detroito lietuvių veikloje stipriai jaučiamas.

Al. G.

Sudbury, Ontario

LSST MAIRONIO KUOPOS 5 metų sukaktis bus minima š.m. rugsėjo 13 d. 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje. Meninė programa atliks Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", vadovaujamas sol. V. Verikaitis. Paskaitą skaitys Kanados Šaulių Rinktinės "Vilnius" pirm. J. Šiaučius. Pakviesti dainuoti atstovai Kanadoje ir Amerikoje, taip pat vietinės valdžios ir etninę grupių atstovai. Minėjimas prasidės 6 v.v. Vėliau vakarienė.

banketas. Sekančią dieną, sekmadienį, iškilmingos pamaldos šventovėje. Kviečiami vietos ir apylinkių lietuviai, svečiai dalyvauti.

Maironio kuopos valdyba

ŽUKLAUTOJŲ IR MEDZIOTOJŲ klubo "Geležinis vilkas" valdyba š.m. rugpjūčio 30, šeštadienį, V. M. Gudriūnų vasarvietėje (Wholselbay-French River rajone) ruošia įdomią gegužinę. Vyks šaudymo varžybos, pratimai, rungtynės pereinamajai klubo taurėi laimėti. Kviečiami visi klubo nariai, Sudburio ir kitų apylinkių lietuviai gegužinėje dalyvauti. Gegužinė ir šaudymo varžybos prasidės 11 v.r.

Valdyba

Skautų veikla

(Atkelta iš 8-to psl.)

pašnekesių vadovai — dr. Rimas Petrauskas, v.s. dr. Vilius Fidleris, v.s. Č. Senkevičius. Bus svarstytos apie jaunąjį vadovą. Renginiam vadovaus s. A. Dargytė-Biškevičienė. Šio suvažiavimo reikalais platesnį informaciją teikia: Birutė Dilkutė-Batraks, 201 Angelen St., Mississauga, Ont., tel. 274-3938.

• "Skautų Aida" parėmė \$100 aukas: Toronto Lietuvių Namai ir Kanados Lietuvių Fondas. Skautiškas ačiū.

"Skautų Aido" rėmimu Toronte rūpinasi s. Birutė Abromaitienė.

• Sėkmingai vadovaujanti "Rambyn" tunto tūntininką ps. Liną Saplį XVIII-tosios Romuvos stovyklos metu LS Brolijos vyr. skautininkas v.s. V. Vidugiris apdovanojo ordinu "Už nuopelnus". Sveikiname.

• XVIII-toje Romuvos stovykloje apdovanoti žymieniais vienietų vadovai: Tėvynės sūnau — Tomas A. Senkevičius ir Algis Senkus, Vėlavos — Audrius Stundžia, Pažangumo — Petras Petrauskas.

• Toronto Lietuvių Namai parėmė tūntus \$200, kurie panaudoti Romuvos stovyklos reikalams. Ačiū.

• Sveikiname brolių Ramūną Saplį ir sesę Silviją Zenkevičienę, rugsėjo 9 d. sustuokusius Lietuvos Kankinių šventovėje.

• XVIII-toj Romuvos stovykloje šeiminkavo Irena Ross, Gr. Račkauskienė, St. Zaviėnė, R. Bekerienė, R. Birštonaitė-Breen. Maitinimu rūpinosi N. Batraks, p. Cesnavičius iš Niujorko ir P. Pertauskas. Skautiškas ačiū visoms ir visiems.

• LS Seserijos skautininkių ir vyr. skautų židiniečių saskrydis šaukiamas š.m. rugsėjo 27-28 d. Jesuit Retreat House, 5629 State Road, Cleveland, Ohio. Pilnas suvažiavimo mokeskis \$60. Registruoti pas v.s. S. Gedgaudienę, 2216 Coventry Rd., Cleveland Heights, Ohio 44118, tel. (216) 321-4751. Prelegentais pakviesti v.s. kun. J. Vaišys, v.s. D. Eidukas, dr. E. Vaišienė, dr. A. Grišienė. Vakaro programai vadovaus aktorė Nijolė Martinaitytė. Č. S.

Pas gydytoją

Gydytojas pacientui: — Mielai išgeriate degtinę? — Jeigu geros turite, daktare, tai nieko prieš! Prašau!

Baisus senelis

— Močiute, senelis man išpyrė ir galvą, — skundžiasi Simutis. — Kaip jau jis tau išpyrė? — Pasiėmęs šlepetę į ranką, — atsakė Simutis.

CALGARY, ALBERTA

BENDRUOMENĖS GEGUŽINĖ.

KLB Kalgario apylinkės valdyba birželio mėnesį Northcott ūkyje suruošė pirmą šių metų gegužinę. Oras buvo puikus, ir susirinko daug tautiečių. Seimininkės sunešė įvairių skanių lietuviškų valgių — kugelių, naminio dešrų, varškėčių, mėsų, daržovių, pyragų. Kadangi gegužinė sutapo su Tėvo Diena, visi tėvai buvo pasveikinti su alumi. Arvydas Krausas ir Stepas Zaldokas tvarkė eigą ir prižiūrėjo "šaltinį".

Gegužinėje atsilankė p.p. Noreikų viešnios iš Toronto — Danutė Kairienė ir Elė Navickienė. Tikimės, kad jos sugrįžo su gerais išpužiais. Taip pat buvo malonu susipažinti su jau čia gyvenančiu p. Navickienės sūnumi Edmundu ir jo sužieduotine Pam Cutts. Malonu matyti, kad lietuvių kolonija po truputį auga.

CALGARY FOLK ARTS COUNCIL, susidedanti iš etninę grupių atstovų, šiais metais sekretore pakvietė lietuvaite Aldoną Dubauskaitę. Malonu matyti mūsų jaunuosius imantis viešų pareigų. Linkime Aldonai sėkmės.

SIUOS MOKSLO METUS šeštadienines mokyklos mokiniai ir tėvai iškilmingai užbaigė pietumis. Iš svečių dalyvavo mokyklos patalpų parūpinimoja Valerija Dubauskienė, mokyklos steigėja Gražina ir Stasys Noreikos, buvęs kalbos mokytojas Albinas Kazūnas, nuolatinė rėmėja Verutė Gri-

gienė ir KLB Kalgario apylinkės valdyba, Stepas Zaldokas su žmona Aldona, Arvydas Krausas ir Al. Sukys su žmona Shirley. Mokyklos išdininė Joana Dubauskienė iškėlė Aldonai Dubauskaitę, Dovydui Dubauskui, Veronikai Krausaitę, Anitai Salkauskaitę ir Audronei Salkauskaitę pinigine paramą važiuoti į tautinių šokių šventę ir į Winnipeg jaunimo stovyklą. Joana praeiškė, esą malonu, kad mūsų jaunimas turi progą dalyvauti didelių kolonijų parengimuose. Tokios ekskursijos sukelia entuziazmą mokytis kalbos ir išlaikyti lietuviybę šioje mažoje kolonijoje. Mokytojas Kęstutis Dubauskas iškėlė mokiniams šių metų baigimo pažymėjimus. Al. Sukys, KLB Kalgario apylinkės pirmininkas, padovanojo susirinkusiems gautas iš Albertos parlamento nario John Kushnerio Kanados vėliavėles. Stepas Zaldokas, išdinininkas, valdybos vardu ir toliau pasižadėjo remti mokyklą. Albinas Kazūnas iškėlė mokytojas suvenyrus iš Lietuvos ir tarė žodį apie Vilniaus universitetą ir lietuvių mokyklos papročius.

Elvyra Krausienė, mokyklos vedėja, užbaigė oficialią dalį palinkėdama sėkmės mokiniams ir išdalino metrašius, gautus iš Toronto Maironio mokyklos. Mokyklos vardu ji pareiškė džiaugsmą, kad Kalgario lietuvių mokykla galėjo prisidėti prie šio leidinio.

Po oficialios dalies sekė užkandžiai. E. K.

Kalgario lietuvių šeštadienines mokyklos mokslo metų užbaigime kalbą mokykl. KESTUTIS DUBAUSKAS, daug dirbantis mokyklos gerovei

Vancouver, B.C.

VANKUVERIEČIAI dar gerai prisimena Motinos Dienos minėjimą, kuris įvyko Cecil salėje gegužės 11 d. Pilna salė tautiečių turėjo progos klausytis paties gražiausio minėjimo, paruošto pačių motinų. Jos tautiniais drabužiais pasipuošusios savo gražiais balsais, deklamavimu bei paskaita žavėjo visus dalyvius.

Paskaitą skaitė Leonarda Macijauskienė. Ji nušvietė lietuviškos motinos likimą: trėmusius iš tėvynės Sibiro pradžiai, pergyvenimus matant žuvusių sūnų partizanų ir t.t.

Meninėje dalyje dalyvavo oktetas: Adelė Smiltienė, Elena Gumbelienė, Vida Malerienė, Leonarda Macijauskienė, Aldona Geronsonienė, Kastutė Smilgienė, Ona Macijauskienė, Petras Skučas, Julius Sakalauskas. Dainomis ir deklamacijomis jis atliko tai dienai parinktų lietuvių poetų kūrinių repertuarą. Ypačiai gražiai skambėjo B. Brazdžionio kūryba. Taip pat pasirodė duetai: dr. J. Sakalauskas ir V. Malerienė, V. Malerienė ir L. Macijauskienė. Muziką parinko B. Vileita (iš lietuvių liaudies dainų).

Po meninės dalies vyko motinų pagerbimas. Adrija Vileitaitė iškėlė

kiekvienai motinai gėlių. Ypač iškilmingai buvo pagerbta Kastutė Smilgienė, peržengusi jau 80 metų slenkstį, tačiau aktyviai dalyvaujanti visuose Bendruomenės rengimuose. Kastutė yra oktetto narė ir didžios pagarbos verta motina. Jos dukrė Adelė Smiltienė yra aktyvi veikėja Lietuvių Bendruomenėje: tautinių šokių mokytoja, daug dirbusi šeštadieninėje mokykloje. Ji visur įneša lietuviškumą, kur tik randa progos — su daina ir močiutės puoselėtai papročiais. Adelės dukrė Vida Green irgi augina jaunąsias lietuvaite Jenerifer — jos visos (4 kartos) drauge dalyvavo minėjime. D.

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• Apartamentai • Prekybos pastatai
• Raštinų pastatai • Ūkiai • Žemė
namų telefonas

VACYS ŽIŽYS (416) 221-3305

Ištaigos (416) 233-3323

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO

INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Trys aštuonių dienų ekskursijos į

EUROPA

I-ji rugsėjo 18 - 26

II-ji spalio 2 - 10

III-ji lapkričio 13 - 21

Teirautis

telefonu

533-3531

Visais kelių reikalais kreiptis:

V. BACĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

V. BACĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

W. G. DRESHER

REAL ESTATE
REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE
AGENCY
LTD.

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis

822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Ruošiasi tuoktis Svetlana Makarenkaitė su James Thomas Nolan.
— Lietuvių kapinės iš Hamiltono palaidota a.a. Birutė Zubrickienė, 54 m. amžiaus, o iš Priskėlimo parapijos Toronte — a.a. V. Končius, 57 m. amžiaus.

— Sv. Jono lietuviškųjų kapinių komisija šiuo metu pertvarko kapų dokumentus ir paruošia kapinės naują skyrių laidojimams. Komisiją sudaro: Jonas Andriulis, Antanas Aulinskas, Leonas Rudaitis, Birutė Kersienė, Bronius Norkus, Pranas Ališauskas ir Juozas Jasinevičius.
— Lietuvos Kankinių šventovėje pamaldos rugpjūčio 23, šeštadienį, 11 v.r., už a.a. Jurgį Dementavičių, o sekmdienį — 10 v.r. už a.a. Oną Šeštokiene, 11 v.r. už Abromonių šeimos mirusius ir a.a. Joną Žeką.

— Wasagoje pamaldos sekmdienį, 10 v.r., už Antano Saulio mirusius gimines, 11 v.r. už a.a. dr. Stasį Pacevičių.

— Vasaros metu Wasagoje dabar pamaldas laiko kun. Albertas Stalioraitis, Lietuvos Kankinių šventovėje — kun. dr. Pr. Gaida, o Londono Šiluvos Marijos šventovėje — kun. J. Staškus.

— Rugpjūčio 24, sekmdienį, Lietuvos Kankinių šventovėje vienerias Mišias laikys mons. P. Ragažinskas iš Brazilijos.

Lietuvių Namų žinios

— Vasaros metu biuletenio "LN Žinios" išėjo tik du numerius. Pradedant rugsėjo mėn. "LN Žinios" bus leidžiamos kiekvieną savaitę.

— S. m. liepos 21 d. LN vedėjo peareigas perėmė Algirdas K. Valčiūnas, studijaus įstaigų vadovavimą ir ekonominius mokslus. Jis yra aktyvus Toronto lietuvių organizacijų veikloje ir jau 14 metų mokytojausia Maironio mokykloje.

— LN valdyba liepos 2 ir 24 d.d. turėjo posėdžius, kuriuose svarstė administracinius ir kitus reikalus. Organizacijoms paremti patvirtintos išmokėti sekancijos pašalpos: Maironio mokyklai \$500, Žmogaus Teisės Ginti K-tui, "Rambynio-Satrijos" skautų turtams ir Tautos Fondui — po \$200; sporto klubams "Vytių" ir "Aušra" — po \$125; teatrui "Aitvaras", sol. Žiemelės plokštelei išleisti, Toronto vyrų chorui "Aras", Toronto univ. liet. studentų klubui, LKB Kronikai Leisti S-gai, Kanados sporto apygardai, Toronto ateitininkų tėvų komitetui, Hamiltono mergaičių chorui "Aidas", skautų žurnalui "Aidas", savaitraščiui "Tėv. Žiburiai", vaikų darželiui, S. Kalrio muzikiniam vienetiui, dalnos vienetiui "Volunge" ir žurnalui "Lituanus" — po \$100, SALFAS-LN pereinamajai taurėi \$80.25, LN šachmatų klubui ir "Vasaros garsams" — po 75, Toronto filatelistų dr-jai ir medžiotojų klubui "Taurus" — po \$50. Iš viso patvirtinta \$3080.25.

— S.m. kultūrinei organizacijų veiklai buvo išmokėta \$7,243.00. Be to, joms buvo leidžiama nemokamai naudoti sales kultūriniais parengimams, repeticijoms, susirinkimams, posėdžiams ir kitiems reikalams.

— Liepos 29 d. LN Vytauto D. mėnėje buvo suruotos išleistuvės "Gintaro" šokėjams, išvykusiems rugpjūčio 10 d. į Prancūziją dalyvauti tarptautiniuose festivaluose. Išleistuvės dalyvavo per 100 svečių.

— Rugpjūčio 3-10 d.d. Lietuvių Namus aplankė: E. Stočkus iš Kalifornijos, A. Kalvinskaitė iš Brazilijos, B. K. Urbonai iš Cicerio, E. Meierienė iš Vokietijos, E. Grever iš Filadelfijos, D. Harendarz, G. M. Didyh iš Guelph.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti įkūs pūkines antklodes (kaldras), pagalves, miegamaisius ir pūkinius švarkus. Telefonas 787-9021 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

NAMAI SU GERA ATEITIMI. Arti Bloor-Kipling požeminio traukinio naujos stoties turime vienaauščių ir dviauščių namų. Skambinkite Antanui Geniui vakare 231-2839; dienos metu 233-3323. Frank Barauskas Ltd., Realtor.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti ir "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvii Namus. Pristatymas ir lignonės, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paren-gimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Priskėlimo parapijos žinios

— Susituokė: Karolina Levišauskaitė su Mark Pearsonu, Vilija Dambrauskaitė — su Marino Ancona.
— Ruošiasi tuoktis Birutė Plučaitė su Peter Guhl ir Rauda Rautinš su James Zoet.

— Parapijai aukėjo: P. Salna \$100, Z. Tumosa \$100, R. C. Statulevičiai \$100, A. E. Ripkevičiai \$50. Liturginiams drabužiams aukėjo U. Petkūnienė \$15.

— Rugpjūčio 16 d. Wasagoje gražiai užbaigta Klevelando lietuvių skautų stovykla, turėjusi per 100 stovyklautojų. Stovyklos kapelionu buvo kun. R. Sakalys, OFM. Šiuo metu Wasagoje vyksta Toronto Lietuvii Namų vyrų būrelio suorganizuota stovykla. Šv. Mišios sekmdienį — 11 v.

— Kun. Izidorius Grigaitis po širdies smūgio gydosį Šv. Juozapo ligoninėje.

— A.a. Vladas Končius, 57 m., palaidotas iš mūsų šventovės lietuvių kapinėse. Paliko žmoną Birutę, dukrą Ireną su šeima ir brolių Amerikijoje.

— Ateinantį sekmdienį antroji rinkliava — misijoms paremti.

— Praėjusį sekmdienį parapijoje lankėsi ir šv. Mišias laikė mons. P. Ragažinskas iš Brazilijos ir "LKB Kronikai" Leisti Sąjungos pirm. kun. K. Kuzmickas iš Čikagos.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Eleoną Laurinavičienę, užpr. S. Putrimienė, 8.30 v. už Oną Leskauskienę, užpr. Z. J. Stravinską, 9 v. už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienę, 9.20 v. už Vincą Paukštį ir Sofiją Gustaitienę, užpr. M. Paukštienę; sekmdienį 8 v. už Bronių Prancų, 9 v. už Bronių ir Vytautą Ambakus, užpr. S. Ambakienę, 10 v. už Valentiją Valaitienę, užpr. M. Valaitis, 11.30 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius, 8.30 v.v. už Oną Eišinienę, užpr. S. Bludnickienę.

Mons. Pijus Ragažinskas iš Brazilijos lankosi Toronte pas savo gimines. Šią vasarą (3 mėnesius) jis praleido okupuotoje Lietuvoje, iškviestas savo giminių. Taip pat jis lankėsi Lenkijoje ir Suvalkų trikampyje, turėjo progos stebėti lietuvių suvažiavimą Punske ir dalyvauti lietuvių studentų susirinkime Varšuvoje. Suvalkų trikampio lietuvių tautinis nusiteikimas esąs stiprus. Mons. P. Ragažinskas, pavišėjęs Kanadoje, grįš į Braziliją, kur gyvena nuo 1936 metų.

Maldininkų kelionė į Midlandą įvyko rugpjūčio 10, sekmdienį. Mišias lietuvių kalba 1.30 v. p. p. atnašavo kun. Aug. Simanavičius, OFM, kun. Iz. Grigaitis, kun. A. Stalioraitis, kun. E. Jurgutis, OFM. Pamokslą pasakė kun. I. Grigaitis. Kryžiaus Keliams vadovavo kun. E. Jurgutis, OFM. Vargonavo sol. V. Verikaitis. Šv. Rašto skaitymus atliko dr. J. Sungaila ir E. Gudinskienė. Buvo apie 400 dalyvių, kurių dalis atvyko dviem autobusais — iš Toronto ir Hamiltono. Aukų surinkta \$276.88. Atskaičius išlaidas, \$221.88 padėti į KLK Centro sąskaitą (lietuvių kryžiaus Midlande priežiūrai).

Ramūnas Saplys ir Silvija Zenkevičiūtė susituokė rugpjūčio 9 d. Lietuvos Kankinių šventovėje. Apeigas atliko klebonas kun. J. Staškus, kun. Aug. Simanavičius, OFM, ir kun. A. Stalioraitis. Pamokslą pasakė kun. Aug. Simanavičius, OFM. Giedojo sol. V. Verikaitis ir "Gintaro" vokalinis vienetas, vargonavo J. Govėdas. Vestuvinis pokylis įvyko Anapilio salėje, dalyvaujant 400 svečių.

Ramūnas yra baigęs gamtos mokslus Toronto un-te, dabar studijuoja mediciną. Dalyvauja skautų ir sportinėje veikloje, taut. šokiuose, yra baigęs Maironio mokyklą ir lituanistinius kursus. Silvija yra studijavusi Yorko un-te, dabar dirba draudžios įstaigoje. Vėliau numato tęsti studijas. Yra baigusi Maironio mokyklą, dalyvauja skautų veikloje ir "Gintaro" ansamblyje.

Jaunavedžiai vestuvių progą gavo labai daug sveikinimų telegramomis, laiškais ir žodžiu. Visi gėrėjosi jų lietuviškumu ir linkėjo Dievo palaimos vedybiname gyvenime.

Žurnalas "Lietuvių Dienos", leidžiamas Los Angeles mieste, 1980 m. gegužės nr. daug rašo apie Hamiltono mergaičių chorą "Aidas", jo vadovą J. Govėdą, sol. Strimaitį. Žurnalo viršelyje išspausdinta didelė J. Govėdo nuotrauka.

FOTOGRAFA S.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUŠ BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronte.

Apie Švedijon pabėgusį Lietuvos disidentą Vladą Sakalį paskelbė vokiečių "Torontoer Zeitung" 1980. VIII. 15, gavęs žinią iš Stockholmo. Smulkiau apie jo pabėgimą žiūr. 1 ir 10 psl.

Kanados parodoje Toronte iš lietuvių teko matyti Adelę Abromaitienę su dukrele Bernadeta. Jos turi meno skyrių trečioje eilėje "Crafts and Arts" pastate prie Dufferin įėjimo. Įvairūs gamtos vaizdai, gyvuliukai, paukščiukai, žmonių figūros pavaizduotos paveiksluose. Jos rodo kaip iš paprastų žiedelių bei lapelių padaryti gražius paveikslus.

Prie Princesės vartų valdžios pastatė V. Taseckas vadovauja Kanados pašto parodos pašto ženklų skyriui. Kaikuriomis dienomis jam talkins Valickas.

V. M.

Aukotojai. A. a. kunigo P. Ažubalio atminimą pagerbdami aukojo "T. Žiburiams" \$50 Felicianas Pawelko, \$20 J. ir Pr. Baltuoniai. — A. a. Vytauto Juodišiaus vienerių metų mirties sukaktuvių progą "T2" aukojo \$16 Kostas Nauzdžius. — Pagerbdami a. a. Birutės Zubrickienės atminimą vietoj gėlių paaukojo "T2" \$30: Valentina Subatnikaitė, Natalija Navickienė, Zita ir Pranas Sakalai.

Dr. J. Urbaitis yra išvykęs atostogų. Kabinetas uždarytas iki rugsėjo 9 d.

Ramutei ir Jonui Žiūraičiams, jn., gyvenantiems Osavojėje, rugpjūčio 16, šeštadienį, giminių ir bičiulių surengė naujų namų įkurtuves — staigmeną. Ta proga jaunieji Žiūraičiai gavo dovanų dail. A. Tamošaičio paveikslą ir kt. Jaukių namų šeimnininkai atvykusius svečius iš Toronto ir kitur vaišino bei dėkojo už malonią staigmeną.

Irena Račinskienė turi motelį St. Petersburg, Floridoje. Jos adresas: Irene's Apt. Motel, 7301 Sunset Way, St. Petersburg Beach, Florida 33706, USA. Tel. (813) 367-3386. Pernai mirė jos vyras Jonas Račinskas Wasagoje; palaidotas lietuvių kapinėse Mississaugoje. Velionis buvo gimęs 1914 m. Geibų k., Zarasų apskr. — Taip pat turi motelį Floridoje hamiltonietė Rūta Kriaučiūnaitė. Adresas: "Trade Winds Motel, 10300 Gulf Boulevard, Treasure Island, St. Petersburg, Florida 33706, USA. Tel. (813) 360-0490 (žiūr. skelbimą 8 psl.).

"T. Žiburių" administracija gauna čekių bei pašto perlaidų be nurodymų už ką yra mokama: už prenumeratą, skelbimą, užuojautą, padėką ir t.t. Viename laiške rastas pranešimas: "Mano tėvelis yra miręs". Nepažymėta nei pavardė, nei vardas, nei adresas. Taigi nežinia kuris prenumeratorius čia liečiamas. Redakcija gauna straipsnių be autorių pavardžių. Tokiais straipsniais ji negali pasinaudoti. Prašome malonius skaitytojus ir tai atkreipti dėmesį.

Ontario Meno Taryba (Ontario Arts Council) kasmet skirs to paramos lėšas įvairiems kultūriniam vienetais. Iki šiol šiais metais buvo paskirstyta suma \$4,479,045 orkestrams (28-niem), 175 menininkams ir 429 meno organizacijoms. 1980-81 biudžetiniams metais numatyta paskirstyti \$12,500,000. Iš š.m. liepos 28 d. paskelbtos sąrašo matyti, kad paramą gavo ir kai kurie etninii grupių vienetai, kaip pvz. ukrainiečių operos choras Islingtone (\$2000), muzikinis Ševčenkos ansamblis (\$6000), Toronto žydų choras (\$1,325), Estų Meno Centras (\$167), Dniepro choras Sudburyje (\$350). Iš paskirytų asmenų minėtinas Mike Zizis Toronte, rašytojas, gavęs \$4000. Šia galimybe turėtų susidomėti ir lietuvių meno vienetai bei paskiri menininkai. Adresas: Ontario Arts Council, Suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Tel. (416) 961-1660. Pareigūnė informacijai — Barbara Sheffield. Tarybos pirmininkas — Arthur Gelber.

Mėnraštis "Our Canada", panašus savo formatu, išvaizda ir įdėjomis ir "Speak-Up", š.m. liepos-rugpjūčio mėnesio nr. rašo apie Ontario teisesnias spragas testamentų srityje, kuriois naudojasi sovietai. Ukrainiečių advokatai esą kreipėsi į Ontario parlamentą minėtu reikalu. Ir opozicijos vadas dr. S. Smith, ir teisingumo min. Roy McMurry pažadėjo reikalą pertvarkyti, bet iki šiol dar niekas nepadaryta. Tikimasi, kad tai bus padaryta šį rudenį.

A+A

VLADUI KONČIUI

mirus, žmoną BIRUTĘ, dukrą IRENĄ su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandose —

Apolonija ir Vladas
Kazlauskai

Grazina ir Petras
Stauskai

Atbėgo Lietuvos kovotojas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pirmasis dantukas. Sakalys mano, kad jo išėjimas viešumon šeimai negali daugiau pakenkti, nes valdžia jau žino, kad jis pabėgo.

V. Sakalys šešrius metus buvo kalinamas (nuo 1961 iki 1967) už vadinamą "antitarybinę veiklą". Prieš pat jo pabėgimą buvo suimti jo aštuoni draugai už tai, kad pasirašė protestą prieš olimpinį žaidynių dalies organizavimą okupuotame Pabaltijy. Vladas nelaukė, kol jis bus areštuotas. Jo apskaičiavimu, jis būtų gavęs dešimtį metų. Jei būtų pagavę bėgantį, būtų gavęs gal penkiolika. "Tai koks skirtumas?" — sako jis. "Mėgindamas pabėgti aš nieko negalėjau prarasti."

"Aš dar vis negaliu tikėti, kad tai tiesa", — kalbėjo Sakalys švedų korespondentui. "Net švedų kalėjime jaučiausi savotiškai laisvas. Policija ir kalėjimo sargai man buvo draugiški. Prie to nesu prats. Eidamas miegoti, aš net turėjau teisę užsigesinti šviesą. Jei dabar čia turėčiau savo šeimą, tai mano laimė būtų pilna", baigia savo

pasikalbėjimą su Stockholmo dienraščio "Expressen" korespondentu V. Sakalys.

Prieraše korespondentas pažymi, kad Sakalys tuo tarpu gali laisvai Švedijoje gyventi, bet turi registruotis, ligi imigracijos organai galutinai nuspręs jo likimą. Pasikalbėjimas iliustruotas didele nuotrauka, kurioje matyti Sakalys švedų miesto gatvėje.

Rašant šį pranešimą, Švedijos lietuviams dar nebuvo pavykę užmegzti ryši su pabėgėliu. Reikia pažymėti, kad V. Sakalys yra vienas iš 45 baltiečių memorandumo signatarų, "Aušros" Nr. 20 išspausdintas jo protesto pareiškimas LTSR KP CK II sekretoriui Dybenkai.

V. Sakalys yra gimęs 1942 m. Tris kartus teistas ir kalintas. Paskutinį kartą paleistas 1978 m. ir buvo administracinėje priežiūroje.

Apie Sakalio atbėgimą į Švediją pirmiausia paskelbė prancūzų agentūra AFP. Populiarus Paryžiaus dienraštis "France-Soir" ta proga rašė, kad Sakalio žygis vertas olimpinio aukso medalio. A. L.

JONAS GOVĖDAS PRANEŠA, KAD ATIDARO MUZIKOS STUDIJA.
Registruotis nuo rugsėjo 3 dienos telefonu 531-5870 Toronte.

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

2467 Bloor St. W.
Toronto, Ontario
M6S 1P7

Telefonai:
įstaigos (416) 762-3331
namų 249-2637

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

Valhalla Executive Centre
300 The East Mall, suite 102
Islington, Ontario M9B 6B7
(Kampas Bloor St. ir East Mall, prie 427 kelio)

Telefonai:
įstaigos
(416) 239-7717
namų 233-0303

Norintieji mokytis kokuose nors kursuose gali rasti informacijas apie juos leidinyje "Continuing Education Directory", kuris gaunamas betkurioje viešojoje bibliotekoje. Tame leidinyje surašyta apie 9000 įvairių kursų universitetuose, kolegijose, mokyklose, bibliotekose, organizacijose.

Kanados archyvas praneša, kad JAV-se rastas carinės Rusijos atstovybės archyvas, kuriam yra daug svarbių dokumentų, liečiančių Kanados imigrantus, jų tarpe ir lietuivius. Dokumentai buvo surinkti carinės Rusijos atstovybių pareigūnų. Jie sukrauti į 100 dėžių. Ypač daug dokumentų, liečiančių žydų imigraciją Kanadon iš Rusijos, Lietuvos, Gudijos, Lenkijos ir Ukrainos. Amerikiečiai visą tą medžiagą perleido valstybiniam Kanados archyvu, kurio pareigūnai jau pradėjo jos tvarkymą.

"The Toronto Sun" 1980. VIII.8 išspausdino H. Lapo laišką, atsiliepiantį į P. Reddaway straipsnį "Militant dissent in Baltics". Jame laiško autorius pastebi, kad sovietinei okupacijai priešinsai daugiausia jaunimas, užaugęs sovietinėje sistemoje. Esą JAV kongresas pernai priėmęs rezoliuciją 200, skatinančią savo vyriausybę reikauti nepriklausomybės atstatymo Baltijos kraštuose per JAV delegaciją Madrido konferencijoje. Ar Kanados vyriausybė išdrįs paremti JAV reikalavimą? — klausia laiško autorius. Redakcija pridūrė pastabą: "Kanada yra įpratusi nedaužyti laivų".

MONTREALQUE

Lietuviška daina "Man and his World" parodoje skambės rugpjūčio 29 d. "De l'Opera" paviljone nuo 6 v.v. iki 10 v.v. Dainuos sol. Gina Čapkauskienė ir AV vyrų oktetas. Solistei akompanuos ir oktetui vadovaus muz. Madeleine Roch. Bus keturi pasirodymai. Programoje — lietuviai ir tarptautiniai kompozitoriai.

Sol. Gina Čapkauskienė su kitais prancūzų solistais koncertavo St. Eustache rugpjūčio 2 d. Koncertas buvo surengtas miesto vadovybės festivalio proga. Solistė G. Čapkauskienė yra pakviesta visai eilei koncertų Kvebeko provincijoje. Rugpjūčio viduryje koncertavo Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte.

Seselei Olivetai, išvykstančiai į Putnamą, Aukšnio Amžiaus klubas "Rūta" liepos 22 d. suruošė išleistuves. Vadovavo klubo pirm. Kostas Toliušis. Jis plačiai nušvietė seselės Olivetos, kaip klubo vicepirmininkės, didelį įnašą į klubo veiklą, palinkėjęs sėkmės naujose pareigose ir kvietė neužilgo grįžti į Montreali. Prisiminimui nuo klubo narių iškėlė storą "voką".

Pirmasis klubo pirm. J. Adomaitis dėkojo seselei Olivetai už nuosirdų bendradarbiavimą nuo pat klubo įsteigimo.

Kun. J. Kubilius palaimino vaišes, o seselei Olivetai pareiškė didelę padėką už pagalbą parapijai ir klebonijai. Prisiminimui nuo kunigų ir parapijos komiteto iškėlė dovaną. Buvo ir kitų sveikinimų bei dovanų.

Po visų kalbų svečiai buvo skaniai pavaišinti. Sesele Oliveta padėjo klubui už darnų ir nuosirdų bendradarbiavimą, dovanas ir malonias praleistą laiką Montrealyje, o visiems susirinkusiems — už gausų dalyvavimą. Ji visuomet laukianti montrealiečių pasirodant Putname.

Liepos 19 d. seselės Olivetos bendradarbis taip pat suruošė gražų atsisveikinimo pobūvį su dovanomis.

A. A.

Atvirose Kanados teniso varžybose Toronte dalyvavo ir Vitas Gerulaitis. Jo pavardė buvo dažnai minima spaudoje (buvo ir nuotraukų), radijuje ir televizijoje.

Mūsų kredito unijos narei

a+a Gražinai Daukšienei

mirus, jos vyrą STASĮ, sūnų SAULIŲ, dukterį MARIJĄ GIRDŽIUVIENĘ, seserį DANĄ SMILGECIENĘ su šeimomis, visus kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREALIO LIETUVIŲ "LITAS" KREDITO UNIJOS

specialus narių susirinkimas

įvyks š. m. rugpjūčio 27, trečiadienį, 7.30 v.v., Aušros Vartų parapijos salėj, 1465 rue de Seve, Montreal.

- Registracija prasideda 6.30 valandą vakaro.
- Susirinkimas šaukiamas nuturti, ar "Litas" a. pasilikis priklausomas Quebec Credit Union League (1970) ar
- b. prisijungs prie La Fédération des caisses d'économie du Quebec.

VALDYBA

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas	6% Asmenines nuo
Taupomasis s-tas	9.75% Nekiln. turto nuo
Pensijų planas	10.5% Čekių kredito
Term. ind. 1 m.	11.25% Investicines nuo
	14.75%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės draudo iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Lietuvų korigu saugykla